

Bong i korthet	2
Bong 2008	3
Koncernchefen kommenterar	4
Affärsidé, mål och strategisk inriktning	7
Marknadstrender	9
Förpackningar och kuvert strategiska verktyg	10
E-handel fortsätter att öka	11
Gigantisk marknad för förpackningar	13
Kuvert i Väst- och Östeuropa	14
Tilltryck	15
Kunderna förändras	16
Bong och presentpåsar	17
Konkurrenser	18
Lösningar	20
Bong bidrar till en hållbar utveckling	22
Möjligheter och risker	24
Ledande befattningshavare	26
Styrelse	27
Bong-aktien	28
Femårsöversikt	31
Effektiv och tydlig bolagsstyrning	32
Förvaltningsberättelse	34
Koncernens redovisning	37
Redovisningsprinciper	41
Notförteckning	46
Koncernens noter	47
Moderbolagets redovisning	58
Moderbolagets noter	62
Revisionsberättelse	65
Ett modernt företag med anor	66
Definitioner	67
Adresser	68

ÅRSSTÄMMA

Årsstämman hålls torsdagen den 14 maj 2009 kl. 16.00 i bolagets hörsal, Uddevägen 3, Kristianstad.

DELTAGANDE I STÄMMAN

Rätt att delta i stämman har aktieägare som är registrerade i den av Euroclear (tidigare VPC AB) förda aktieboken per den 8 maj 2009. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste, för att få delta i stämman, tillfälligt inregistrera aktierna i eget namn. Sådan registrering måste vara verkställd senast den 8 maj 2009, vilket innebär att aktieägare i god tid före denna dag bör underrätta förvaltaren om detta.

Aktieägare som önskar delta i stämman ska anmäla sig till bolaget på adress:

Bong Ljungdahl AB
Box 516
291 25 Kristianstad

alternativt per telefon 044-20 70 00,
fax 044-20 70 91 eller på Bongs hemsida:
www.bongljungdahl.se senast fredagen
den 8 maj 2009 kl. 12.00.

UTDELNING

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årsstämman ska besluta att utdelning för 2008 lämnas med 1 kr per aktie.

ÄRENDE

På stämman kommer att behandlas de ärenden som enligt lag och bolagsordning ska upptas på stämman samt de eventuella övriga ärenden som upptas i kallelsen till stämman.

RAPPORTTILLFÄLLEN

Kvartalsrapport	14 maj 2009
Halvårsrapport	21 augusti 2009
Niomånadersrapport	november 2009
Bokslutskommuniké	februari 2010

»»» FROM CATWALK TO SIDEWALK

FÖRPACKNINGAR OCH KUVERT FÅR ALLT STARKARE INRIKTNING PÅ KONSUMENTER OCH DERAS LIVSSTIL. BONG UTVECKLAR SMARTA LÖSNINGAR SOM FÖRSTÄRKER INTRYCKET AV VARUMÄRKET.

BONG I KORTHET

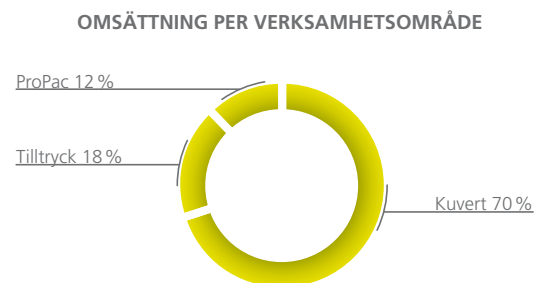
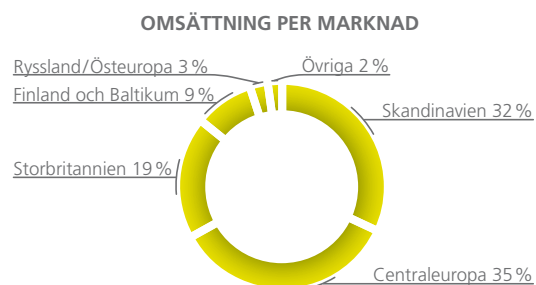
Bong är ett specialförpacknings- och kuvertföretag med Europas kanske bredaste utbud av lösningar. Människors livsstil och köpmönster samt miljöfrågor och design får allt större betydelse för koncernens affärsutveckling och erbjudande.

I DEN EUROPEISKA TOPPEN

Bong är ett ledande europeiskt specialförpacknings- och kuvertföretag som erbjuder lösningar för distribution och paketering av information, reklam- erbjudanden och lätta varor.

TÄTPOSITION PÅ KUVERTMARKNADEN

Bong har starka positioner, framförallt i norra Europa och expanderar starkt i Ryssland/Östeuropa.

TRE TILLVÄXTOMRÅDEN

Bolagets tillväxtområden är förpackningskonceptet ProPac, Tilltryck (tryck på vita kuvert) samt Ryssland/Östeuropa som tillsammans svarade för en tredjedel av omsättningen under 2008.

KUNDER

De största kuvertkunderna är kontorsvaruhandeln och pappersgrossister. Inom ProPac är mode- och postorderföretag samt förpackningsgrossister stora kunder.

PROPAC VÄXER

ProPac är t ex presentpåsar och kassar i detaljhandeln eller förpackningar för postorder och e-handel.

DM KRÄVER HÖGKVALITATIVT TILLTRYCK

För att möta det växande behovet av kuvert i mindre serier med högkvalitativt tryck inom direktmarknadsföreling bygger Bong ett europeiskt nätverk av tilltrycks- verksamheter.

RYSSLAND OCH ÖSTEUROPA KOMMER

Bongs verksamhet i Ryssland och Östeuropa växer. I Ryssland har bolaget nyligen ökat sin tillverknings- kapacitet för att möta den växande efterfrågan.

NOTERAD VID STOCKHOLMSBÖRSEN

Bong-aktien är noterad sedan 1988.

BONG 2008

RESULTATFÖRBÄTTRING OCH FRAMGÅNG FÖR TILLVÄXTSEGMENTEN

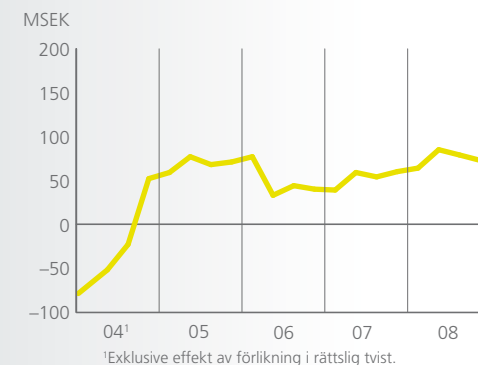
En stark utveckling inom Bongs tillväxtområden uppvägs nedgången på den västeuropeiska kuvertmarknaden under 2008. Ett koncernövergripande projekt för att frigöra rörelsekapital ledde till en stark förbättring av kassaflödet och den finansiella ställningen.

- Nettoomsättningen uppgick till 1 937 MSEK (1 991)
- Rörelseresultatet förbättrades till 74 MSEK (60) och resultatet efter skatt blev 10 MSEK (16). Resultat per aktie efter utspädning uppgick till 0,78 SEK (1,17)
- Kassaflödet efter investeringsverksamhet var mycket starkt och uppgick till 144 MSEK (1), främst beroende på att rörelsekapitalet i koncernen minskade med 108 MSEK
- I slutet av december ökade Bong sin ägarandel i det tyska kuverttryckeriet Lober från 50 till 70 procent
- Bongs förpackningssatsning ProPac fortsatte växa snabbt och stod för 238 MSEK (200) av koncernens omsättning 2008
- Bong anslöt sig till den nya pan-europeiska miljöcertifieringen Paper-by-Nature
- Tillsammans med fem andra ledande kuverttillverkare bildade Bong en global allians, International Envelope Coalition
- Styrelsen föreslår att utdelning för 2008 lämnas med 1 (1) kr per aktie.

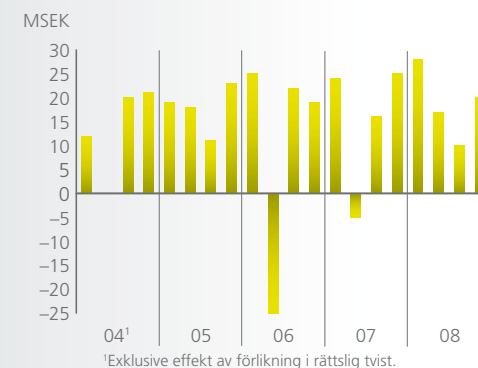
NYCKELTAL	2008	2007	2006	2005	2004
Nettoomsättning, MSEK	1 937	1 991	1 985	1 782	1 807
Rörelseresultat, MSEK	74	60	40	71	52 ¹
Resultat efter skatt, MSEK	10	16	-1	23	7 ¹
Kassaflöde efter investeringsverksamhet, MSEK	144	1	-7	105	77
Rörelsemarginal, %	3,8	3,0	2,0	4,0	2,9 ¹
Vinstmarginal, %	1,0	0,6	0,1	1,9	0,6 ¹
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0
Avkastning på eget kapital, %	1,8	2,8	neg	4,3	1,4 ¹
Avkastning på sysselsatt kapital, %	5,6	4,9	3,1	5,3	4,0 ¹
Soliditet, %	34	33	31	34	30
Nettoskulsättningsgrad, ggr	1,18	1,45	1,50	1,26	1,52
Nettoskuld/Rörelseresultat (EBITDA), ggr	4,4	5,4	5,7	4,1	5,1 ¹
EBITDA/finansnetto, ggr	3,1	3,2	3,8	4,6	3,6 ¹
Medelantal anställda	1 241	1 346	1 379	1 280	1 391

¹ Exklusive effekt av förlikning i rättslig tvist.

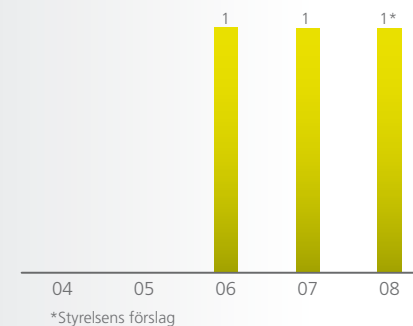
RULLANDE RÖRELSERESULTAT

RÖRELSERESULTAT PER KVARTAL

UTDELNING PER AKTIE, SEK

FAST KURS PÅ STORMIGT HAV

KONCERNCHEFEN KOMMENTERAR

Bong fortsätter på den inslagna vägen med kontinuerlig anpassning och förbättring av den mogna kuvertverksamheten samtidigt som vi driver på den spännande utvecklingen av våra tillväxtområden: ProPac, Tilltryck och Ryssland/Östeuropa.

Efter betydande strukturrationaliseringar de senaste åren och ett intensivt arbete med att frigöra rörelsekapital står koncernen väl rustad för att möta en tuffare konjunktur.

DUBBEL STRATEGI SKAPAR BALANS

Marknadsförutsättningarna för vår mogna verksamhet respektive våra tillväxtområden skilde sig starkt åt under 2008 vilket gjorde fördelen med vår dubbla strategi uppenbar. Totalt påverkades vår försäljning endast i mindre utsträckning av nedgången i kuvert efterfrågan. I jämförbara enheter och i fasta valutakurser sjönk nettoomsättningen med 1,8 procent jämfört med 2007. Förklaringen är att vi kompenserade nedgången på den mogna kuvertmarknaden med försäljningsökningar inom våra tillväxtområden ProPac, Tilltryck och Ryssland/Östeuropa.

FÖRBÄTTRAT RESULTAT

Rörelseresultatet för 2008 förbättrades från 60 till 74 MSEK vilket var bra med tanke på att vi under året genomförde flytt och stora förändringar av produktionen i både Finland och Ryssland samt att vi medvetet drog ner vår produktionstakt i hela koncernen för att reducera våra lagernivåer.

Strukturgreppen de senaste åren har minskat antalet fabriker och därigenom sänkt de fasta kostnaderna. Det har stärkt koncernens konkurrenskraft och bidragit till resultatförbättringen. Vid en fortsatt nedgång av efterfrågan är vi beredda att anpassa kostnaderna ytterligare för att säkra fortsatt lönsamhet.

ÖKAD BETONING PÅ TILLVÄXTOMRÅDENA

Bongs tillväxtstrategi är att med den mogna västeuropeiska kuvertmarknaden som bas expandera till angränsande produktområden och geografiska marknader med högre tillväxt och högre förädlingsgrad. Under 2008 svarade Bongs tillväxtområden för cirka en tredjedel av den totala omsättningen. Målet är att de ska utgöra en allt större del av helheten.

ProPac

Inom specialförpackningssidan (ProPac) märktes inte någon avmattning. Snarare tycker vi oss se att ökad distanshandel (e-handel och postorder) ger upphov till ännu större behov av nya produkter och lösningar från Bong. ProPac-försäljningen växte med 19 procent till 238 MSEK. Vi fortsatte att rekrytera nya krafter på försäljningssidan, vi breddade produktsortimentet och vi ökade marknadsföringsaktiviteterna, bland annat med en ny hemsida.

Efterfrågan drivs av växande distanshandel samt behov av bra och effektiva presentförpackningar i detaljhandeln. Vår strategi är att distribuera dels genom Bongs existerande återförsäljarnät (pappersgrossister och kontorsvaruhandlare), dels genom direktförsäljning till helt nya kundgrupper, till exempel detaljhandels- och e-handelsföretag.

ANDERS DAVIDSSON, VD OCH KONCERNCHEF

Tilltryck

Trenden mot mindre och mer riktade reklamutskick fortsatte också under 2008. Omsättningen för Bongs tilltrycksverksamhet (högkvalitativt tryck i små serier på redan färdiga vita kuvert) växte till cirka 340 MSEK som ett resultat av ökat fokus och en satsning på att höja nivån och investera i befintliga tilltrycksenheter. Inför 2009 har vi ökat vårt ägande i Lober till 70 procent och vi har även etablerat ett nytt eget kuverttryckeri i Hamburg.

Bongs strategi är att utveckla ett europeiskt nätverk av mindre kuverttryckerier som kan förse den lokala marknaden med tryckta kuvert med kort framförhållning.

”Konkurrensen hårdnar och de företag som inte har ordning på sina processer, kostnader och finanser får svårt att hänga med.”

Ryssland och Östeuropa

Bong är sedan flera år verksam med försäljning i bland annat Ryssland, Polen och Baltikum. Efterfrågan i Ryssland och Östeuropa ökade under året. Vår försäljning i Ryssland växte med 23 procent till 66 MSEK under 2008. Vi investerade i en ny, större fabriksfastighet och flyttade hela tillverkningsenheten dit under hösten 2008.

Bongs strategi är att öka produktionskapaciteten genom tillskott av maskiner från verksamheten i Västeuropa, samt att förbättra produktiviteten och kvaliteten i produktionen.

Utan tvekan har utvecklingen av de nya tillväxtområdena de senaste åren gjort att Bong kan hantera en nedgång på den traditionella västeuropeiska kuvertmarknaden bättre än tidigare. Koncernens konkurrenskraft har stärkts och resultatet har förbättrats.

TUFFARE KUVERTMARKNAD

Efter en stark efterfrågan i början av 2008 påverkades den europeiska kuvertmarknaden alltmer av den ekonomiska avmattningen. Statistik från kuvertproducenternas branschorganisation FEPE visar att volymerna på helåret minskade 8 procent jämfört med 2007 och att det sista kvartalet 2008 gick ned med 12 procent. Även om en stor del av volymerna går till postförsändelser som är relativt konjunkturoberoende

till exempel månadsfakturer, kontoutdrag etc är alltså inte marknaden helt opåverkad av det sämre konjunkturläget. Nedgången i volym förklaras främst av lägre marknadsföringsaktivitet och därmed färre direktmarknadsföringsutskick.

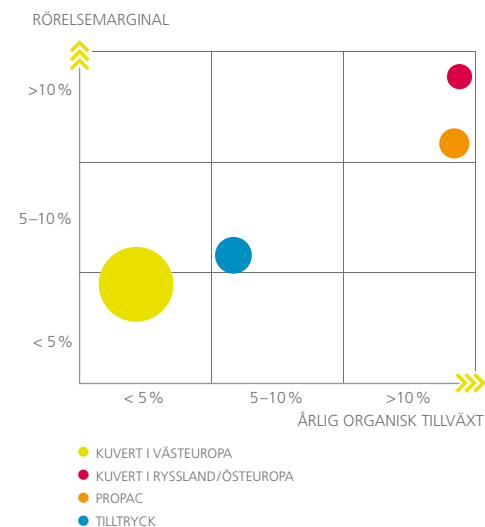
Sammantaget gör den sämre konjunkturen att marknadsföringsaktiviteten är mer utmanande nu än för ett år sedan. Kraven på bra service och kvalitet samt hög effektivitet kommer att bli större än någonsin de närmaste åren. Konkurrensen hårdnar och de företag som inte har ordning på sina processer, sina kostnader och sina finanser får svårt att hänga med.

GODA FÖRUTSÄTTNINGAR ATT KLARA KRISEN

Vi har förberett oss för hårdare tider. Förutom att utveckla våra nya tillväxtområden har vi de senaste åren arbetat hårt och systematiskt för att göra Bong ännu starkare och bättre, bland annat genom en sänkning av de fasta kostnaderna och minskad kapitalbindning.

Strukturgrepp sänker kostnader

De fasta kostnaderna har sjunkit främst till följd av att vi sedan 2006 stängt fyra kuvertfabriker och kontinuerligt anpassat kostnaderna i kvarvarande verksamhet. Under 2008 avslutade vi en omfattande strukturförändring i Finland där kuvertproduktionen flyttats från Tammerfors till Kaavi och tilltrycksverksamheten koncentrerats till Tammerfors.

Under 2008 svarade tillväxtområdena ProPac, Tilltryck och Ryssland/Östeuropa för en tredjedel av koncernens omsättning.

Mycket starkt kassaflöde

Vårt nya koncernövergripande projekt för att frigöra rörelsekapital som lanserades under året bidrog starkt till att årets kassaflöde efter investeringar uppgick till hela 144 MSEK, varav 108 MSEK från lägre rörelsekapitalbindning. Vi styrde om till att arbeta mer kundorderstyrt i produktionen, vi såg över och rationaliserade vårt sortiment av standardartiklar, vi förhandlade bättre betalningsvillkor etc. Detta har stärkt vår finansiella ställning och gör oss samtidigt mer flexibla och motståndskraftiga under tuffare konjunkturlägen.

Starkare betoning av hållbarhet

Hållbarhetsfrågorna har givits en större tyngd. Vi har antagit en ny miljö- och hållbarhetspolicy och fortsatt miljöcertifiera våra fabriker enligt ISO 14001. Vi har dessutom anslutit oss till Paper-by-Nature som är en ny europeisk miljöcertifieringsstandard som gemensamt tagits fram av olika företag som är verksamma inom konvertering av papper i Europa. Bong är en av de första medlemmarna och vi kommer under 2009 att certifiera en stor del av våra fabriker enligt regelverket för Paper-by-Nature.

Strategisk allians för global täckning

Under 2008 bildade vi tillsammans med fem andra kuvert- och förpackningsföretag från olika delar av världen (bland annat USA, Sydamerika, Australien, Japan och Kina) en samarbetsallians, International Envelope Coalition.

Avsikten är att erbjuda globala kunder service och produkter från ett världsomspännande nätverk av företag. Samtidigt ger det värdefull information om trender i andra världsdelar och möjligheter till benchmarking och idéutbyte med andra ledande företag inom samma bransch.

AKTIEKÖP AV LEDNINGEN

Som en indikation på ledningens tilltro till bolagets framtid kan nämnas att medlemmarna i Bongs ledningsgrupp köpte 540 000 aktier under januari 2009. Totalt har ledningen efter köpet 617 700 aktier, motsvarande 4,6 procent av kapitalet i bolaget.

NYA FINANSIELLA MÅL FÖR 2009–2011

Styrelsen fattade i februari 2009 beslut om nya finansiella mål för den närmaste treårsperioden 2009–2011:

- › Relationen mellan räntebärande nettolåneskuld och resultat före avskrivningar (EBITDA) skall vara 3,0 eller lägre vid utgången av 2011
- › Rörelsemarginalen skall uppgå till 6 procent vid utgången av 2011
- › ProPac skall växa med i genomsnitt 25 procent om året.

Vid utgången av 2008 uppgick relationen nettolåneskuld/EBITDA till 4,4, rörelsemarginalen för 2008 var 3,8 procent och ProPac växte med 19 procent jämfört med 2007.

Målen känns ambitiösa och inspirerande och framför allt speglar de väl den inriktning vi har för arbetet de närmaste åren, d v s att höja lönsamheten, generera fortsatt starka kassaflöden och amortera våra skulder samt fortsätta växa snabbt i våra tillväxtområden, framförallt ProPac.

INTRESSANTA MÖJLIGHETER

Det är utan tvivel så att vi nu går in i en period av lågkonjunktur och därmed också en tuffare marknad för specialförpackningar och kuvert. Vi känner oss trots detta övertygade om att vår inriktning och strategi är rätt och vi kommer att fortsätta på den inslagna vägen. Vi kommer att utveckla och stärka Bong genom att växa inom våra prioriterade tillväxtområden, genom att arbeta med ständig kostnadsrationalisering och genom att fortsätta generera bra kassaflöden.

Vi kommer också att bli alltmer kundorienterade, kundorderstyrda och flexibla i vårt arbetssätt. Den ekonomiska krisen gör att det blåser storm runt omkring oss nu men samtidigt är jag övertygad om att krisen också medför intressanta möjligheter för Bong. Vi kommer att hålla fast kurs och ta möjligheterna när de dyker upp.

Kristianstad i mars 2009

Anders Davidsson
VD och Koncernchef

AFFÄRSIDÉ, MÅL OCH STRATEGISK INRIKTNING

Bong är ett kundfokuserat företag som förenar effektivitet, kreativitet och dynamik. Utveckling av nya förpackningslösningar för utvalda segment inom ramen för ProPac är ett högprioriterat område.

Bongs affärsidé är att erbjuda sina kunder ett komplett sortiment av kuvert och förpackningslösningar. Till kunderna hör t ex kontorsvarugrossister, e-handels- och postorderföretag samt detaljhandel.

Bong ska befästa sin position som ett av Europas ledande specialförpacknings- och kuvertföretag genom att:

- › utveckla kunderbudandet
- › öka produktiviteten
- › flytta fram positionerna inom kuvert med tilltryck
- › samt fortsätta bygga upp starka positioner i utvalda växande marknader, till exempel Ryssland
- › ProPac – som är förpackningar för den växande distans- och detaljhandeln – ska vidareutvecklas och marknadsföringen intensifieras. Bong ska stärka närvaron i detta segment på alla sina geografiska marknader.

FINANSIELLA MÅL

Bong har nya finansiella mål för perioden 2009–2011:

- › Relationen mellan nettolåneskuld och resultat före avskrivningar (EBITDA) ska vara 3,0 eller lägre vid utgången av 2011
- › Rörelsemarginalen ska uppgå till 6 procent vid utgången av 2011
- › ProPac ska växa med i genomsnitt 25 procent om året.

UTDELNINGSPOLITIK

Bong ska dela ut minst en tredjedel av redovisat resultat efter skatt under beaktande av bolagets finansiella ställning och utvecklingsmöjligheter.

STRATEGISK INRIKTNING

Målet är en lönsam och växande verksamhet i Europa inom förpackningar och kuvert. Bongs tillväxtområden är ProPac, Tilltryck samt Ryssland och Östeuropa.

ProPac

Förpackningsverksamheten ProPac ska vidareutvecklas genom fortsatta investeringar i sortimentsutveckling, marknadsföring och försäljningsorganisation.

Tilltryck

Bong ska utveckla sin position i Europa inom tilltryck, dvs tryck på färdiga kuvert. Bongs nuvarande tilltrycksverksamheter ska kompletteras med tilltryckerier i länder och regioner där Bong inte är verksamt idag. Målet är ett nätverk av tryckerier i Europa uppbyggt genom organisk tillväxt och förvärv. Bong fokuserar på kunder med höga krav på tillgänglighet, leveransförmåga och tryckkvalitet.

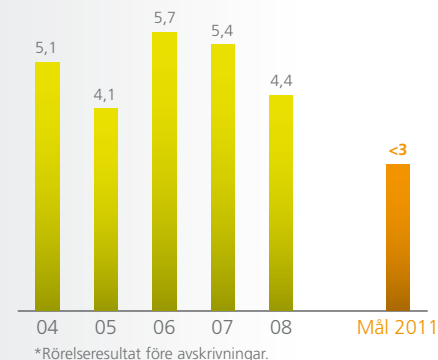
Kuvert i Ryssland och Östeuropa

Bong ska fortsätta utnyttja sitt kunnande och sin stora maskinpark i Västeuropa för att förstärka sin närvaro på kuvertmarknader med tillväxt, till exempel Ryssland och Baltikum.

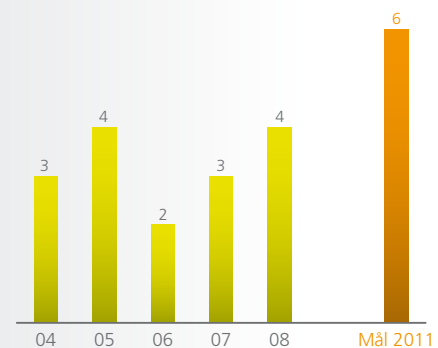
Kuvert i Västeuropa

I kuvertverksamheten i Västeuropa prioriteras högre bruttomarginaler och effektivitet i hela verksamheten. Kassaflödet från den mogna kuvertverksamheten ska investeras i växande verksamheter, främst ProPac och Tilltryck.

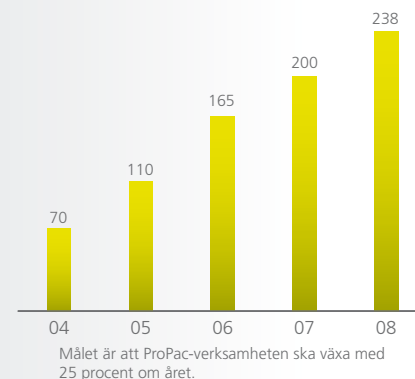
NETTOLÅNESKULD / EBITDA*, ggr

RÖRELSEMARGINAL, %

PROPAC-FÖRSÄLJNING, MSEK

DET PERSONLIGA VARUMÄRKET

Dagens konsumenter kräver att funktion kompletteras med design på ett helt nytt sätt.

Det personliga varumärket blir allt viktigare och Bong allt flexiblare för att möta de nya kraven.

MARKNADSTRENDER

INDIVIDUALISERING – E-HANDEL – MILJÖMEDVETENHET

Bong agerar i en föränderlig omvärld. Att förstå kunden, drivkrafterna och dynamiken på marknaderna är avgörande framgångsfaktorer på såväl kuvert- som förpackningsmarknaden.

TRE MEGATRENDER

Det finns ett antal faktorer eller trender som formar efterfrågan för både kuvert och förpackningar.

Individualisering och identitet

Konsumenter betraktar sig i allt högre grad som unika individer med särpräglade preferenser och i allt mindre grad som tillhöriga t ex en viss socialgrupp eller yrkeskategori. Det personliga varumärket, livsstil och upplevelser står i centrum för konsumtionen. Detta medför nya krav på företagen och deras marknadsföring. Traditionell marknadssegmentering på basis av kön, inkomst, ålder och yrke minskar i betydelse. Exempelvis gör konsumenter i alla inkomstlägen annorlunda prioriteringar än tidigare i syfte att markera identitet i "strategiska" livsstilsfrågor. Utmaningen för företagen ligger också i att de underliggande livstilstrenderna förändras allt fortare.

I denna marknadsföringsmiljö har kuvert och förpackningar en unik möjlighet att bidra till erbjudandets samlade konkurrenskraft. I vissa fall har förpackningen och designen, snarare än produkten, blivit det helt avgörande försäljningsargumentet (till exempel Absolut Vodka).

Fortsatt ökning av e-handeln

Distanshandeln växer snabbt i Sverige och övriga Europa. Enligt undersökningsföretaget Gartner väntas e-handeln i Europa mer än fördubblas från år 2006 till 2011.

I Sverige ökade försäljningen över Internet under 2008 med 15 procent och passerade därmed 20 miljarder kronor vilket motsvarar cirka fyra procent av den totala detaljhandeln.

Framtidstron är fortfarande stark, framförallt bland konsumenterna, där åtta av tio tror att de kommer att handla över Internet under det närmaste halvåret.

Hållbarhetsfrågor

Miljöaspekter är viktiga för förpacknings- och kuvertindustrin. Miljöbelastningen av ett kuvert eller en förpackning bedöms på basis av dess effekter under hela livscykeln. Återvinning har hittills stått i förgrunden, men förpackningens miljövänlighet bestäms också av dess utformning.

Transporter från producent till framförliggande led, grossister och detaljister, kan reduceras om förpackningar och kuvert är ändamålsenligt utformade.

Också förmåga att skydda och bära innehåll spelar roll för miljöbelastningen. Förpackningar och kuvert med bra skydd reducerar spill och minskar därigenom den totala miljöpåverkan.

Effekterna under hela förpackningslivscykeln innebär att leverantörer av insatsvaror, tillverkare, grossist- och detaljistled samt konsumenter och samhället blir allt mer engagerade i miljöfrågor.

UNIKA KUVERT FÖR UNIKA INDIVIDER

E-HANDEL FORTSÄTTER ATT VÄXA

FÖRPACKNINGAR OCH KUVERT STRATEGISKA VERKTYG

Förpackningar och kuvert har självklara och centrala roller i människors tillvaro och utvecklas i takt med att världen förändras. Att bevara och skydda innehållet var i princip de första förpackningarnas enda funktion. Idag har den kommunikativa rollen trätt i förgrunden.

STRATEGISKA VERKTYG

Kuvert och förpackningar fungerar alltmer som integrerade delar av företagens produktbudande. Valet mellan dem och andra informationsbärare avgörs av deras respektive förmåga att fullgöra specifika uppgifter. För t ex adresserad direktmarknadsföring är kuvert med högkvalitativt tryck det bästa alternativet. Och i detalj- och distanshandeln är det idag avgörande att förpackningen är funktionell och utformas så att den förhöjer köppplevelsen.

TEKNIKSKIFTE

Den tekniska utvecklingen påverkar Bong på olika sätt. E-post och Internet har lett till en minskning av kuvertanvändningen för t ex affärskorrespondens. Samtidigt har tekniken möjliggjort e-handeln som revolutionerat handeln och därmed användningen av specialförpackningar där Bong är väl positionerat.

Teknikskiften leder till renodling av rollerna för informationsbärare. Gamla och nya informations- och distributionskanaler samexisterar snarare än konkurrerar med varandra.

Ett intressant exempel rör sättet att betala över Internet. Många konsumenter avbryter sina nätinköp på grund av att de inte vill betala med

sina kredit- eller betalkort. Analysfirman Forrester bedömer att avbrotten till följd av missnöjdhet med betalningsmedel skulle kunna sänkas med 81 procent i Europa om kunderna fick betala mot faktura. På så sätt driver den växande e-handeln också ökad kuvertanvändning.

DIREKTREKLAM ALLT MER INDIVIDUALISERAD

På kuvertområdet har modern databashantering och möjligheter att rikta anpassade budskap och erbjudanden till utvalda kunder lett till en strukturell tillväxt för adresserad direktmarknadsföring (DM). DM används ofta tillsammans med t ex Internet och TV för att öka genomslaget av kampanjer. Flera undersökningar i Sverige och utomlands pekar på att mottagarna är mer sympatiskt inställda till att ta emot DM än reklam via andra marknadsföringskanaler som till exempel telefonförsäljning, e-post eller radio/TV.

I de mogna ekonomierna i Europa svarar adresserad direktmarknadsföring för cirka 30 procent av de totala kostnaderna för annonsering genom traditionella media (DM, TV samt dags- och veckopress). I stor utsträckning fungerar DM som ett komplement till den växande Internet-annonseringen.

Den senaste teknikutvecklingen gör det möjligt att t ex trycka dokument och kuvert med ett mikrochip (Radio Frequency Identification, "RFID") integrerat i papperet. Chipet är bärare av information som kan användas för att spåra dokument eller leda över läsaren till elektronisk information på datorer etc. Tekniken kan stimulera direktmarknadsföring som i allt större utsträckning bygger på individualisering av kommunikationen.

DM DRIVER KUVERTANVÄNDNINGEN

Framgångarna för DM har inneburit att drygt 30 procent av de totala brevvolymerna i Nord- och Västeuropa nu utgörs av direktmarknadsföring. Enligt investmentbanken UBS svarar adresserad direktmarknadsföring för mer än 20 miljarder försändelser per år i Frankrike, Irland, Nederländerna, Tyskland, Storbritannien, Sverige och Österrike. I Syd- och Östeuropa har DM ännu inte fått samma genomslag – där är andelen adresserad direktmarknadsföring 10–20 procent av den totala kuvertvolymen.

Där DM är en förhållandevis mogen kanal tenderar användningen att växa i takt med företagets totala reklamkostnader. I länder där DM befinner sig i en tidigare mognadsfas däremot kan direktmarknadsföringen väntas ta en allt större del av de totala reklamutgifterna om mönstret från Väst- och Nordeuropa upprepar sig.

Förpackningarna får större betydelse i företagets strategiska kommunikation med kunderna.

E-HANDEL FORTSÄTTER ATT ÖKA

Internethandeln fortsätter att växa i hela Europa. Erbjudandena blir allt mer sofistikerade med fler och attraktivare produktkategorier, mer kringtjänster och bättre betalningssätt. Bong utvecklar ett flertal nya koncept för e-handelslösningar.

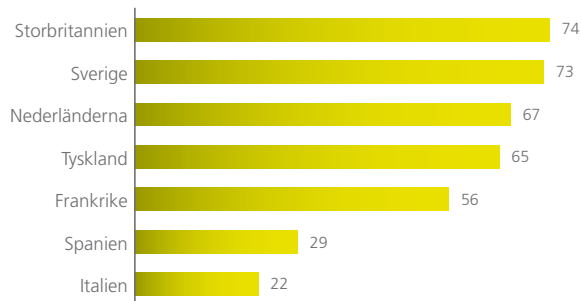
E-HANDELN VÄXER I EUROPA

Analysfirman Forrester har uppskattat att de västeuropeiska konsumenterna handlade för 200 miljarder kronor på nätet inför julen 2008, vilket är en ökning med 25 procent jämfört med samma period föregående år.

E-handelns utbredning varierar från land till land i Västeuropa. Störst är den i Storbritannien och Sverige där 74 respektive 73 procent av den vuxna befolkningen vid halvårsskiftet 2008 uppgav att de köpt en vara eller tjänst över nätet de senaste tre månaderna. Lägst andel finns i Spanien och Italien där motsvarande uppgifter var 29 respektive 22 procent. Genomsnittet i Västeuropa var 56 procent.

Mätt i termer av volym är det Tyskland och Storbritannien som leder e-handeln. I dessa länder bor nästan 60 procent av de europeer som handlar över nätet.

ANDEL VUXNA SOM E-HANDLAR, %

Enligt analysfirman Forrester köpte mer än hälften av Europas vuxna invånare något över nätet under det första kvartalet 2008.

MÖJLIGHETER FÖR BONG

E-handeln ökar på flera sätt, inte bara kvantitativt. Från att länge varit en kanal för böcker och CD-skivor har antalet produktkategorier mångfaldigats. Numera kan praktiskt taget allt köpas via nätet från livsmedel till exklusiva modevaror, kosmetika och dyra samlarobjekt. Kringtjänster såsom att kunna beställa presentförpackningar, bättre betalningsrutiner etc bidrar väsentligt till e-handelns expansion.

Den växande e-handeln innebär stora affärsmöjligheter för Bong och det stora ProPac-sortimentet. Ett exempel är presentförpackningar till e-handeln. Kunderna kan nu köpa produkter över nätet, få dem snyggt förpackade och skickade till sig eller annan valfri mottagare som present. Oftast med tydligt varumärkestyck på förpackningen som i en nära framtid kommer att kunna beställas av kunderna med en enkel knapptryckning på datorn.

Enligt Posten i Sverige slog näthandeln inför julen 2008 rekord. Under perioden 1–19 december lämnade Postens ombud ut drygt 1 500 000 paket till de svenska hushållen. Det är en ökning med dryga 5 procent jämfört med rekordjulen 2007.

– Det verkar som att vi i årets julhandel fått ännu en bekräftelse på att allt fler svenskar tycker att det är bekvämt att köpa julklappar via nätet och postorder och få dem levererade till sitt ombud eller direkt hem i postlådan, säger Andreas Falkenmark, VD för Posten Meddelande.

– Numera kommer brevbäraren inte bara med julkänningar veckorna före jul utan även med många julklappar i form av böcker, skivor, dataspel och andra storsäljare på nätet.

INNOVATION MED HÖJD

Papper revolutionerade förpackningsindustrin. De allra första förpackningarna var löv som lindades runt det livsmedel som skulle förvaras eller transporteras. Frökapslar och skinn från olika djur användes också under människans tidiga historia. För bara hundra år sedan fanns det fortfarande kvar mossor eller halm som skydd vid transport av glas.

GIGANTISK MARKNAD FÖR FÖRPACKNINGAR

Bong är en del av förpackningsindustrin som har vuxit till att bli en av de största branscherna i världen. Den omsätter årligen drygt 3 000 miljarder kronor, vilket motsvarar 1–2 procent av världens samlade BNP. Konsumentförpackningar svarar för cirka 80 procent och industriella förpackningar för resten.

DEN GLOBALA FÖRPACKNINGSMARKNADEN

Asien, USA och Europa svarar för mellan 25 och 30 procent vardera av den globala förpackningsmarknaden.

På mogna marknader växer förpackningskonsumtionen relativt långsamt. Det är den höga ekonomiska tillväxten i utvecklingsländerna – främst Kina och Indien – som drar upp den globala marknadstillväxten till mellan 4 och 5 procent per år.

FÖRPACKNINGSMARKNADEN I EUROPA

Marknaden för konsumentförpackningar i Europa uppgår till cirka 1 000 miljarder kronor. Tillväxten har uppgått till drygt 1 procent per år de senaste tio åren. Tyskland, Storbritannien och Frankrike svarar för knappt 60 procent av marknaden. Östeuropa med Ryssland och Polen som främsta draglok är de snabbast växande marknaderna de senaste åren med en tillväxttakt på omkring 15 procent per år från millennieskiftet och framåt.

Livsmedel, läkemedel och kosmetik dominerar

Det största användningsområdet för konsumentförpackningar är livsmedel som svarar för 60 procent av marknaden. Förpackningar för läkemedel och kosmetik svarar för 25 procent.

Potentialen för Bong är stor

Bong är verksamt inom det återstående segmentet av den europeiska marknaden för konsumentförpackningar ("Övriga ändamål") som för närvarande uppgår

till 15 procent eller cirka 150 miljarder kronor. Bongs förpackningsverksamhet omsätter cirka 250 MSEK vilket ger Bong en marknadsandel på knappt 2 promille.

PROPAC

Det sker en ständig utveckling på förpackningsmarknaden som svar på utvecklingen inom detalj- och distanshandeln. Gränsen mellan kuvert och förpackningar luckras upp. Stora internationella företag tävlar inte bara med varandra utan också med mindre specialister om att tillgodose de breda och starkt skiftande behoven hos kunderna.

Bongs kunder är som regel företag medan slutanvändaren eller mottagaren är en konsument. ProPac är i huvudsak konsumentförpackningar.

Egen tillverkning och inköp

ProPac har sina rötter i kuverttillverkningen och de flesta förpackningarna är tillverkade av pappersråvara. Idag omfattar dock Bongs erbjudande en stor mängd lösningar och produkter som tagits fram av underleverantörer. Redan innan förvärvet av förpackningsgrossisten VOET hade Bong byggt upp en egen kompetens för inköp av externt producerade förpackningar. Genom förvärvet förstärktes denna kompetens ytterligare.

Kuvertmaskiner kan med vissa modifieringar användas för att tillverka förpackningar. Den befintliga maskinparken tillsammans med Bongs erfarenhet

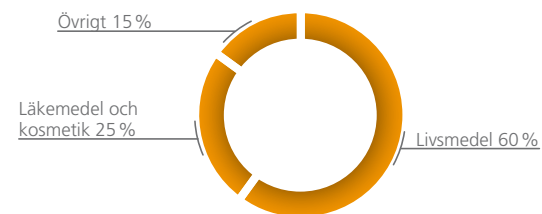
och kunnande på tryckområdet gör att bolaget kan tillgodose allt mer krävande specifikationer. Det gäller inte minst det ökande sortimentet av presentförpackningar som tillverkas i flera format av Bong.

Under 2008 investerade Bong ytterligare i nya maskiner för förpackningstillverkning i fabriken i Nybro.

Egen försäljningsorganisation för ProPac

På marknadssidan har ProPac sedan ett par år en dedikerad försäljningsorganisation. Cirka 50 procent av försäljningen av förpackningar sker direkt till slutkunderna snarare än via grossister. Idag svarar ProPac för 12 procent av Bongs omsättning. ProPac växer med mellan 20 och 30 procent per år.

KONSUMENTFÖRPACKNINGAR I EUROPA – ÄNDAMÅL

KUVERT I VÄST- OCH ÖSTEUROPA

MOGEN MARKNAD I VÄST, EXPANSION I ÖST.

Bong är en ledande tillverkare inom den europeiska kuvertindustrin som omsätter cirka 2 miljarder euro om året. Den totala volymen på marknaden uppgår till cirka 100 miljarder kuvert. Marknaderna i Storbritannien, Tyskland och Frankrike svarar för uppemot 70 procent av den totala kuvertmarknaden.

KUVERTKONSUMTIONEN I EUROPA

Kuvertanvändningen varierar starkt mellan olika regioner i Europa. I de skandinaviska länderna och övriga Väst- och Nordeuropa uppgår kuvertanvändningen till cirka 300 kuvert per person och år medan motsvarigheten i Östeuropa uppgår till mellan 20 och 70 beroende på land.

De största användarna är företag inom finans, telekom och energi. Företag i allmänhet svarar för mellan 90 och 95 procent av kuvertanvändningen i Västeuropa.

STORA VOLYMER GER BASBELÄGGNING

Tillverkning med långa ledtider av stora serier standardkuvert – ofta 100 000 kuvert eller mer – svarar för basbeläggningsen i anläggningarna. Tryck på standardkuvert i stora volymer sker integrerat i tillverkningsprocessen.

Här är tidsaspekten ofta underordnad. Leveranssäkerhet och förmåga att tillverka långa serier med god kvalitet till låga kostnader är de avgörande konkurrensfaktorerna.

Kunderna är stora företag och internationella kontorsvarukedjor och pappersgrossister. Standardkuvert med eller utan tryck används för massutskick av brev och direktmarknadsföring. För tillverkarna av standardkuvert är marginalerna relativt små och effektivitet i alla led helt avgörande.

Strukturomvandlingen hos grossistkunderna leder till bildandet av stora paneuropeiska grupperingar men den sker långsammare än vad som förväntades

i början av 2000-talet. Den hålls tillbaka av starka lokala preferenser och specifikationer.

Bongs intäkter från kuvert i Västeuropa svarar för cirka 67 procent av koncernens omsättning. Den framtida tillväxten för området bedöms som låg.

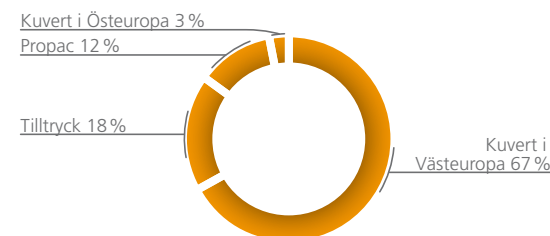
KUVERTMARKNADEN I RYSSLAND OCH ÖSTEUROPA

Östeuropa, inklusive Ryssland, svarar för knappt tio procent av den europeiska totalmarknaden. I Ryssland och Baltikum uppgår kuvertkonsumtionen till mellan 20 och 30 kuvert per år jämfört med 200–300 i Västeuropa. Detta innebär att tillväxtpotentialen för kuvert i dessa länder är stor.

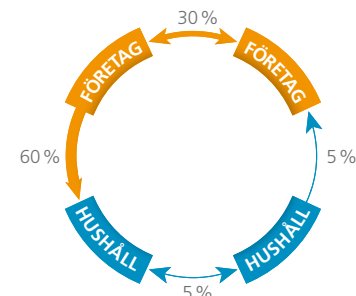
Sedan 2006 har Bong egen tillverkning och distribution i Ryssland. Försäljningen av administrativa kuvert i Östeuropa, Baltikum och Ryssland svarar för cirka tre procent av koncernens omsättning. Den mycket höga tillväxten som kännetecknat marknaderna bedöms dämpas till närmare 10 procent per år den närmaste tiden till följd av lågkonjunkturen. På sikt väntas kuvertkonsumtionen i Östeuropa växa med cirka 20 procent per år.

Bongs strategi på den ryska marknaden är att ta en tydlig position som den ledande kvalitetsleverantören. Kuverten marknadsförs under Bongs varumärke Postac som förknippas med Väst på den allt mer konsumentorienterade ryska marknaden. Bong riktar främst in sig på Moskva och andra ekonomiskt betydelsefulla storstadsregioner.

ANDEL AV BONGS OMSÄTTNING

KUVERTANVÄNDNINGEN I EUROPA

TILLTRYCK – DEL AV PROFILERINGEN

SMÅ SERIER FÖR SNABBA UTSKICK

Tilltryck innebär att kuverttillverkaren eller ett fristående kuverttryckeri trycker något på kuvertet efter att det blivit tillverkat. Det största användningsområdet för tilltryck är adresserad direktmarknadsföring, men tilltryck används också för att ge identitet åt traditionell administrativ post, t ex logotyper, adresser etc.

DM KRÄVER HÖG FLEXIBILITET

Tilltryck används oftast när avsändaren vill göra mindre, individualiserade utskick som riktar sig till en väl avgränsad krets av mottagare. Order på sådana kuvert läggs med kort varsel och med hög frekvens. Dessa serier – som ibland inte omfattar mer än ett par tusen kuvert – trycks i en separat process i ett kuverttryckeri som kan vara självständigt eller tillhöra kuverttillverkaren.

För kuverttillverkare och kuverttryckerier har vikten av flexibilitet och tryckteknik stigit i takt med att kunderna i ökande grad efterfrågar högkvalitativt tilltryck för snabba utskick i små serier.

Bong riktar in sig på kunder i alla storlekskategorier som har höga krav på tillgänglighet, tryckkvalitet, flexibilitet och snabba leveranser. Varje kundbehov och situation är unik och ofta är tiden knapp. Som regel leder detta till att pris blir en mindre viktig aspekt vilket innebär att marginalerna i denna affär är genomsnittligt högre än i kuvertbranschen generellt.

BONG INVESTERAR I DIGITALTRYCK

Tilltryck sker fortfarande i allt väsentligt med konventionell tryckteknik. Utvecklingen inom den digitala trycktekniken gör det dock möjligt att kostnadseffektivt trycka allt mindre serier. Bong har investerat i digital tryckteknik för att kunna erbjuda sina kunder denna möjlighet.

BONGS STRATEGI

Bong ska fortsätta utveckla sin position i Europa inom tilltryck. Bongs nuvarande tilltrycksverksamheter i Tyskland och England ska kompletteras med tilltryckerier i länder och regioner där bolaget inte är verksamt idag. Målet är ett nätverk av tilltryckerier i Europa uppbyggt genom organisk tillväxt och förvärv. Bong fokuserar på kunder med höga krav på tillgänglighet, leveransförmåga och tryckkvalitet.

18 procent av Bongs omsättning är hänförlig till tilltryck. Bolaget bedömer att segmentet kommer att växa med cirka fem procent per år över tiden.

LOBER ÄR EN FLEXIBEL OCH SNABB PARTNER

SÄGER GERT KÖLZER PÅ KARL TREBBAU, KUND TILL LOBER

Trebbau är ett i Tyskland välkänt fullserviceföretag inom direktmarknadsföring med mer än 70 års erfarenhet. Bolaget erbjuder tjänster inom tryck och produktion av annonsmaterial, individualisering och lettershop.

Tack vare löpande investeringar i den senaste processtekniken får bolagets kunder tillgång till det bästa kunnandet på marknaden och en modern och tekniskt optimal utrustning.

Med Lober, som tillgodoser cirka 90 procent av Trebbaus efterfrågan på tilltryck, har bolaget samarbetat framgångsrikt i nästan 25 år.

Lober är ett kuverttryckeri i Gersthofen, Bayern med 85 MSEK i omsättning som Bong äger till 70 procent. Bolaget drivs idag av Stephan Lober, son till företagets grundare.

Hur ser du på tilltryckets roll för direktmarknadsföring?

– Tilltryck är en central del av direktmarknadsföringen. Kuvertet är det första mottagaren ser och har därför betydelse för det första intrycket. Andra metoder ger inte samma kvalitet eller så är de alltför dyra, säger Gert Kölzer.

Vad värdesätter Trebbau mest hos Lober?

– Lober är en tillförlitlig och flexibel partner som snabbt anpassar sig efter kundernas behov. Men framför allt så fungerar vårt samarbete utmärkt. Hos andra företag får man ofta bara prata med "någon på kontoret" – hos Lober jobbar man tillsammans med kollegor som alltid arbetar aktivt med att få fram det bästa resultatet, hävdar Gert Kölzer.

– Den entreprenörsanda som företagets grundare hade var anledningen till att vi först började samarbeta med dem. Då liksom nu hade Lober och Trebbau samma passion för kvalitet, innovation och professionell produktion av annonsmaterial.

Berätta om något problem som Lober löste!

– Vi behövde snabbt få fram kuvert till ett utskick som en av våra stora kunder skulle göra och som skulle gå ut i flera länder. I samband med det upptäckte vi att de ytterkuvert som kunden hade levererat inte kunde användas utomlands, eftersom fönstret var felplacerat. På mycket kort tid kunde vi erbjuda kunden att köpa passande kuvert, säger Gert Kölzer.

Vilken var Lobers roll?

– I den här situationen reagerade Lober på bästa tänkbara sätt. Kuverten tillverkades samma natt och levererades så snabbt att ordern kunde slutföras i tid, säger Gert Kölzer.

KUNDERNA FÖRÄNDRAS

DETALJ- OCH DISTANSHANDEL ALLT VIKTIGARE

Till Bongs kunder hör några av Europas största kontorsvarukedjor och pappersgrossister. Direktköpande kunder inom förpackningsområdet har blivit en allt viktigare kundkategori.

PROPAC-KUNDER KÖPER OFTA DIREKT AV BONG

Kuvertköpare inom kontorsvaruhandeln och pappersgrossisterna är fortfarande den dominerande kundgruppen inom ProPac-segmentet och står för cirka 50 procent av försäljningen. Men försäljningen direkt till slutkunder ökar stadigt i takt med att konceptet växer sig starkare. Till denna stora och skiftande grupp av slutkunder hör till exempel butiker och butikskedjor, e-handelsföretag, postorderfirmor och distributörer – var och en med behov av förpackningar för många användningsområden.

GROSSISTER STÖRST BLAND KVERTKUNDER

Bong har totalt cirka 8 000 kunder varav de 25 största svarar för 47 procent av omsättningen. Kuvertkunderna tillhör främst kategorierna:

- > Kontorsvaruhandeln
- > Direktköpande kunder
- > Kuverteringsföretag
- > Pappersgrossister
- > Kuverttryckerier
- > Detaljhandeln

Kunderna inom **kontorsvaruhandeln** är stora internationella kedjor, nationella kontorsvarugrossister eller inköpsammanslutningar.

Försäljningen koncentreras allt mer till de stora internationella företagen såsom Lyreco, Viking/Office Depot/Guilbert och Staples/Corporate Express.

Konsolideringen bland de stora kontorsvaruföretagen driver fram en motsvarande koncentration hos leverantörerna. Så till exempel har Bong och franska Hamelin ingått en allians för att kunna ge service åt paneuropeiska kunder i större delen av Europa.

En stor del av Bongs försäljning i Västeuropa går till **direktköpande kunder** som är företag med egna utskick såsom banker, elbolag och telekomföretag. Kuvertering och distribution sköts ibland av dem direkt, men många gånger också genom outsourcing till **kuverteringsföretag** som t ex Strålfors, Posten EPP och Pitney Bowes.

Pappersgrossisterna är en betydelsefull kundkategori. Dessa lagerför och säljer ett brett sortiment av pappersprodukter, huvudsakligen till tryckerier.

De senaste åren har Antalis, Papyrus och Paper Linkx vuxit snabbt genom förvärv. Antalis dominerar den europeiska finpappersmarknaden.

Två viktiga konkurrensfaktorer för Bong i förhållande till pappersgrossisterna är leveranssäkerhet och sortimentsbredd.

Kuverttryckerierna är vanligtvis små lokala företag som köper en del kuvert direkt från tillverkaren. Kuverten används ofta för DM-ändamål där leveranser i små serier och med kort varsel är viktiga faktorer.

Bong har egna kuverttryckerier på samtliga marknader och samarbetar med externa parter där det är lämpligt. Genom förvärven av tilltryckerier i England och Tyskland under 2006 ökade Bong sin andel av marknaderna i dessa länder.

Kunderna inom **detaljhandeln** köper konsumentförpackade kuvert via agenter eller direkt från tillverkaren. Till kunderna hör nationella och internationella kedjor inom dagligvaru- och kontorsvaruhandeln som t ex ICA, Carrefour och Svanströms. Här är kostnadseffektivitet och pris de avgörande konkurrensfaktorerna. Bong producerar de konsumentförpackade kuverten i sin anläggning i Estland som har specialiserat sig på denna typ av produktion.

STRUKTUROMVANDLING HOS GROSSISTERNA

Strukturuomvandlingen av grossistledet går mot större enheter i Europa men i förhållandevis lågt tempo. Fortfarande sker den största delen av affärerna på lokal och regional basis. Bong har ett knappt tjugotal internationella kunder som köper i fler än ett land. Ett mindre antal av dessa är paneuropeiska, d v s de köper för hela Europa. Bong kan i kraft av sin tätposition i Europa väl tillgodose önskemål om europeiska avtal från de växande grupperingarna i grossistledet.

»» BONG OCH PRESENTPÅSARNA

INTERVJU MED MORGAN BOSSON, CHEF FÖR PROPAC

FRAMGÅNG HOS KONSUMENTERNA

Bongs presentförpackningar är enkla att använda för butikspersonalen, de tar liten plats, anpassar sig till innehållet och ger dessutom, genom sin höga kvalitet, en känsla av lyx. Presentpåsarna vinner framgång i takt med att modeföretagen kräver att förpackningarna ska hålla samma kvalitet som innehållet.

PROPAC LÖSER PROBLEM

Redan 2000 levererade Bong sin första presentförpackning. 2008 utökades sortimentet med presentpåsar även i större format. I Nybro investerade Bong i en maskin för att kunna möta efterfrågan på större förpackningar, produkter som inte tidigare tillverkats i Europa.

Samtidigt gavs direktkontakt med kunderna högre prioritet i marknadsföringen.

– Konceptet bygger på problemlösning och flexibilitet, säger Morgan Bosson, chef för ProPac. Besök kunden, lyssna på kunden, se hur vi kan utveckla lösningar tillsammans och leverera lösningen, oavsett om den kommer från oss eller underleverantörer.

För ProPac är framgångarna med försäljningen ett kvitto på att satsningen på presentförpackningar och helhetslösningar är rätt och en uppmuntran att fortsätta på den inslagna vägen.

– Detaljhandeln är en spännande och växande marknad för ProPac. Allt fler produkter slås in och förpackas samtidigt som förpackningarna ska vara funktionella och ekonomiska ur ett totalkostnadsperspektiv, säger Morgan Bosson.

HÖGT DESIGNINNEHÅLL OCH FINISH

Att behärska avancerat tryck är nödvändigt för att tillgodose detaljhandelns krav på design och finish.

– Att modekedjorna lägger så stor vikt vid design reflekterar att det blivit en allt viktigare konkurrensfaktor. Det är en trend som vi är positionerade för och som är bra för ProPac, avslutar Morgan Bosson.

OLIKA AKTÖRER INOM KUVERT OCH FÖRPACKNINGAR

NYA MARKNADER, NYA KONKURRENTER

Konsolideringen av den europeiska kuvertindustrin fortsatte under 2008 framförallt genom en större strukturaffär på den tyska marknaden. Den innebar att de fem största kuvertföretagen i Europa, där Bong ingår, hade en sammanlagd andel på cirka 72 procent av försäljningen i slutet av 2008. Bongs bedömning är att branschen kommer att fortsätta konsolideras till dess att tre eller fyra internationella företagsgrupper står för cirka 75 procent av den totala försäljningen i Europa. Marknaden för specialförpackningar är däremot starkt fragmenterad.

KONKURRENTER INOM KUVERT

Mayer-Kuvert

Bongs största konkurrent är det privatägda tyska företaget Mayer-Kuvert som är ett nätverk av kuvertföretag där Mayer oftast bara äger en del av det lokala företaget.

Efter förvärvet av den tyska tillverkaren BlessOF sommaren 2008 finns Mayer representerat i 23 länder i Europa med sammanlagt 40 anläggningar och 2 600 anställda. Mayer-nätverket har en omsättning på knappt 4 miljarder kronor vilket motsvarar drygt 20 procent av den europeiska kuvertmarknaden.

Under 2008 köpte Mayer dessutom 50 procent av A-Mail Kuverter A/S av den danska tillverkaren Bording.

Tompla/La Couronne

Det privatägda spansk/franska Tompla är den näst största kuverttillverkaren i Europa. Tompla har mycket stark ställning i Sydeuropa med ledande positioner i Spanien och Frankrike. Företaget har nio produktionsanläggningar i Spanien, Frankrike och Polen och säljkontor i tolv länder. Omsättningen är omkring 3 miljarder kronor.

Hamelin

Franska Hamelin är den största kuverttillverkaren i Frankrike och den fjärde största aktören i Europa. Hamelin har starka positioner i Frankrike, England och på den sydtyska marknaden.

Bong och Hamelin är strategiska partners för att kunna erbjuda stora internationella kunder en heltäckande paneuropeisk kuvertservice och det bredaste produktsortimentet på den europeiska marknaden. Hamelins kuvertdivision omsätter cirka 2 miljarder kronor.

GPV

GPV är Europas femte kuverttillverkare med största delen av sin försäljning i Frankrike. GPV är dessutom efter två förvärv en viktig aktör på den engelska marknaden. Förutom i Frankrike och Storbritannien har GPV också starka marknadspositioner i några östeuropeiska stater, t ex Rumänien och Ungern. GPV hade 2008 en omsättning på cirka 1,5 miljarder kronor.

InterMail

Den danska kuverttillverkaren InterMail är Bongs största konkurrent på den skandinaviska marknaden. InterMail omsätter knappt 700 MSEK, varav cirka hälften avser kuvert och återstoden grafiska tjänster och kuvertering. Genom förvärvet av OP-Kuvert 2006 blev InterMail näst störst efter Bong i Sverige och Finland. InterMail förvärvade det svenska kuverterings- och distributionsföretaget StroedeRalton 2007. InterMail är noterat på Köpenhamnsbörsen.

Curtis 1000 Europe

Curtis 1000 är en tysk tillverkare av kuvert och andra förpackningslösningar. Bolaget har starkast närvaro

i framförallt Tyskland och Polen men finns också representerat i Storbritannien, Frankrike, Holland och Luxemburg. Bolagets aktie är noterad på börsen i Frankfurt. Curtis omsätter cirka 800 MSEK.

Seetal/Elco

Genom sammanslagningen 2006 av de schweiziska företagen Seetal och Elco skapades ett kuvertföretag med en omsättning på cirka 600 MSEK, vilket placerar företaget bland de tio största i Europa.

Encore Washington

Encore Washington är en av de större tillverkarna i Storbritannien och har dessutom en stark ställning inom tilltryck.

INTERNATIONAL ENVELOPE COALITION

Under 2008 bildade Bong tillsammans med fem övriga ledande specialförpacknings- och kuvertföretag från olika delar av världen en strategisk allians, International Envelope Coalition. Syftet är att förbättra produkt- och serviceerbjudandet till globala kunder. De fem företagen är Tension, Hamelin, Vigamil, King och Wigg & Son.

Alliansen har tillsammans över 30 tillverkningsenheter och täcker fem kontinenter: Nord- och Sydamerika, Europa, Asien och Australien.

Tension är ett ledande specialförpacknings- och kuvertföretag i USA med dotterbolag i Kina, Taiwan och Malaysia. Vigamil har sin verksamhet i Sydamerika. King och Wigg & Son är ledande kuvertföretag i Japan respektive Australien.

Kunder över hela världen kommer nu att få tillgång till de sex företagens unika produkter och servicenätverk genom International Envelope Coalition, som enkelt och kostnadseffektivt tillgodoser deras kuvert- och förpackningsbehov.

KONKURRENTER INOM PROPAC

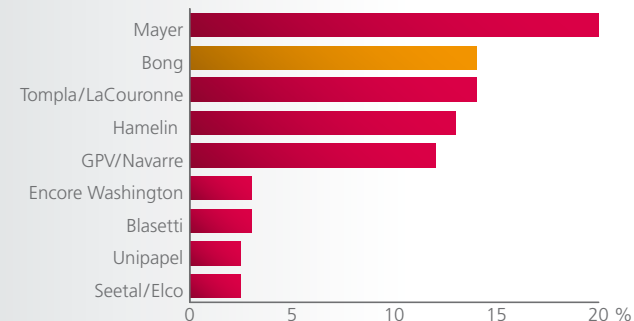
De skilda användningsområdena för ProPac gör det svårt att tala om en enhetlig konkurrensbild. ProPac konkurrerar med förpackningar av olika format och material som wellpapp, plast etc.

Den heterogena förpackningsbranschen består av en rad nationella och internationella företag som skiljer sig åt ifråga om storlek, erbjudande, inriktning, affärsmodell, etc. Det är vanligt med mindre företag som är specialister på något förpackningsområde. Försörjningskedjan kan vara uppbyggd av flera led från tillverkare över agenter, grossister till distributörer med flera. Några svenska konkurrenter till ProPac är Ekmans och A&R Carton.

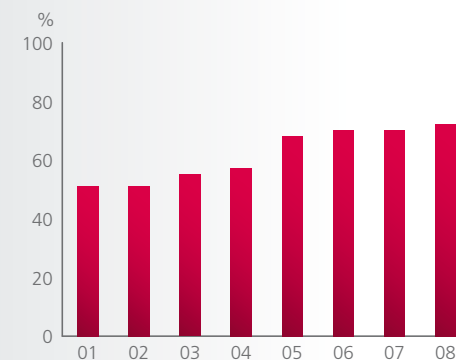
KONKURRENTER INOM TILLTRYCK

Flertalet av Bongs konkurrenter har egna kuverttryckerier. Kuverttryckeribranschen är småskalig och fragmenterad jämförd med kuvertbranschen och rymmer ett betydande antal självständiga tilltryckerier. I Norden, Frankrike och Spanien har de dominerande kuverttillverkarna förhållandevis starka positioner också på tilltryck. I övriga länder t ex Storbritannien, Benelux och Tyskland finns relativt sett fler självständiga kuverttryckerier.

MARKNADSANDELAR FÖR EUROPAS
STÖRSTA KUVERTFÖRETAG

DE FEM STÖRSTA KUVERTTILLVERKARNAS
SAMMANLAGDA MARKNADSANDELAR

LÖSNINGAR FÖR INDIVIDUELLA BEHOV

NY GENERATION PRESENTFÖRPACKNINGAR

Sofistikerad marknadsföring gör paketet, kuvertet eller förpackningen till en integrerad del av företagets erbjudande. Bong erbjuder ett sortiment i ständig utveckling för dem som vill stärka sin kundrelation med ändamålsenliga och kommunikativa förpackningslösningar. För detaljhandeln till exempel utvecklar Bong ett helhetskoncept med presentpåsar, kassar, omslagspapper och band.

Bongs kunder är av skilda slag med en mängd olika behov och önskemål. För en del kunder är tillgången till Europas bredaste kuvert- och förpackningssortiment den viktigaste faktorn. För andra är Bongs storlek, tillgänglighet och närvaro skälen till samarbete. I takt med att kunderna efterfrågar nya förpackningslösningar blir flexibilitet och uppfinningsrikedom avgörande egenskaper för framgång.

Behoven skiftar inte bara från marknad till marknad utan även från kund till kund. Oavsett om kunderna vill ha avancerat tryck med kort varsel, presentförpackningar eller stora volymer standardkuvert strävar Bong efter att vara en enkel och pålitlig samarbetspartner.

BRETT ERBJUDANDE

Bong erbjuder kuvert, specialförpackningar och tilltryck. Områdena svarade för 70, 12 respektive 18 procent av koncernens omsättning 2008.

LOKAL NÄRVARO

Bong har kontakt med alla sina kunder genom egna försäljningsorganisationer på alla sina marknader. Kontakten med kunderna sker genom de lokala representanterna som har långa relationer till dem. Detta ger unik expertis i fråga om lokala förhållanden, vare sig det gäller kuvert, förpackningar eller tilltryck.

Utöver ambitionen att växa med kunderna lägger Bong idag stor vikt vid att skaffa ännu bättre kunskap om kundernas behov, rådande och framtida trender och slutkonsumenternas önskemål. I många fall handlar det om att inspirera och att tydliggöra Bongs förmåga att skraddarsy koncept och lösningar för olika behov – att tillsammans med kunden öka värdet gentemot slutkonsumenten.

KUNDSTYRDA LÖSNINGAR

Mer än 70 procent av alla Bongs produkter är idag anpassade specifikt efter kundens behov. Genom närvaro i ett stort antal kuvertmarknader i Europa kan Bong erbjuda internationella kunder flexibilitet och unik expertis om lokala produkter.

PROPAC FÖR HELHETSLÖSNINGAR

ProPac är Bongs förpackningskoncept och ett varumärke. Konceptets grundtanke är att förpackningen är mer än ett hölje – den talar om för omvärlden vad avsändaren står för. Format, material och tryck kan kombineras i det oändliga i syfte att skapa en kommunikativ helhet som låter innehåll och bärare samverka för att framhäva avsändarens varumärke och kundens köppplevelse. Ytterst är ProPac en idé om hur förpackningslösningar stärker kundernas affärer.

ProPac-sortimentet delas in i fyra användningsområden baserat på slutkundens behov.

- ▶ **Everyday** är förpackningar avsedda för dagligt bruk och är stapelvara hos praktiskt taget alla företag. Det kan vara postorderpåsar, pappryggpåsar etc. De säljs ofta via grossister.
- ▶ **Smart** är stötdämpande emballage som ger intelligent skydd t ex bubbelpåsar, skumplastpåsar, CD-kuvert och som används framför allt av företag inom e-handel och postorder.
- ▶ **Security** håller affärer hemliga (säkerhetspåsar, transparenta plastpåsar, blixtlåspåsar, transferväskor m m) och skyddar värdehandlingar etc.
- ▶ **Show-off** lägger till en känsla av lyx och glamour för att förhöja värdet (metallic bubbelpåsar, accessoarpåsar, kvittofickor, presentkassar, trendboxar etc). Artiklar ur detta segment används ofta som presentförpackningar.

Inom varje segment erbjuder ProPac lösningar för att sprida kundens varumärke eller budskap, tex säljmeddelanden, logotyper och adresser, spännande erbjudanden m m ("Branded"). Dessutom tillhandahåller ProPac exklusiva lösningar ("Individual") som är unika för kunden (skräddarsydda fönster och format, specialanpassningar m m).

Spännvidden är stor ifråga om funktionalitet, utseende och utförande. ProPac-sortimentet innehåller allt från standardartiklar till helt unika skräddarsydda specialförpackningar.

Kuvert

De administrativa kuverten består av vanliga otryckta kuvert och påsar i alla storlekar som anpassas till respektive marknad efter olika nationella standarder. Administrativa kuvert tillverkas av vitt eller brunt papper. Kuverten är anpassade till moderna tryckpressar och fungerar därför utomordentligt för tryck av logotyp eller reklambudskap.

Tilltryck

Reklamkuvert eller Specialanpassade kuvert ger kunden stor variationsmöjlighet vad gäller färg, form, material och tryckteknik. Dessa kuvert används ofta för adresserad direktmarknadsföring och kan utformas som en integrerad del av budskapet. En skräddarsydd lösning rör sig i de flesta fall om någon form av tryck men det kan också handla om format, val av papper, fönsterplacering, förslutningstyp etc.

PRODUKTUTVECKLING LYFTER PROPAC

INTERVJU MED NICO VOET, VD VOET INTERNATIONAL

SNABB PRODUKTUTVECKLING

Specialförpackningsområdet utvecklas snabbt. Det som var state-of-the art för tre-fyra år sedan är i dag standardprodukter. Ständig utveckling är ett villkor för att vara intressant för kunderna.

FOKUS PÅ SHOW-OFF

Bongs dotterbolag VOET fokuserade under senare delen av 2008 sina försäljningsansträngningar på lösningar inom ProPacs Show-off segment, främst presentförpackningar. Framgångarna med presentförpackningar för detaljhandeln gav ProPac impulsen att vidareutveckla ett erbjudande som omfattar ett helt koncept för förpackning av presenter – påsar, kassar, papper, band etc.

– När vi erbjöd de stora detaljistkedjorna i Benelux våra presentförpackningar frågade de också efter sådant som presentpapper och kassar att bära förpackningarna i, säger Nico Voet, VD för VOET. Vi tog därför fram ett helt koncept med omkringliggande och stödjande produkter som vi erbjuder våra kunder.

BEKVÄMLIGHET VIKTIG DRIVKRAFT

En enkla produkt löser inga problem. Nyckeln till försäljning är koncept. Allt måste hänga ihop: förpackningar, design, effektivitet i butik. Det är viktigt är att spara tid åt både personal och kunder. – Vi diskuterar hur mycket tid personal eller kunder lägger på att slå in presenter. Våra lösningar är enkla, snygga och tidsbesparande, säger Nico Voet.

NYA KUNDER KRÄVER NYA SÄTT ATT SÄLJA

Under slutet av 2008 och i början av 2009 lanserades detta koncept i Benelux som är VOETs hemmamarknader. Om det blir framgångsrikt kan det exporteras till övriga Europa.

Detaljister, både fysiska och på nätet, i hela Europa är en stor potentiell marknad för presentförpackningar. Förutsättningen för att nå framgång hos de stora kedjorna är ett nytt och individualiserat sätt att marknadsföra ProPac.

– Att ta fram nya lösningar med mycket höga inslag av kundanpassningar som exempelvis design kräver att vi sätter oss ner direkt med kunderna, säger Nico Voet.

Bong vänder sig såväl till de stora kedjorna som enskilda butiker. För de små butikerna har ProPac tagit fram en kartong som innehåller ett urval av ProPacs standardiserade presentförpackningar och finns att köpa i cash-and-carry-affärer (detaljister avsedda för företagare).

E-HANDEL PÅ TUR

Snart kommer turen till e-handelsföretagen. Bara i Belgien etableras 80 nya e-handelsverksamheter varje månad. Dels är det butiker som tar sitt erbjudande till nätet, dels är det nyöppnade verksamheter, ofta med produkter för yrkesmäniskor och människor med speciella behov. En sak har dessa verksamheter gemensamt: de behöver förpackningar. Främst förpackningar för distribution med skydd som huvudsaklig funktion, men också presentförpackningar.

En lovande tillämpning är e-handelslösningar som gör att varan kommer till sin mottagare snyggt förpackad. ProPac befinner sig i ett tidigt stadium i utvecklingen av en lösning för e-handeln där man med en knapptryckning och mot en extra betalning får sin vara levererad i en presentförpackning från ProPac.

VOET International Packaging Solutions

Bong äger 88 procent av det holländska förpackningsföretaget VOET International Packaging Solutions.

VOET är en förpackningsgrossist och en spjutspets för Bongs specialförpackningar inom ProPac i Benelux och omkringliggande marknader. Med sina kontakter i inköpsledet och erfarenheter av grossistverksamhet fungerar VOET som en mentor för övriga enheter i koncernen vad gäller specialförpackningar.

BONG BIDRAR TILL EN HÅLLBAR UTVECKLING

NY MILJÖCERTIFIERING – PAPER-BY-NATURE

Bongs målsättning är att vara det självklara förstahandsvalet för kunderna och skapa bästa möjliga värde för framför allt kunder, aktieägare och medarbetare. Samtidigt ska Bong uppträda som en god samhällsmedborgare som tar ett långsiktigt ansvar för en hållbar social och miljömässig samhällsutveckling.

BONG TAR ANSVAR

Bong integrerar hänsyn till människor och miljö i sin affärsstrategi i syfte att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Bongs viktigaste intressenter är kunder, aktieägare, anställda, lokalsamhällen och leverantörer.

Bongs uppförandekod

Bong har antagit en uppförandekod som anger de grundläggande principer efter vilka bolaget bedriver sin verksamhet:

- › Bong följer lagliga krav i varje land där koncernen utövar sin verksamhet
- › Bong följer FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- › Bongs affärsverksamhet ska utövas med integritet och etik
- › Bong är öppet för, och vill vara effektivt i, dialoger med sina intressenter.

Bong strävar efter att inspirera dem som berörs av bolagets verksamhet att arbeta i uppförandekodens anda.

Bong tar avstånd från mutor

Bong förväntar sig att de anställda hanterar alla affärsrelationer affärsmässigt, korrekt och respektfullt. Korruption, muta, bestickning eller konkurrensbegränsande åtgärder stör marknader och äventyrar social och demokratisk utveckling. Bong tar avstånd från sådant agerande.

- › Bong ska uppträda korrekt i alla affärsrelaterade situationer
- › Bong ska följa befintlig konkurrenslagstiftning
- › Bong erbjuder eller ger inga mutor och tar inte heller emot mutor för att vidmakthålla eller få nya affärsrelationer.

GRUNDERNA FÖR UPPFÖRANDEKODEN

Till grund för Bongs uppförandekod ligger följande internationella dokument:

- › FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna
- › FN:s initiativ Global Compact; en tio punkters principförklaring inom områdena för mänskliga rättigheter, arbetskraft, miljö och antikorruption
- › ILO-deklarationen om grundläggande principer och rättigheter på arbetet.

Dessa dokument ska beaktas när beslut fattas inom alla Bongs verksamhetsområden.

MILJÖ

Miljöpolicy

Bong har som mål att bidra till en långsiktig hållbar utveckling genom att framställa produkter som under sin livscykel ger minsta möjliga miljöpåverkan. Bong arbetar aktivt med miljö genom att:

- › förbättra produktionsmetoder så att miljöpåverkade emissioner minimeras

- › sträva efter att så stor del av sortimentet som möjligt är miljömärkt
- › påverka leverantörer och kunder att styra utformningen av sina produkter så att kretsloppstänkande och hushållning med naturresurser prioriteras
- › öka kunskapen och medvetandet i miljöfrågor hos alla medarbetare.

Bong och miljön

Genom Bongs miljöledningssystem omsätts miljöpolicy i praktisk handling genom ett systematiskt arbete. Förutom att ställa krav på den egna verksamheten ger miljöledningssystemet Bong möjligheten att på ett konstruktivt sätt påverka leverantörer och transportörer med flera att arbeta med miljöfrågor på sina företag.

TILLVERKNING

Program för hela koncernen

Bong arbetar för att leva upp till de miljökrav som ställs på företaget i varje enskilt land. Redan nu är fabrikena i Kristianstad, Skjetten, Tønsberg och Wuppertal certifierade enligt ISO 14 001:2004.

Miljövänlig produktion och återvinning

Basråvaran till pappret som används vid tillverkning av kuvert är förnyelsebar och allt papper som används uppfyller de krav som ställs av kunder och myndigheter. Den största volymen papper utgörs av obestruket vitt finpapper och resterande volymer är oblekt, brunt kraftpapper och returaserat papper.

Genom samarbete med leverantörer utvecklas pappret ständigt för att säkerställa att kuverten förblir optimalt miljöanpassade. Hårda miljökriterier ställs även på övriga komponenter såsom lim, färg och fönsterfilm. De kemikalier som används vid

produktionsprocessen omhändertags och destrueras på godkänt sätt och överbliven färg i produktionen samlas upp och återvinns. Det papper som blir produktionstekniskt spill sorteras efter kvalitet och säljs för att ingå som returpapper i olika pappersprodukter.

Av anläggningarnas totala avfallsmängd går idag mer än 90 procent till återvinning. Återstoden används för energiutvinning eller går till deponi. Avfallet transporteras bort enligt gällande förordningar och någon upplagring av farligt avfall förekommer inte.

Paper-by-Nature

Under 2008 tog branschen initiativ till en ny pan-europeisk miljöcertifiering. Bong kommer att under 2009 inleda arbetet med att få sina produkter certifierade enligt miljömärkningen Paper-by-Nature (PBN).

Produkter som består av konverterat papper har miljöpåverkan under hela sin livscykel – från råvara (skötsel av skogarna), under tillverkningen samt som återvunnet avfall.

PBN är den första pan-europeiska miljöstandarden för märkning av produkter tillverkade av konverterat papper. Märkningen har utvecklats i samarbete med ledande miljöorganisationer.

Kriterierna

PBN-märkningen tillämpas på pappersprodukter som kuvert, böcker, anteckningsblock etc. Den beaktar potentiell miljöpåverkan av råvaror och tillverkningsprocess.

PBN garanterar att råvaran kommer från ansvarsfullt skötta skogar och att den tillverkats i certifierade anläggningar.

PBN täcker miljöpåverkan av tillverkning som energi-frågor, utsläpp till vatten och luft samt ämnen som är skadliga för miljön.

Certifiering

Den som ansöker att få sina produkter PBN-märkta måste vara medlem av "Paper-by-Nature-association". Certifikatet utfärdas av en oberoende enhet som övervakar att medlemmens verksamhet uppfyller kraven. Denna oberoende enhet övervakar också att kraven uppfylls löpande. Var tredje år sker en genomgripande genomgång av att samtliga kriterier uppfylls.

Medlemskap

Den europeiska kuvertindustrins branschorganisation FEPE som Bong tillhör är en av grundarna och medlemmarna i "Paper-by-Nature-association".

Förpackningar

Ungefär hälften av sortimentet inom ProPac köps in av underleverantörer. Bong granskar deras tillverkningsanläggningar med avseende på hur de uppfyller miljölagstiftning och krav för att erhålla eventuella tillstånd, användning av kemikalier, vattenförbrukning och rening samt handhavande av farligt avfall.

MEDARBETARE

Motiverade, kompetenta och friska medarbetare är en avgörande konkurrensfaktor på Bongs marknader. Bong strävar efter att skapa en hållbar arbetsmiljö som attraherar, motiverar och utvecklar arbetskraft.

Medarbetarpolicy

- Bong värnar om en god relation till anställda i koncernen som ska bygga på ömsesidig respekt
- Ingen form av tvångsarbete eller barnarbete är tillåtet inom Bong-koncernen. Lägsta ålder för anställning är åldern efter avslutad obligatorisk skolgång

- Bong erbjuder lika möjligheter för alla människor utan hänsyn till ras, färg, kön, nationalitet, religion, etnisk tillhörighet eller annat urskiljande kännetecken
- Alla anställda ska tillhandahållas en säker och hälsosam arbetsmiljö
- I alla bolag i koncernen ska de anställda ha rätt att bilda eller ansluta sig till fackförening i enlighet med lokala lagar eller principer.

Bongs personalpolitik i praktiken

Bong är ett modernt företag med korta och informella beslutsvägar. Informationspolitiken bygger på öppenhet och delaktighet. Chefer informerar medarbetare löpande om utvecklingen lokalt och för företaget. Alla uppmuntras att ta aktiv del i diskussioner om förbättringar av arbetsmiljön som resulterar i färre arbetsskador, högre produktivitet och bättre kvalitet.

Bong strävar också efter att premiera meransträngningar. Det finns på flera håll i koncernen mindre bonusprogram relaterat till exempelvis enhetens resultat, produktionsvolym, mängden reklamationer och leveranssäkerhet. I förekommande fall kan sådan bonus betalas ut månadsvis.

Genom ökad information till chefer och övriga anställda om vikten av friskvård strävar Bong efter att sänka sjukfrånvaron. Under 2008 uppgick den till 4,5 procent (4,7). I Sverige var sjukfrånvaron 5,1 procent (4,7).

MÖJLIGHETER OCH RISKER

Bongs verksamhet rymmer som alla affärsverksamhet risker och möjligheter. Nedan redogörs för de faktorer som specifikt bedöms kunna ha störst påverkan på Bongs verksamhet.

MÖJLIGHETER OCH OPERATIVA RISKER

Marknadsutveckling

Historiskt har kuvertmarknaden utvecklats i takt med den allmänna ekonomiska utvecklingen. För Östeuropa gäller fortfarande att en generellt växande ekonomi driver kuvertkonsumtionen. I Västeuropa är sambandet mellan en generell ekonomisk tillväxt och kuvertkonsumtion inte längre lika starkt som tidigare. Beroendet av annonskonjunkturen har ökat de senaste åren beroende på att kuvert för direktmarknadsföring står för en allt större del av Bongs volymer. Med hjälp av mer sofistikerade databaser med personuppgifter skapas en marknad för högförädlade kuvert avsedda för adresserad direktmarknadsföring.

Samtidigt tenderar den administrativa posten som helhet att sjunka till följd av att Internet och e-post ersätter en viss typ av post som t ex orderbekräftelser, kontoutdrag etc. Andra delar av administrativ post, så som transaktionsrelaterad post, står sig väl i konkurrens med de nya kommunikationskanalerna.

Den starka efterfrågan på förpackningar inom detaljhandeln – såväl distanshandeln som traditionell handel – skapar stora möjligheter för Bong att tillgodose behov av förpackningsliknande kuvert och förpackningar. Tillväxten inom kuvert för marknadskommunikation och e-handel förväntas över tid i stor utsträckning kompensera för minskningen av administrativ post. Bong följer utvecklingen noga och vidtar kontinuerligt lämpliga åtgärder.

Porto- och avgiftssystem

Förändringar i porto- och avgiftssystem kan medföra förändringar i brev- och postvolymer. Portohöjningar påverkar volymerna negativt, medan portosänkningar

påverkar volymerna positivt. Portot baseras oftast på vikt eller format. Flera större marknader använder sig av viktbaserade porton. En övergång från vikt till formatbaserat porto kan leda till förändringar i Bongs produktmix och ge en förskjutning mot mindre kuvertstorlekar.

Branschstruktur och priskonkurrens

Den europeiska kuvertindustrin befinner sig i en fas av tilltagande konsolidering och strukturomvandling. Under 2008 skedde förvärv som ledde till att de största kuvertföretagen i Europa representerar omkring 70 procent av den totala marknaden. De tyska och engelska kuvert marknaderna är dock fortfarande tämligen fragmenterade.

Papperspriser

Obestruktet finpapper är den enskilt viktigaste insatsvaran för Bong. Kostnaden för finpapper uppgår till cirka 40 procent av den totala kostnadsmassan. Under normala förhållanden kan Bong kompensera sig för prishöjningar, ibland med viss eftersläpning.

BEROENDE AV LEVERANTÖRER OCH KUNDER

Obestruktet finpapper är Bongs viktigaste insatsvara och köps i huvudsak från tre större leverantörer. Leveranstörningar från någon av de tre leverantörerna skulle kunna påverka Bong negativt på kort sikt. I ett längre tidsperspektiv har Bong inte några leverantörer som är kritiska för verksamheten.

Koncernens beroende av enskilda kunder är begränsat. Den största kunden svarar för 8 procent av den totala omsättningen, och de 25 största kunderna svarar för 47 procent av den totala försäljningen.

Kapitalbehov och investeringar

I den europeiska kuvertbranschen har alla aktörer i princip samma produktionsutrustning. Maskinernas ålder har begränsad betydelse för effektivitet i produktionen, men nyare maskiner har generellt högre kapacitet. Maskinslitaget är lågt och produktionsstyrning och automatisering är i hög grad avgörande för en kostnadseffektiv produktion. Maskinernas långa livslängd hämmar utskrotning och konsolidering av branschen.

Å andra sidan leder det låga investeringsbehovet till mycket god kassagenererande förmåga. Koncernens maskinpark bestod vid årsskiftet av cirka 130 kuvertmaskiner samt cirka 100 tilltryckspressar. Under en period kring millennieskiftet genomfördes stora investeringar i förnyelse och uppgradering av maskinparken för att höja produktiviteten. Ett viktigt inslag har varit ökad robotisering.

Investeringsbehovet i befintlig struktur bedöms, särskilt efter förvärvet av RCT Kuvert, under de närmaste åren vara begränsat och klart understiga koncernens avskrivningskostnader.

FINANSIELL RISKHANTERING

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: valutarisk, ränterisk, kreditrisk, likviditets- och refinansieringsrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering. Riskhanteringen sköts av en central finansfunktion som identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter.

Valutarisker

Omräkningsexponering

Moderbolaget Bong Ljungdahl AB har sitt säte i Sverige men en betydande del av koncernens verksamhet bedrivs genom utländska dotterföretag. Detta innebär att koncernen är exponerad för omräkningsrisker när de utländska bolagens resultaträkningar och nettotillgångsvärden räknas om till SEK. Resultatposter i utländska dotterföretag kurssäkras ej. Säkring av nettotillgångsvärden i utländska dotterföretag sker enligt fastställda principer med så kallade hedginglån, upptagna i samband med förvärv av utländska bolag.

Transaktionsexponering

Cirka 13 procent av koncernens försäljning sker i SEK, cirka 41 procent i EUR, cirka 22 procent i GBP, cirka 9 procent i NOK och 14 procent i övriga valutor. Bong bedriver tillverkning på i stort sett samtliga de huvudmarknader som bearbetas vilket begränsar transaktionsexponeringen. Den exponering som förekommer är i huvudsak hänförlig till den brittiska enhetens import av produkter från systerbolagen i Tyskland och Sverige.

Ränterisk

Bong har en betydande räntebärande upplåning. Kraftiga förändringar i räntenivån kan därför få inverkan på koncernens räntenetto och därmed på resultatet. Räntebindningen är normalt kort men kan förlängas i syfte att begränsa effekten av en räntepågång. Koncernens bankavtal löper på tre år. Den genomsnittliga räntebindningstiden är cirka 3 månader.

Kreditrisker

Bong lämnar som en naturlig del av sin affärsverksamhet krediter till sina kunder. Totalt uppgår dessa till betydande belopp. Beroende på nationell praxis varierar kredittiderna från land till land men kan i vissa länder vara långa, cirka 90 dagar, varför utestående krediter till enskilda företag i vissa fall kan uppgå till väsentliga belopp. Skulle sådana företag hamna på obestånd eller få andra betalningssvårigheter kan Bong åsamkas väsentlig ekonomisk skada. För att minska riskerna för sådana händelser görs löpande kreditprövningar av koncernens kunder och kreditgränser fastställs. Kreditförsäkringar tecknas framför allt på kundfordringar i koncernens tyska och brittiska bolag.

Likviditets- och refinansieringsrisk

Likvida medel uppgick per den 31 december 2008 till 99 MSEK (24) och beviljade men ej utnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 378 MSEK (318). Bong har ett avtal med två svenska banker om en långfristig låneram som säkerställer koncernens finansiering till december 2010.

Per den 31 december 2008 uppgick koncernens totala upplåning, exklusive pensionsförpliktelser, till 709 MSEK varav 642 MSEK i banklån och 67 i utnyttjade checkkrediter.

Checkräkningskrediterna räknas som kortfristig skuld. Övrig upplåning är långfristig.

TVISTER

Bong har inga pågående rättsliga tvister.

MILJÖ

Bong följer de miljölagar och regler som gäller i respektive land för denna typ av industriproduktion. Genom mätningar och regelbundna kontroller har Bong säkerställt att bland annat gränsvärden för utsläpp inte överskrids. Det finns inga indikationer som tyder på att lagarna inom detta område skulle förändras på ett sätt som innebär att Bong skulle påverkas i någon väsentlig utsträckning eller att Bong inte i framtiden kan leva upp till dessa krav.

KÄNSLIGHETSANALYS

Viktiga faktorer som påverkar Bongs resultat och finansiella ställning är volymutveckling avseende sålda kuvert, prisutveckling på kuvert, papperspriser, lönekostnader, valutakursförändringar samt räntenivå. I tabellen ovan redovisas hur Bongs resultat under 2008 skulle ha påverkats vid en förändring av ett antal för verksamheten kritiska parametrar. Redovisade effekter skall endast ses som en vägledning till hur resultatet efter finansnetto skulle ha påverkats vid en isolerad förändring av respektive parameter.

Parameter	Förändring	Påverkan resultat
		efter finansnetto, MSEK
Pris	+/- 1 %	20 +/-
Volym	+/- 1 %	11 +/-
Papperspriser	+/- 1 %	6 -/+
Lönekostnader	+/- 1 %	5 -/+
Räntenivå upplåning	+/- 1 %-enhet	7 -/+

LEDANDE BEFATTNINGSHAVARE

Elmar Schätzlein

Morgan Bosson

Anders Davidsson

Mark Cooper

Ulf Zenk

Elmar Schätzlein

Född 1962. Civilingenjör.
Anställd sedan 2004.

Affärsenhetschef Centraleuropa
Tidigare befattning: Schneidersöhne
München/Italien 1995–2003.

Aktieinnehav: 116 100.
Teckningsoptioner motsvarande
34 000 aktier.

Morgan Bosson

Född 1958. Civilekonom.
Anställd sedan 2005.

Affärsenhetschef Skandinavien
och VD ProPac International AB.
Tidigare befattningar: VD för Icopal AB
2002–2004. Marknads- och försäljnings-
direktör för Saint Gobain Isover AB
1997–2002.

Aktieinnehav: 168 000.
Teckningsoptioner motsvarande
34 000 aktier.

Anders Davidsson

Född 1970. Civilekonom.
Anställd sedan 2002.

Verkställande direktör och koncernchef
Tidigare befattningar: Vice VD/
Försäljnings- och marknadsdirektör
i Bong Ljungdahl AB 2002–2003.
Managementkonsult och projektledare
McKinsey & Company 1998–2002.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i
AarhusKarlshamn AB.

Aktieinnehav: 182 600.
Teckningsoptioner motsvarande
34 000 aktier.

Mark Cooper

Född 1964. Civilekonom.
Anställd sedan 2007.

Affärsenhetschef Storbritannien
Tidigare befattningar: Vice VD
Avery Dennison, Europe.

Aktieinnehav: 100 000.
Teckningsoptioner motsvarande
6 800 aktier.

Ulf Zenk

Född 1963. Civilekonom.
Anställd sedan 2004.

CFO
Tidigare befattningar: CFO för
MalacoLeaf Scandinavia 2000–2004.
Group controller för Coca-Cola Nordic
Beverages 1997–2000.

Aktieinnehav: 51 000.
Teckningsoptioner motsvarande
34 000 aktier.

STYRELSE

Mikael Ekdahl

Född 1951. Advokat.
Styrelseledamot sedan 2001 och styrelseordförande sedan 2003.
Delägare i Mannheimer Swartling Advokatbyrå.

Övriga styrelseuppdrag

Vice ordförande i Melker Schörling AB, ordförande i Marco AB, ledamot i Absolent AB, AarhusKarlshamn AB, KonstruktionsBakelit AB och Börje Jönsson Åkeri AB.

Aktieinnehav: 40 000.

Anders Davidsson

Född 1970. Civilekonom.
Styrelseledamot sedan 2004.
Verkställande direktör och koncernchef för Bong Ljungdahl AB.

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseledamot i AarhusKarlshamn AB.

Aktieinnehav: 182 600.
Teckningsoptioner motsvarande 34 000 aktier.

Ulrika Eriksson

Född 1969. Civilekonom.
Styrelseledamot sedan 2008.
Direktör franchiseapotek inom Apoteket AB.

Aktieinnehav: 20 000.

Patrick Holm

Född 1962. Diplomerad vid Grafiska Institutet i Stockholm.
Styrelseledamot sedan 2008.
Verkställande direktör och koncernchef för Elanders AB.

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseledamot i Elanders AB.

Aktieinnehav: 3 000.

Peter Harrysson

Född 1958. Reparatör.
Styrelseledamot sedan 1997.
Representant för Grafiska Personalklubben.

Aktieinnehav: 0.

Christian W Jansson

Född 1949. Civilekonom.
Styrelseledamot sedan 2007.
Verkställande direktör för KappAhl Holding AB.

Övriga styrelseuppdrag

Styrelseledamot i Kontanten AB.

Aktieinnehav: 745 246.

Christer Muth

Född 1954.
Styrelseledamot sedan februari 2009.
Representant för PTK.
Aktieinnehav: 0.

Alf Tönnesson

Född 1940. Direktör.
Styrelseledamot sedan 1989.

Övriga styrelseuppdrag

Ordförande i International Masters Publishers A/S (IMP A/S), Cydonia AB, Nationalencyklopedin AB, Bra Böcker AB, Stabenfeldt A/S, Fyrklövern AB, Fleur de Santé AB och Postpac AB.

Aktieinnehav: 3 825 339 (via bolag).

Suppleanter

Peder Rosqvist

Född 1965.
Suppleant sedan 2008.
Representant för PTK.

Aktieinnehav: 0.

Mats Persson

Född 1963.
Suppleant sedan 2001.
Representant för Grafiska Personalklubben.

Aktieinnehav: 0.

BONG-AKTIE

Vid utgången av 2008 hade Bong 13 128 227 aktier. Bong-aktien är noterad på Stockholmsbörsen i segmentet mindre företag.

OMSÄTTNING

Totalt omsattes under 2008 aktier till ett värde av cirka 65 MSEK (167). Genomsnittlig dagsomsättning var cirka 500 TSEK (665). Under året omsattes aktier till ett värde av motsvarande 40 procent (30) av den utestående aktiestocken vid årets slut.

OPTIONER

I enlighet med bolagsstämmans beslut 2005 har optionsrätter sålts till personal i koncernledningen. Optionerna berättigar till nyteckning av sammanlagt

300 000 aktier varav 295 000 optionsrätter förvärvats av ledande befattningshavare. Under året har 96 000 optioner förfallit. Kvarvarande utestående optioner uppgår till 204 000. Värdet på optionerna har fastställts med hjälp av Black-Scholes värderingsmodell.

KURSUUTVECKLING

Bong-aktien sjönk under 2008 med 68,9 procent. Samma år föll Carnegie Small Cap Index med 46,5 procent och SIX Generalindex med 41,9 procent.

AKTIEÄGARE

Antalet aktieägare per den 31 januari 2009 uppgick till 1 092. Melker Schörling och Alf Tönnesson är Bongs största ägare med vardera drygt 29 procent av röster och kapital.

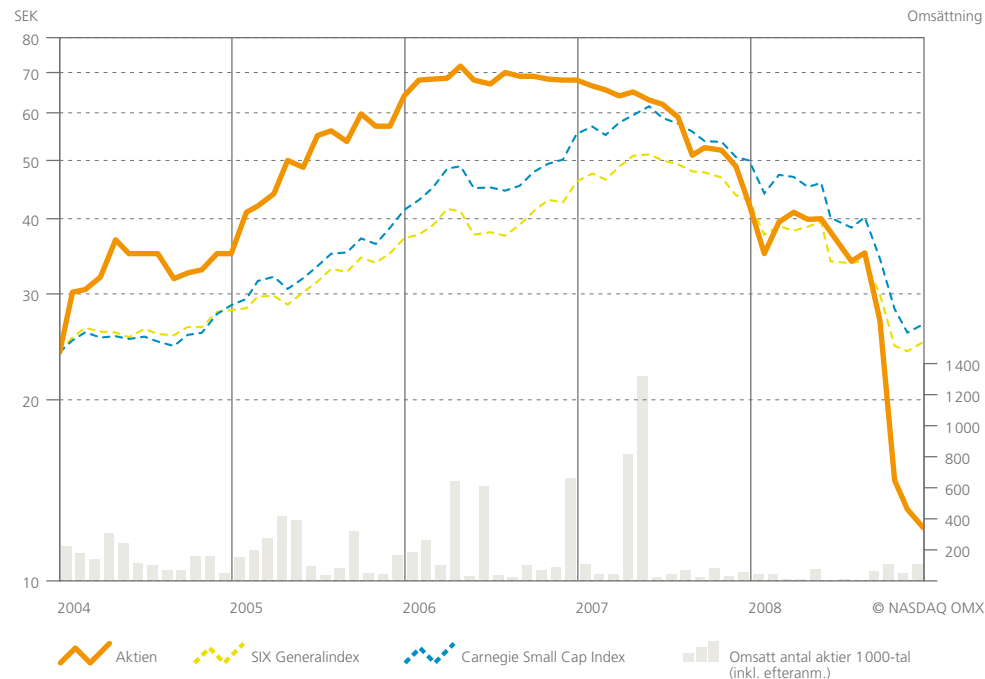
LEDNINGSGRUPPENS INNEHAV

Under januari 2009 köpte medlemmarna i Bongs ledningsgrupp 540 000 aktier, motsvarande 4,1 procent av bolaget. Totalt äger ledningen efter köpet 617 700 aktier, motsvarande 4,6 procent av bolaget.

UTDELNINGSPOLITIK

Bong ska dela ut minst en tredjedel av redovisat resultat efter skatt under beaktande av bolagets finansiella ställning och utvecklingsmöjligheter.

BONG-AKTIENS UTVECKLING 2004–2008

Analytiker

Bong följs regelbundet av:

Swedbank

Peter Näslund, tel: 08-585 918 23
peter.naslund@swedbank.se

Remium

Kristian Kierkegaard, tel: 08-454 32 05
kristian.kierkegaard@remium.com

Redeye

Henrik Alveskog, tel: 08-545 013 45
henrik.alveskog@redeye.se

Jakobson Finansanalys

Torbjörn Jakobson, tel: 08-566 133 30
tj@tjakobson.se

AKTIEKAPITALET'S UTVECKLING

År	Transaktion	Antal nya aktier	Ökning av aktiekapitalet, SEK	Antal aktier	Aktiekapital, SEK
1987/88	Nyemission med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt till kurs 63 kronor	350 000	3 500 000	1 700 000	17 000 000
1988/89	Nyemission riktad till aktieägare i Dreyer-koncernen	420 736	4 207 360	2 120 736	21 207 360
1989/90	Fondemission 1:2	1 060 368	10 603 680	3 181 104	31 811 040
1989/90	Konvertering (Lån 1987/92)	9 835	98 350	3 190 939	31 909 390
1990/91	Nyemission riktad till aktieägare i Dreyer-koncernen	100 000	1 000 000	3 290 939	32 909 390
1990/91	Konvertering (Lån 1987/92)	4 151	41 510	3 295 090	32 950 900
1995/96	Nyemission riktad till aktieägare i Novelco S.A.	199 980	1 999 800	3 495 070	34 950 700
1997	Nyemission riktad till aktieägare i Ljungdahls-koncernen	3 495 070	34 950 700	6 990 140	69 901 400
2000	Nyemission riktad till aktieägaren i Bauwens-gruppen	1 634 651	16 346 510	8 624 791	86 247 910
2000	Konvertering (Lån 1998/2002)	28 200	282 000	8 652 991	86 529 910
2001	Konvertering (Lån 1998/2002)	17 000	170 000	8 669 991	86 699 910
2002	Nyemission med företräde för befintliga aktieägare (1:2) till kurs 35 SEK	4 334 995	43 349 950	13 004 986	130 049 860
2006	Konvertering (Lån 2004/2007)	12 312	123 120	13 017 298	130 172 980
2007	Konvertering (Lån 2004/2007)	110 929	1 109 290	13 128 227	131 282 270
ANTAL AKTIER OCH AKTIEKAPITAL PER 31 DECEMBER 2008				13 128 227	131 282 270

AKTIEÄGARE	Andel av kapital och röster 2009-01-31,%	Andel av kapital och röster 2008-01-31,%
Schörling, Melker, via bolag	29,1	25,6
Tönnesson, Alf	29,1	25,2
Skandia	9,2	9,2
Jansson, Christian W, via bolag	5,7	0,0
Bongs ledningsgrupp	4,6	0,5
Fam. Bong, Bjurman och Sigfrid	3,8	3,8
Pharos Invest AS	3,3	0,1
SEB Fonder	2,0	5,7
Gunnarsson Bernt	1,5	1,5
BNP Paribas (La Financière)	1,5	2,0
Tönnesson, Catrin	0,8	0,8
Citibank	0,7	0,7
Arvo	0,6	1,3
Komstedt, Elizabeth	0,4	0,4
Welanders stiftelse, Edvard	0,4	0,4
Övriga	7,3	22,8
Totalt	100,0	100,0

AKTIEN FORTS.

DATA PER AKTIE	2008	2007	2006	2005	2004
ANTAL AKTIER					
Antalet utestående aktier vid utgången av året före utspädning	13 128 227	13 128 227	13 017 298	13 004 986	13 004 986
Antalet utestående aktier vid utgången av året efter utspädning	13 332 227	13 428 227	13 651 180	13 651 180	13 351 180
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	13 128 227	13 079 425	13 006 000	13 004 986	13 004 986
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	13 332 227	13 379 425	13 651 180	13 511 180	13 351 180
RESULTAT PER AKTIE					
Före utspädning, SEK	0,80	1,19	-0,04	1,79	4,03
Efter utspädning, SEK	0,78	1,17	-0,04	1,74	3,95
EGET KAPITAL PER AKTIE					
Före utspädning, SEK	47,91	43,54	41,31	43,17	39,23
Efter utspädning, SEK	48,22	43,98	42,30	44,09	39,79
ÖVRIGA DATA PER AKTIE					
Utdelning, SEK (för 2008 styrelsens förslag)	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
Noterad köpkurs per bokslutsdagen, SEK	12	42	68	64	35
P/E-tal, ggr	15	36	neg	37	9
Börskurs/Eget kapital före utspädning, %	25	96	165	148	89
Börskurs/Eget kapital efter utspädning, %	25	96	160	145	88
NYCKELTAL					
Nettoomsättning, MSEK	1 937	1 991	1 985	1 782	1 807
Rörelseresultat, MSEK	74	60	40	71	52 ¹
Resultat efter skatt, MSEK	10	16	-1	23	7 ¹
Kassaflöde efter investeringsverksamhet, MSEK	144	1	-7	105	77
Rörelsemarginal, %	3,8	3,0	2,0	4,0	2,9 ¹
Vinstmarginal, %	1,0	0,6	0,1	1,9	0,6 ¹
Kapitalomsättningshastighet, ggr	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0
Avkastning på eget kapital, %	1,8	2,8	neg	4,3	1,4 ¹
Avkastning på sysselsatt kapital, %	5,6	4,9	3,1	5,3	4,0 ¹
Soliditet, %	34	33	31	34	30
Nettoskldsättningsgrad, ggr	1,18	1,45	1,50	1,26	1,52
Nettoskuld/Rörelseresultat (EBITDA), ggr	4,4	5,4	5,7	4,1	5,1 ¹
EBITDA/finansnetto, ggr	3,1	3,2	3,8	4,6	3,6 ¹
Medelantal anställda	1 241	1 346	1 379	1 280	1 391

¹ Exklusive effekt av förlikning i rättslig tvist.

FEMÅRSÖVERSIKT

RESULTATRÄKNINGAR I SAMMANDRAG, MSEK	2008	2007	2006	2005	2004
Försäljningsintäkter	1 937,1	1 991,4	1 985	1 782,1	1 807,4
Avskrivningar enligt plan	-94,7	-92,4	-102,4	-100,7	-100,1
Finansnetto	-54,2	-47,8	-37,6	-36,9	-42,2
Redovisat resultat före skatt	20,1	12,3	1,9	33,7	71,4
Skatt	-9,6	3,6	-2,5	-10,4	-19,0
Redovisat resultat efter skatt	10,5	15,9	-0,6	23,3	52,4

BALANSRÄKNINGAR I SAMMANDRAG, MSEK

Goodwill	426,0	353,1	342,9	326,3	313,1
Övriga immateriella anläggningstillgångar	2,7	3,2	3,7	4,6	4,0
Materiella anläggningstillgångar	642,8	621,2	645,7	642,7	704,1
Finansiella anläggningstillgångar	99,0	111,7	62,0	57,2	62,9
Summa anläggningstillgångar	1 170,5	1 089,2	1 054,3	1 030,8	1 084,1
Varulager	258,9	279,9	284,5	227,0	242,4
Kortfristiga fordringar	345,0	362,6	354,5	308,4	306,8
Kassa och bank	99,1	24,2	38,4	69,2	38,6
Summa omsättningstillgångar	702,9	666,7	677,4	604,6	587,8
Summa tillgångar	1 873,4	1 755,9	1 731,7	1 635,4	1 671,9
Eget kapital	628,8	571,6	537,8	561,4	510,2
Konvertibelt förlagslån	-	-	20,2	20,6	20,2
Räntebärande avsättningar och skulder	843,8	853,4	827,5	756,5	796,4
Icke-räntebärande avsättningar och skulder	400,8	330,9	346,2	296,9	345,1
Summa eget kapital och skulder	1 873,4	1 755,9	1 731,7	1 635,4	1 671,9

KASSAFLÖDESANALYSER I SAMMANDRAG, MSEK

Rörelseresultat före avskrivningar	169,0	152,5	141,9	171,3	213,6
Finansiella poster, skatt och ej likviditetspåverkande poster	-76,8	-71,8	-72,8	-63,9	-70,0
Förändring av rörelsekapital	108,2	-12,9	-35,7	-13,5	15,2
Kassaflöde från löpande verksamhet	200,5	67,7	33,4	93,9	158,8
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-56,2	-66,7	-40,2	11,6	-82,2
Kassaflöde efter investeringsverksamhet	144,3	1,1	-6,8	105,5	76,6

BOLAGSSTYRNINGSRAPPORT

EFFEKTIV OCH TYDLIG BOLAGSSTYRNING

En effektiv och tydlig bolagsstyrning bidrar till att säkerställa förtroendet hos Bongs intressentgrupper och ökar även fokus på affärsnytta och aktieägarvärde i företaget.

Bongs styrelse och ledning strävar efter att genom stor öppenhet underlätta för den enskilde aktieägaren att följa företagets beslutsvägar samt att tydliggöra var i organisationen ansvar och befogenheter ligger.

Grunderna för bolagsstyrningen

Bolagsstyrningen inom Bong Ljungdahl AB ("Bong") baseras på tillämplig lagstiftning, NASDAQ OMX Stockholms regelverk för emittenter samt olika interna riktlinjer. En reviderad version av Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") publicerades i maj 2008 och omfattar alla noterade företag från och med den 1 juli 2008. Bong tillämpar Koden och i de fall bolaget har valt att avvika från Kodens regler redovisas en motivering under respektive avsnitt i bolagsstyrningsrapporten. Bolagsstyrningsrapporten är inte granskad av revisorerna.

Bong är noterat på NASDAQ OMX Stockholm

Bong är ett svenskt publikt aktiebolag vars aktier handlas på NASDAQ OMX Stockholm inom segmentet Small Cap. Bong har omkring 1 000 aktieägare. Verksamheten är europeisk med dotterbolag i tolv länder. Antalet medarbetare uppgår till ungefär 1 200.

Ansvaret för ledning och kontroll av Bong fördelas mellan aktieägarna på bolagsstämma, styrelsen, dess valda utskott och VD, enligt aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, Koden och andra gällande regler för noterade bolag, bolagsordningen och styrelsens interna styrinstrument.

Syftet med bolagsstyrningen är att definiera en tydlig ansvars- och rollfördelning mellan ägare, styrelse, verkställande ledning och utsedda kontrollorgan.

Bolagsstyrningsrapport 2008

Ägarinflytande

Styrningen av Bong sker via bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören. Högsta beslutande organ i Bong är bolagsstämman.

Årsstämman väljer bolagets styrelse. Till årsstämmans uppgifter hör också bland annat att fastställa bolagets balans- och resultaträkningar, att besluta om disposition av resultat av verksamheten samt att besluta om ansvarsfrihet för styrelseledamöter och VD. Årsstämman väljer också Bongs revisorer.

Vid Bongs årsstämma den 15 maj 2008 i Kristianstad deltog närmare 40 aktieägare, representerande 54 procent av det totala antalet aktier och röster i bolaget. Vid stämman var samtliga styrelseledamöter, förutom Christian W Jansson, samt bolagets revisorer närvarande.

Styrelse

Bongs styrelse beslutar bland annat om koncernens övergripande strategi, förvärv och avyttring av företag och fast egendom.

Styrelsens arbete regleras bland annat av aktiebolagslagen, bolagsordningen och den arbetsordning som styrelsen fastställt för sitt arbete.

Styrelsen ska enligt bolagsordningen bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter. Bongs styrelse har sedan årsstämman 2008 bestått av sex stämmevalda ledamöter utan suppleanter samt två arbetstagarledamöter med två suppleanter. Styrelsens ordförande är Mikael Ekdahl. Styrelsen konstituerade sig den 15 maj 2008. Uppgifter om ledamöterna finns på sidan 27 i denna årsredovisning.

Styrelsens ersättning

Styrelsens ordförande har erhållit 300 TSEK i arvode för 2008 (300). Beloppet utgör del av det totala styrelsearvode som fastställts av årsstämman. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej.

Arvode till övriga styrelseledamöter har för år 2008 utgått med sammanlagt 677 TSEK (550). Ledamöterna Christian W Jansson och Alf Tönnesson har erhållit 150 TSEK vardera. Ulrika Eriksson har erhållit 175 TSEK. Patrick Holm har erhållit 102 TSEK. Anna Söderblom och Arvid Gierow har erhållit 50 TSEK vardera. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej. Styrelsearvode till verkställande direktören har ej utgått, ej heller till arbetstagarrepresentanterna.

Styrelsens arbetsordning

Styrelsen har antagit en skriftlig arbetsordning och utfärdat skriftliga instruktioner avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören. Instruktioner finns avseende information som styrelsen löpande ska erhålla.

Styrelsens sammanträder vid minst fyra tillfällen per år utöver konstituerande sammanträde. Ett av sammanträdena kan förläggas vid någon av koncernens enheter och kombineras med en fördjupad genomgång av denna enhet. Under verksamhetsåret 2008 avhöll styrelsen sex sammanträden.

De på styrelsen ankommande kontrollfrågorna handhas dels av styrelsen i dess helhet och dels av ersättningskommittén. Dessutom rapporterar bolagets revisor till styrelsen personligen sina bedömningar av bolagets kontroll. Dotterbolagschefer deltar som regel vid styrelsens sammanträden som föredragande.

Oberoende ledamöter och närvaro vid styrelsemöten

Bong uppfyller NASDAQ OMX Stockholms och Kodens krav på oberoende styrelseledamöter.

Styrelsens sammansättning och antal protokollförda möten 2008

	Oberoende till bolaget ¹	Oberoende till större aktieägare ¹	Närvaro styrelse-sammanträden
Mikael Ekdahl	Ja	Nej	6 st
Ulrika Eriksson ²	Ja	Ja	4 st
Anders Davidsson	Nej	Nej	6 st
Christian W Jansson	Ja	Ja	6 st
Patrick Holm ²	Ja	Ja	4 st
Alf Tönnesson	Ja	Nej	6 st
Arvid Gierow ³	Ja	Ja	2 st
Anna Söderblom ³	Ja	Ja	2 st

¹ Bedömningen av styrelseledamöternas oberoende har utförts enligt NASDAQ OMX Stockholms Regelverk för emittenter och kriterier för oberoende.

² Invald vid årsstämma den 15 maj 2008.

³ Avgick i samband med årsstämma den 15 maj 2008.

Valberedning

Årsstämman har utsett en särskild valberedning som har till uppgift att införa årsstämma i samråd med huvudägarna lämna förslag till styrelsens sammansättning.

Valberedningen inför årsstämman 2009 består av: Alf Tönnesson, ordförande, Mikael Ekdahl (Melker Schörling AB), Erik Sjöström (Skandia), David E. Marcus (Marcap Investors L.P.) Valberedningen har behandlat de frågor som följer av Koden. Valberedningen har haft ett protokollfört möte samt däremellan löpande kontakt.

Ersättningskommitté

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté bestående av Alf Tönnesson (ordf) och Mikael Ekdahl.

Kommittén har till uppgift att granska och ge styrelsen rekommendationer angående principerna för ersättning, inklusive prestationsbaserade ersättningar till bolagets ledande befattningshavare. Frågor som rör VDs anställningsvillkor, ersättningar och förmåner bereds av ersättningskommittén och beslutas av styrelsen.

Lönen för VD består av en fast del och en rörlig del. Den rörliga delen, som omprövas årligen, är beroende av uppnådda mål för bolaget och för VD.

Revisionsutskott

Enligt Koden ska styrelsen inrätta ett revisionsutskott. Revisionsutskottet ska övervaka att företagets redovisning upprättas med full integritet till skydd för aktieägares och övriga parter intresse.

Enligt Koden kan i bolag med mindre styrelser hela styrelsen fullgöra revisionsutskottets uppgifter förutsatt att styrelseledamot som ingår i koncernledningen inte deltar i arbetet.

Styrelsen i Bong har valt att inte inrätta något revisionsutskott eftersom styrelsen är av uppfattningen att den typen av frågor, i ett bolag av Bongs storlek, bäst behandlas av hela styrelsen. VD Anders Davidsson deltar ej i revisionsutskottets arbete.

Externa revisorer

Bongs revisorer väljs av årsstämman för en period av tre år. Vid årsstämman 2008 valdes auktoriserade revisorer Eric Salander och Mathias Carlsson, Öhrlings PricewaterhouseCoopers, till Bongs revisorer för den kommande treårsperioden.

Revisorerna granskar styrelsens och VDs förvaltning av företaget och kvalitén i företagets redovisningshandlingar.

Revisorerna rapporterar resultatet av sin granskning till aktieägarna genom revisionsberättelsen, vilken framläggs på årsstämman. Därutöver lämnar revisorer detaljerade redogörelser till styrelsen minst en gång per år.

VD och koncernledning

VD leder den löpande förvaltningen i verksamheten enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. VD ansvarar för att hålla styrelsen informerad samt tillse att styrelsen har nödvändigt och så fullständigt beslutsunderlag som möjligt. VD är ledamot av styrelsen. VD håller dessutom i kontinuerlig dialog styrelsens ordförande informerad om koncernens utveckling.

VD och övriga i koncernledningen har formella möten en gång i månaden samt ett antal informella möten för att gå igenom föregående månads resultat samt diskutera strategifrågor.

Bongs koncernledning har under 2008 bestått av fem personer, varav inga kvinnor. Koncernen består av moderbolaget Bong Ljungdahl AB och ett flertal dotterbolag, vilket redovisas i not 13, sidan 63 i årsredovisningen.

Rapporteringen från dotterbolag sker löpande på månadsbasis. Dotterbolagens styrelser består företrädesvis av medlemmar ur Bongs företagsledning och moderbolagets styrelse.

Ersättning till koncernledning

Årsstämman 2008 beslutade att koncernledningens lön ska utgöras dels av fast grundlön och dels av rörlig prestationsbaserad ersättning. Den rörliga ersättningen ska kunna utgå för prestationer som går utöver vad som normalt förväntas av person i koncernledningen efter att utvärdering gjorts av individuella prestationer och bolagets redovisade resultat.

I vilken utsträckning på förhand uppställda mål för bolaget och den ledande befattningshavaren uppnåtts beaktas vid fastställande av den rörliga ersättningen.

Personer som ingår i koncernledningen har köpt teckningsoptioner enligt det optionsprogram som beslutades på

bolagsstämman 2005. Teckningsoptionerna är utgivna på marknadsmässiga villkor. Den totala ersättningen för personer i koncernledningen ska vara marknadsmässig.

Intern kontroll

Styrelsen har ansvar för att det finns ett effektivt system för intern kontroll och riskhantering.

Till VD delegeras ansvaret att skapa goda förutsättningar för att arbeta med dessa frågor. Såväl koncernledning som chefer på olika nivåer i företaget har detta ansvar inom sina respektive områden. Befogenheter och ansvar är definierade i policies, riktlinjer, ansvarsbeskrivningar samt instruktioner för attesträtter.

Styrelsens rapport om intern kontroll

Enligt Koden skall styrelsen årligen lämna en beskrivning av de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen. Denna rapport är upprättad i enlighet med Koden.

Organisation för den interna kontrollen

Intern kontroll avseende finansiell rapportering är en process som utformats i syfte att ge rimlig säkerhet avseende tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och huruvida de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. De interna kontrollaktiviteterna ingår i Bongs administrativa rutiner. Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen i Bong kan beskrivas i enlighet med följande ramverk.

Kontrollmiljö

Intern kontroll i Bong baseras på en kontrollmiljö som omfattar värderingar och ledningskultur, uppföljning, en tydlig och transparent organisationsstruktur, uppdelning av arbetsuppgifter, dualitetsprincipen, kvalitet och effektivitet i intern kommunikation.

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av en kontrollmiljö med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar som dokumenterats och kommunicerats i styrande dokument såsom interna policies, riktlinjer och instruktioner, samt befattningsbeskrivningar för kontrollerande funktioner. Som exempel kan nämnas arbetsordning för styrelse och VD, instruktioner för intern kontroll och rapportering, informationspolicy, attestinstruktion samt instruktion för rapportering.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna innefattar såväl generella som mer detaljerade kontroller, avsedda att förhindra, upptäcka och korrigera fel och avvikelser. Kontrollaktiviteterna utarbetas och dokumenteras på bolags- och avdelningsnivå.

Det interna regelverket med policies, riktlinjer och instruktioner utgör det viktigaste verktyget för informationsgivning och instruktioner med syfte att säkerställa den finansiella rapporteringen. Därjämte används ett standardiserat rapporteringspaket av alla dotterbolag för att säkerställa konsekvent tillämpning av Bongs principer och samordnad finansiell rapportering.

Riskbedömning

Bong utvärderar kontinuerligt de risker kring rapporteringen som kan uppstå. Dessutom ansvarar styrelsen för att relevanta insiderlagar och standarder för informationsgivning efterlevs. De övergripande finansiella riskerna är definierade och beaktas i fastställt mål av koncernens finansiella mål.

Koncernen har ett etablerat, men föränderligt, system för hantering av affärsrisker som är integrerat i koncernens kontrollprocess för affärsplanering och prestation. Därutöver genomförs seminarier om affärsrisker och riskbedömning rutinmässigt inom koncernen. Det finns tillvägagångssätt för att säkerställa att väsentliga risker och kontrollbrister, när så är nödvändigt, uppmärksammas av koncernledningen och styrelsen på periodisk basis.

Information och kommunikation

För att säkerställa effektiv och korrekt information, internt såväl som externt, krävs god kommunikation. Inom koncernen finns riktlinjer för att säkerställa att relevant och väsentlig information kommuniceras inom verksamheten, inom respektive enhet samt mellan ledningen och styrelsen. Policies, manualer och arbetsbeskrivningar finns tillgängliga på bolagets intranät och/eller i tryckt form. För att säkerställa att den externa informationsgivningen är korrekt och komplett tillämpar Bong en av styrelsen antagen informationspolicy.

Uppföljning

VD ansvarar för att den interna kontrollen är organiserad och följs upp enligt de riktlinjer som styrelsen fastställt. Finansiell styrning och kontroll utförs av koncernekonomifunktionen. Den ekonomiska rapporteringen analyseras månatligen på detaljnivå. Styrelsen får löpande tillgång till ekonomiska rapporter och vid varje styrelsemöte behandlas bolagets ekonomiska situation. Varje kvartalsrapport går igenom av styrelsen. VD är ansvarig för att det genomförs oberoende objektiva granskningar i syfte att systematiskt utvärdera och föreslå förbättringar av koncernens processer för styrning, internkontroll och riskhantering. Mot denna bakgrund och hur den finansiella rapporteringen i övrigt har organiserats finner styrelsen inget behov av en särskild granskningsfunktion i form av internrevision.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Bong Ljungdahl AB (publ.), organisationsnummer 556034-1579 med säte i Kristianstad, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 1 januari 2008–31 december 2008 för moderbolaget och koncernen.

Bong är ett ledande europeiskt specialförpacknings- och kuvertföretag som erbjuder lösningar för distribution och paketering av information, reklamerbjudanden och lätta varor. Starka tillväxtområden inom koncernen är det nya förpackningskonceptet ProPac och Ryssland, där egen tillverkning och försäljningsorganisation nyligen etablerats. Koncernen omsätter cirka 2 miljarder kronor och har cirka 1200 anställda i Sverige, Norge, Danmark, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Storbritannien, Holland, Belgien, Tyskland, Polen och Ryssland. Bong har starka marknadspositioner, framför allt i norra Europa, och koncernen ser intressanta möjligheter till fortsatt expansion och utveckling.

Marknad

Efterfrågan på den västeuropeiska kuvertmarknaden påverkades särskilt under andra halvåret av den allmänna konjunkturavmattningen och den finansiella oron. Utvecklingen var likartad i samtliga västeuropeiska länder med en relativt bra start på året varefter volymerna minskade successivt. Det fjärde kvartalet blev det svagaste med en volymnedgång på cirka 12 procent.

Enligt branschorganisationen FEPE minskade den västeuropeiska marknaden cirka 8 procent i volym under 2008. I Östeuropa med länder som Polen och Ryssland, fortsatte emellertid volymerna att öka även under 2008.

Priserna steg under året på samtliga marknader, främst som en effekt av de högre kostnader som drabbat branschen i form av dyrare råvaror, transporter, el-energi och löner.

Efterfrågan på tilltryck, d v s tryck på färdiga vita kuvert i mindre serier, fortsatte att öka, medan marknaden för direktrekla, DM, påverkades av neddragningar inom marknadsföring, inte minst inom den finansiella sektorn. Distanshandeln d v s handel som sker via Internet och postorder, fortsatte att växa och med den efterfrågan på förpackningar för distribution av beställda varor till kund.

Konsolideringen av branschen fortsatte under 2008. I april 2008 förvärvade Mayer Kuvert tyska BlessOF, som var på väg att gå i konkurs. BlessOF hade en omsättning på knappt 50 MEUR och var ett av Europas tio största kuvertföretag.

I september annonserade Bong en strategisk allians med fem andra ledande kuvert- och förpackningsföretag, International Envelope Coalition. Syftet är att förbättra produkt- och serviceerbjudandet till globala kunder. Alliansen som täcker fem kontinenter består, förutom Bong, av Tension från USA, Hamelin från Frankrike, Vigamil från Chile, King från Japan samt Wigg & Son från Australien.

Under fjärde kvartalet förvärvade Mayer Kuvert Herlitz kuvertproduktion i Tyskland och 50 procent av danska Bordings kuvertdivision A-mail. I slutet av 2008 hade därefter de fem största kuvertföretagen i Europa, där Bong ingår, en sammanlagd marknadsandel på cirka 72 procent.

Omsättning och resultat

Koncernens omsättning uppgick till 1 937 MSEK (1 991). Den under 2007 avvecklade enheten i Polen, Bong Polska, påverkade omsättningen med cirka –24 MSEK.

Bongs förpackningssatsning ProPac växte med cirka 20 procent till 238 MSEK (200) av koncernens totala omsättning. Koncernens nybildade ProPac-organisation fortsätter att bearbeta nya kunder på ett flertal europeiska marknader samtidigt som ProPac-försäljningen växer på befintliga kunder.

Andra halvåret innebär en tydlig avmattning av efterfrågan på samtliga västeuropeiska marknader för kuvert. Detta påverkade Bong genom lägre volymer. För att hantera situationen arbetar koncernen med kontinuerlig anpassning av organisationen till rådande efterfrågan. Under slutet av året uppvägdes volymbortfallet på kuvert till stor del av stark ProPac-försäljning i samband med julhandeln.

Koncernens bruttomarginal stärktes jämfört med 2007. De viktigaste orsakerna till förbättringen var högre priser, en större andel ProPac-försäljning och lägre kostnader efter genomförda strukturprogram.

Rörelseresultatet förbättrades till 74 MSEK (60) och resultatet före skatt till 20 MSEK (12). Finansnettot uppgick till –54 MSEK (–48). Ökningen jämfört med föregående år beror främst på högre räntenivåer och valutaeffekter. Resultat efter skatt blev 10 MSEK (16). Periodens skattekostnad har belastats med –4 MSEK efter en skatterevision i Tyskland. Skatterevisionen var hänförlig till förvärvade bolag och tiden före 2008. Föregående

års resultat efter skatt påverkades positivt med 18 MSEK som en följd av aktivering av förlustavdrag.

Bong startade under året ett koncernövergripande projekt för att frigöra rörelsekapital, bland annat genom att reducera lagernivån. Som en följd av detta har produktionen anpassats och i stället inriktats på kundorderstyrning. Minskningen i lagret har belastat rörelseresultatet med –8 MSEK under året.

Som en förberedelse för en försäljning av en outnyttjad fabriksfastighet i Tyskland har fastighetens värde skrivits ned. Detta har belastat rörelseresultatet med –3 MSEK.

Under första kvartalet stängdes kuvertproduktionen i Tammerfors planenligt. Produktionen har flyttats delvis till Kaavi och delvis till koncernens fabrik i Estland. Det finska omstrukturingsarbetet avslutades under sensommaren 2008.

Kassaflöde

Efter en stark avslutning av året blev kassaflödet efter investeringsverksamhet för 2008 mycket tillfredsställande och uppgick till 144 MSEK (1). Kassaflödet från löpande verksamhet uppgick till 200 MSEK (68). Den främsta förklaringen till det starka kassaflödet är att rörelsekapitalet minskade med 108 MSEK att jämföra med föregående års ökning om 13 MSEK. Det minskade rörelsekapitalet har främst uppnåtts genom ett aktivt arbete med lagerstyrning och längre kredittid till leverantörer. Kassaflödet påverkades också positivt av ett bättre resultat, mindre utbetalningar relaterade till omstrukturering samt lägre investeringar.

Köpet av en ny industrifastighet i Kaluga, Ryssland samt förvärvet av ytterligare 28 procent i Voet påverkade kassaflödet med sammanlagt –21 MSEK. Under året genomfördes förvärv för sammanlagt 31 MSEK.

Finansiell ställning

Likvida medel uppgick den 31 december 2008 till 99 MSEK (24) och beviljade outnyttjade krediter uppgick till 378 MSEK (318).

Vid utgången av december 2008 uppgick koncernens eget kapital till 629 MSEK (572). Det positiva resultatet efter skatt ökade koncernens eget kapital med 10 MSEK, förvärvet av ytterligare 20 procent av Lober ökade det egna kapitalet med 3 MSEK medan utdelning minskade det med 13 MSEK. Omräkning till svenska kronor av nettotillgångsvärden i utländska dotterbolag ökade koncernens eget kapital med 57 MSEK.

Den räntebärande nettolåneskulden minskade under perioden med 84 MSEK till 745 MSEK (829 den 31 december 2007).

Nettolåneskulden minskade genom det positiva kassaflödet med 144 MSEK medan utdelning, ökade pensionsavsättningar samt förändrade valutakurser ökade nettolåneskulden med 60 MSEK. Nettoskuldämningsgraden uppgick till 1,2 (1,5) och soliditeten uppgick den 31 december 2008 till 34 procent (33).

Investeringar

Nettoinvesteringar i anläggningstillgångar och förvärv uppgick under perioden till 56 MSEK (67). Under andra kvartalet 2008 förvärvades en fabriksfastighet i Kaluga, Ryssland, för 24 MSEK. Under samma period förvärvades ytterligare 28 procent av aktierna i Voet International. I slutet av december förvärvades dessutom ytterligare 20 procent av det tyska kuverttryckeriet Lober. I föregående års nettoinvesteringar ingår förvärvet av 50 procent i det tyska kuverttryckeriet Lober.

Personal

Medelantalet anställda uppgick under året till 1 241 personer (1 346). Vid utgången av december 2008 var antalet anställda personer 1 233 (1 287).

Information om finansiella risker

Upplysningar avseende användningen av finansiella instrument, mål och tillämpade principer för finansiell riskstyrning samt exponering för valutarisker, ränterisker och likviditetsrisker lämnas i not 1.

Miljö

Bongs miljöarbete syftar till att minimera effekterna på miljön av såväl slutprodukter som processer.

I dagsläget arbetar Bong aktivt med miljön genom att förbättra produktionsmetoder så att miljöpåverkande emissioner minimeras, sträva efter att så stor del som möjligt av sortimentet är miljömärkt samt genom att öka kunskapen och medvetandet i miljöfrågor hos medarbetare. Förutom att ställa krav på egna verksamheten arbetar Bong även med att påverka leverantörer och kunder att styra utformningen av sina produkter så att kretsloppstänkande och hushållning med naturresurser prioriteras.

För att ytterligare effektivisera miljöarbetet utarbetade bolaget under 2004 en plan för miljöcertifiering med målsättning att alla anläggningar inom koncernen ska certifieras enligt ISO 14 001:2004. Anläggningarna i Kristianstad, Skjetten, Tønsberg och Wuppertal är certifierade.

Under 2008 tog branschen initiativ till en ny pan-europeisk miljöcertifieringsstandard, Paper-by-Nature. Bong kommer att under 2009 inleda arbetet med att få sina produkter certifierade enligt denna miljömärkning. Märkningen tillämpas på pappersprodukter som kuvert, böcker, anteckningsblock etc. Den beaktar potentiell miljöpåverkan av råvaror och tillverkningsprocess. Paper-by-Nature garanterar att råvaran kommer från ansvarsfullt skötta skogar och att den tillverkats i certifierade anläggningar. Paper-by-Nature täcker miljöpåverkan av tillverkning som energifrågor, utsläpp till vatten och luft samt ämnen som är skadliga för miljön.

Miljöcertifiering av produkterna är en viktig aspekt, svanenmärkning är därför en naturlig del av Bongs skandinaviska sortiment. För att även kunna miljöcertifiera produkter utanför Skandinavien stöder Bong idag den europeiska motsvarigheten till svanenmärkning som går under namnet EU-blomman.

Koncernen har under verksamhetsåret 2008 bedrivit tillståndspliktig verksamhet i Nybro enligt Miljöbalken genom dotterbolaget Bong Ljungdahl Sverige AB. Nettoomsättningen i den tillståndspliktiga verksamheten i Nybro uppgick till 180 MSEK vilket utgjorde nio procent av koncernens omsättning.

Forskning och utveckling

Koncernen bedriver ingen verksamhet inom forskning och utveckling. Däremot bedrivs ett aktivt arbete avseende kundanpassning för att möta kundernas behov av olika kuvert och förpackningslösningar.

Möjligheter och risker

Riskerna i koncernens verksamhet är främst relaterade till marknadens utveckling samt olika slags finansiella risker.

Kuvertmarknaden befinner sig fortsatt under omvandling med tillväxt i Östeuropa men stagnation i Västeuropa som ett resultat av en minskande mängd administrativ post. Samtidigt finns möjligheter inom ProPac-segmentet och direktreklam/tilltryck.

Obestrukt finpapper är den enskilt viktigaste insatsvaran för Bong. Kostnaden för finpapper uppgår till cirka hälften av den totala kostnadsmassan. Pappersmarknaden är cyklisk och papperspriset kan snabbt variera utefter rådande marknadssituation. Normalt sett kan Bong kompensera sig för pappersprishöjningarna genom prishöjningar till kund. Konkurrenssituationen på marknaden kan leda till fördröjningar i prishöjningarna till kund.

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker, till exempel valutarisk, ränterisk och kreditrisk (se även Not 1). Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering. Riskhanteringen sköts av en central finansfunktion som identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. För ytterligare information om koncernens möjligheter och risker hänvisas till avsnittet Möjligheter och risker på sidorna 24–25.

Moderbolaget

Moderbolagets verksamhet består av förvaltning av rörelse-drivande dotterbolag samt koncernledningsfunktioner. Omsättningen uppgick till 0 MSEK (0) och periodens resultat

före skatt uppgick till 19 MSEK (21). Inga investeringar har gjorts under perioden (0). Beviljade ej utnyttjade krediter uppgick till 378 MSEK (318).

Styrelsens arbete

Bong Ljungdahls styrelse består av sex ordinarie ledamöter valda av bolagsstämman samt två arbetstagarledamöter med två suppleanter. Styrelsen beslutar bland annat om koncernens övergripande strategi, förvärv och avyttring av företag och fast egendom. I övrigt ansvarar styrelsen för koncernens organisation och förvaltning enligt aktiebolagslagen.

Styrelsen har antagit en skriftlig arbetsordning och utfärdat skriftliga instruktioner avseende arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören. Instruktioner finns avseende information som styrelsen löpande ska erhålla.

Styrelsen sammanträder vid minst fyra tillfällen per år, utöver konstituerande sammanträde. Ett av sammanträdena kan förläggas vid någon av koncernens enheter och kombineras med en fördjupad genomgång av denna enhet. Under 2008 sammanträdde styrelsen vid sex tillfällen utöver det konstituerande sammanträdet.

Vid årets sammanträden avhandlade styrelsen utöver bolagets aktuella situation, framför allt frågor rörande koncernens strategi, förvärvsmöjligheter, finansiella frågor, strukturprogrammet i den finska verksamheten samt förvärvet av fabriksfastigheten i Kaluga, Ryssland. Dessutom avhandlade styrelsen ett antal frågeställningar kring utvecklingen på pappersmarknaden.

Årsstämman har utsett en särskild valberedning som har till uppgift att inför årsstämma lämna förslag till styrelsens sammansättning i koordination med huvudägarnas viljeinriktning. Valberedningen inför årsstämman 2009 består av fyra medlemmar, styrelsemedlemmen Alf Tönnesson, (ordförande), styrelsens ordförande Mikael Ekdahl, Erik Sjöström (Skandia) samt David E. Marcus (MarCap Investors, L.P.).

Styrelsen har utsett en ersättningskommitté som består av styrelsens ordförande Mikael Ekdahl och styrelseledamoten Alf Tönnesson. Kommittén handlägger frågor rörande anställningsvillkor och ersättning till VD och övriga ledande befattningshavare i koncernen.

I Bong utgör styrelsen revisionsutskottet vars arbetsuppgifter består i att övervaka att företagets redovisning upprättas med full integritet till skydd för aktieägares och övriga parter intresse. Bolagets revisorer deltar vid bokslutsmötet och rapporterar sina iakttagelser från årets revision.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE FORTS.

Styrelsens förslag till riktlinjer 2009 för ersättning till ledande befattningshavare

Styrelsen för Bong Ljungdahl AB (publ) föreslår att årsstämman 2009 beslutar om riktlinjer för ersättning till den verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare enligt följande: Med ledande befattningshavare avses här befattningshavare ingående i ledningsgruppen, vilken för närvarande utgörs av bolagets verkställande direktör, ekonomidirektör (CFO), affärsenhetschef Skandinavien och ProPac, affärsenhetschef Tyskland och affärsenhetschef Storbritannien.

Ersättningen till de ledande befattningshavarna skall utgöras av fast lön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Den sammanlagda ersättningen skall vara marknadsmässig och konkurrenskraftig för att säkerställa att Bong Ljungdahl-koncernen skall kunna attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare.

Den rörliga delen av lönen skall ha ett förutbestämt tak, varvid grundprincipen är den att den rörliga lönedelen kan uppgå till maximalt 70 procent av fast årslön. Den rörliga delen kan delas upp i två eller tre av följande delmål: 1) koncernens EBT; 2) koncernens kassaflöde 3) resultat i affärsenhet och 4) individuella/kvalitativa mål. Grundprincipen är att den rörliga ersättningen betalas ut enligt överenskommen viktning mellan delmålen om delmålet uppnåtts. Målen för de ledande befattningshavarna fastställs av styrelsen. Den rörliga delen baseras på en intjäningsperiod om ett år. En mindre del av den rörliga ersättningen kan under 2009 säkerställas mot vissa åtaganden avseende bland annat aktieinnehav i bolaget.

Pensionsförmåner skall vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda, eller en kombination därav. Rörlig ersättning skall inte vara pensionsgrundande. Koncernledningen har rätt till pensioner enligt ITP-systemet eller motsvarande. Pensionsåldern är 65 år. I tillägg till ITP-planen har delar av koncernledningen rätt till en utökad tjänstepensionspremie på 30 procent av den fasta lönen.

Koncernledningens anställningsavtal inkluderar ersättnings- och uppsägningsbestämmelser. Enligt dessa avtal kan anställning vanligen upphöra på den anställdes begäran med en uppsägningsperiod om 3–24 månader och på bolagets begäran med en uppsägningsperiod om 6–24 månader. Vid uppsägning från bolaget skall uppsägningsperioden och den tid under vilken avgångsvederlag utgår sammantaget ej överstiga 24 månader.

Ersättningar till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare bereds i styrelsens ersättningskommitté samt beslutas av styrelsen baserat på ersättningskommitténs förslag. Dessa riktlinjer skall omfatta de personer som under den tid riktlinjerna gäller ingår i koncernledningen. Riktlinjerna skall gälla för anställningsavtal som ingås efter årsstämmans beslut, samt för eventuella ändringar i befintliga avtal. Styrelsen ska äga rätt att frångå ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.

Kompletterande information till styrelsens förslag

Kostnaden för koncernledningens rörliga lön kan vid maximalt utfall, vilket förutsätter att samtliga bonusgrundande mål är uppfyllda, beräknas uppgå till cirka 5,3 MSEK (exklusive sociala avgifter). Beräkningen baseras på koncernledningens nuvarande sammansättning.

Av årsstämman 2008 beslutade riktlinjer beträffande ersättningar och andra anställningsvillkor för koncernledningen framgår av not 3.

Ägarförhållande

Bong Ljungdahls huvudägare, med ägarandel om mer än tio procent av röster och kapital, är Melker Schörling, privat och via bolag och Alf Tönnesson med familj och via bolag, båda med cirka 29 procent av röster och kapital. Skandia äger vidare cirka 9 procent av röster och kapital i bolaget. Det totala antalet stamaktier uppgick 2008-12-31 till 13 128 227. Samtliga aktier ger samma rättighet.

Tillsättande och entledigande av styrelseledamöter samt ändring av bolagsordningen.

Bolagets styrelse skall bestå av minst fyra och nio ledamöter. Ledamöterna väljs på bolagsstämma för tiden intill slutet av den första årsstämma som hålls efter det år då styrelseledamöten utsågs.

Bolagsordning kan ändras vid årsstämma eller bolagsstämma.

Utsikter

Med hänsyn till det svårförutsägbara läget i världskonomin väljer Bong att inte lämna någon prognos för året 2009.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, 439 659 775 kr, disponeras på följande sätt:

Utdelning till aktieägarna 1 kr per aktie	13 128 227
Balanseras i ny räkning	426 531 548
Summa	439 659 775

Styrelsens yttrande över den föreslagna utdelningen

Efter föreslagen utdelning uppgår moderbolagets soliditet till 41 procent och koncernens soliditet till 33 procent. Likviditeten i bolaget och koncernen bedöms kunna upprätthållas på en fortsatt betryggande nivå.

Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen inte hindrar moderbolaget eller de övriga koncernbolagen från att fullgöra sina förpliktelser på kort eller lång sikt, ej heller att fullgöra erforderliga investeringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17 kap § 2–3 st (försiktighetsregeln).

RESULTATRÄKNING FÖR KONCERNEN

TSEK	Not	2008	2007
Försäljningsintäkter		1 937 130	1 991 415
Kostnad för sålda varor	2-4,8,10	-1 549 796	-1 603 507
Bruttoresultat		387 334	387 908
Försäljningskostnader	2-3,6,8,10	-183 785	-209 603
Administrationskostnader	2-3,5,7,8,10	-144 536	-147 671
Övriga rörelseintäkter	9,14	15 761	27 522
Övriga rörelsekostnader	14	-5 305	-3 533
Resultatandel i intresseföretag	21	4 841	5 407
Rörelseresultat		74 310	60 030
Ränteintäkter och liknande resultatposter	11	4 886	8 667
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-59 056	-56 446
Summa finansiella intäkter och kostnader		-54 170	-47 779
Resultat före skatt		20 140	12 251
Inkomstskatt	13	-9 652	3 644
Årets resultat		10 488	15 895
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		10 448	15 541
Minoritetsintresse		40	354
Resultat per aktie hänförligt till moderbolagets aktieägare			
- före utspädning, SEK	15	0,80	1,19
- efter utspädning, SEK	15	0,78	1,17

BALANSRÄKNING FÖR KONCERNEN

TSEK	Not	2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Goodwill	16	426 016	353 136
Övriga immateriella anläggningstillgångar	17	2 686	3 251
Summa		428 702	356 387
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och markanläggning	18	231 390	210 832
Maskiner och andra tekniska anläggningar	18-19	345 268	373 502
Inventarier, verktyg och installationer	18	31 324	33 482
Pågående nyanläggningar	20	34 801	3 361
Summa		642 783	621 177
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	21	6 290	36 343
Andelar i andra företag	22	1 411	2 274
Uppskjutna skattefordringar	23	71 023	58 290
Övriga långfristiga fordringar	24	20 251	14 752
Summa		98 975	111 659
Summa anläggningstillgångar		1 170 460	1 089 223
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		66 656	79 232
Varor under tillverkning		6 404	6 040
Färdiga varor och handelsvaror		185 795	194 635
Summa	25	258 855	279 907
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	26	269 936	300 133
Aktuell skattefordran		3 294	4 380
Övriga kortfristiga fordringar		25 654	18 005
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		46 075	39 996
Summa		344 959	362 514
Likvida medel		99 087	24 227
Summa omsättningstillgångar		702 901	666 648
SUMMA TILLGÅNGAR		1 873 361	1 755 871

TSEK	Not	2008-12-31	2007-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	34	131 282	131 282
Övrigt tillskjutet kapital		391 333	391 333
Reserver		79 698	20 508
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		25 092	27 772
Kapital och reserver hänförligt till moderbolagets aktieägare		627 405	570 895
Minoritetsintresse		1 563	686
Summa eget kapital		628 968	571 581
Långfristiga skulder			
Upplåning	27	590 966	534 916
Uppskjutna skatteskulder	23	14 748	19 510
Pensionsförpliktelser	28	134 472	126 761
Övriga avsättningar	29	5 808	9 631
Övriga långfristiga skulder		1 949	1 396
Summa långfristiga skulder		747 943	692 214
Kortfristiga skulder			
Upplåning	27	118 337	191 690
Leverantörsskulder		160 839	141 473
Aktuell skatteskuld		3 960	10 355
Övriga kortfristiga skulder		66 141	26 691
Övriga avsättningar	29	1 310	1 894
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	30	145 863	119 973
Summa kortfristiga skulder		496 450	492 076
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 873 361	1 755 871

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR KONCERNEN

TSEK	Not	Hänförligt till moderbolagets aktieägare					Summa eget kapital
		Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Minoritetsintresse	
Ingående balans per 1 januari 2007		130 173	385 573	-3 527	25 260	321	537 800
Säkring av nettoinvestering	33	-	-	-2 420	-	-	-2 420
Valutakursdifferenser	33	-	-	26 455	-	11	26 466
Summa intäkter och kostnader redovisade direkt i eget kapital				24 035	-	11	24 046
Årets resultat		-	-	-	15 541	354	15 895
Summa totalt redovisade intäkter och kostnader		-	-	24 035	15 541	365	39 941
Utdelning					-13 029		-13 029
Konvertering av personalkonvertibler	34	1 109	5 656	-	-	-	6 765
Betalning av emitterade personaloptioner	34	-	104	-	-	-	104
Utgående balans per 31 december 2007	34	131 282	391 333	20 508	27 772	686	571 581
Ingående balans per 1 januari 2008		131 282	391 333	20 508	27 772	686	571 581
Kassaflödessäkringar				-9 859			-9 859
Säkring av nettoinvestering	33	-	-	-11 232			-11 232
Valutakursdifferenser	33	-	-	78 346		-569	77 777
Summa intäkter och kostnader redovisade direkt i eget kapital				57 255	0	-569	56 686
Årets resultat		-	-	-	10 448	40	10 488
Summa totalt redovisade intäkter och kostnader		-	-	57 255	10 448	40	67 174
Utdelning					-13 128		-13 128
Omvärderingsreserv vid förvärv av aktier i dotterbolag				1 935		1 406	3 341
Utgående balans per 31 december 2008	34	131 282	391 333	79 698	25 092	1 563	628 968

KASSAFLÖDESANALYS FÖR KONCERNEN

TSEK	Not	2008	2007
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseresultat		74 310	60 030
Avskrivningar och nedskrivningar		94 652	92 367
Finansiella intäkter, erhållna		6 238	4 395
Finansiella kostnader, betalda		-60 408	-49 696
Skatt, betald		-14 250	-11 220
Övriga ej likviditetspåverkande poster	35	-8 242	-15 250
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital		92 300	80 626
Förändring av rörelsekapital			
Varulager		40 542	4 554
Kortfristiga fordringar		24 857	5 893
Kortfristiga rörelseskulder		42 821	-23 401
Kassaflöde från löpande verksamhet		200 520	67 672
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar inkl. förskott till leverantörer		-55 516	-55 173
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		8 285	13 525
Förvärv av verksamheter	36	-9 032	-25 046
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-56 263	-66 694
Kassaflöde efter investeringsverksamhet		144 257	978
FINANSIERINGSVERKSAMHET			
Inbetalning för optioner		-	104
Upptagna lån		101 138	46 086
Amortering av lån		-160 274	-49 526
Utdelning		-13 128	-13 029
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-72 264	-16 365
Årets kassaflöde		71 993	-15 387
Likvida medel vid årets början		24 228	38 398
Kursdifferens i likvida medel		2 866	1 217
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		99 087	24 228

REDOVISNINGSPRINCIPER

Bong är ett ledande europeiskt specialförpacknings- och kuvertföretag som erbjuder lösningar för distribution och paketering av information, reklamerbjudande och lätta varor. Koncernen omsätter cirka 2 miljarder kronor och har verksamhet i Sverige, Norge, Danmark, Finland, Estland, Lettland, Storbritannien, Holland, Belgien, Tyskland och Ryssland. Bong har starka marknadspositioner, framför allt i norra Europa.

Denna årsredovisning har godkänts av styrelsen den 2 april 2009 för offentliggörande. Årsredovisningen kan ändras av bolagets ägare efter det att styrelsen godkänt den.

Moderbolagets årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och RFR 2.1 Redovisning för juridiska personer. Koncernredovisningen har upprättats enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) sådana de antagits av EU samt RFR 1.1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner och Årsredovisningslagen.

Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdeметoden, förutom vad beträffar finansiella tillgångar och skulder (inklusive derivatinstrument) värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Övriga principer är oförändrade jämfört med föregående år.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen anges i not 38.

Koncernredovisning

Dotterföretag

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar mer än 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande. I koncernresultaträkningen ingår under året förvärvade bolag från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. Avyttrade bolag ingår i koncernredovisningen till och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärvsmetoden används för redovisning av koncernens förvärv av dotterföretag. Anskaffningskostnaden för ett förvärv utgörs av verkligt värde på tillgångar som lämnats som ersättning, emitterade egetkapitalinstrument och uppkomna eller övertagna skulder per överlåtelsedagen, plus kostnader som är direkt hänförliga till förvärvet. Identifierbara förvärvade tillgångar samt övertagna skulder och eventalförpliktelser i ett företagsförvärv värderas inledningsvis till verkliga värden på förvärvsdagen, oavsett omfattning på eventuell minoritetsintresse. Det överskott som utgörs av skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på koncernens andel av identifierbara förvärvade nettotillgångar redovisas som goodwill.

Koncerninterna transaktioner och balansposter samt orealiserade vinster på transaktioner mellan koncernföretag elimineras. Även orealiserade förluster elimineras, om inte transaktionen utgör ett bevis på att ett nedskrivningsbehov föreligger för den överlätna tillgången.

Transaktioner med minoritetsägare

Koncernen tillämpar principen att redovisa transaktioner med minoritetsägare som transaktioner med tredje part. Vid förvärv av minoritetsandelar där erlagd köpeskilling överstiger förvärvad andel av redovisat värde på dotterföretagets nettotillgångar, redovisas skillnadsbeloppet som goodwill. Vid avyttringar till minoritetsaktieägare där erhållen köpeskilling avviker från redovisat värde på den andel av nettotillgångarna som avyttras, uppkommer vinst eller förlust. Denna vinst eller förlust redovisas i resultaträkningen.

Intresseföretag

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande, men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 procent och 50 procent av rösterna. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärde. Koncernens redovisade värde på innehav i intresseföretag inkluderar goodwill som identifieras vid förvärvet, netto efter eventuella nedskrivningar.

Koncernens andel av resultat som uppkommit i intresseföretaget efter förvärvet redovisas i resultaträkningen och dess andel av förändringar i reserver efter förvärvet redovisas i Reserver. Ackumulerade förändringar efter förvärvet redovisas som ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intresseföretaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar inte koncernen ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig förpliktelser eller gjort betalningar för intresseföretagets räkning.

Orealiserade vinster på transaktioner mellan koncernen och dess intresseföretag elimineras i förhållande till koncernens innehav i intresseföretaget. Även orealiserade förluster elimineras, om inte transaktionen utgör ett bevis på att ett nedskrivningsbehov föreligger för den överlätna tillgången. Utspädningsvinster och -förluster i intresseföretag redovisas i resultaträkningen.

Segmentsrapportering

Då reglerna för segmentsredovisning ändras för 2009 har beslut tagits att anta segmentsrapportering redan för 2008 som utgår från ledningens perspektiv. Koncernen har ett segment; tillverkning och försäljning av specialförpackningar och kuvert.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapportvaluta

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används SEK, som är moderbolagets funktionella valuta och rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutans enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden eller av nettoinvesteringen, då vinster/förluster redovisas i eget kapital.

Koncernföretag

Resultat och finansiell ställning i alla koncernföretag som har en annan funktionell valuta än rapportvalutan omräknas enligt följande: Tillgångar och skulder omräknas till balansdagens valutakurs och samtliga poster i resultaträkningen till genomsnittlig valutakurs. Uppkomna valutadifferenser förs direkt mot koncernens egna kapital. Goodwill och justeringar av verkligt värde som uppkommer vid förvärv av en utlandsverksamhet behandlas som tillgångar och skulder hos denna verksamhet och omräknas till balansdagens kurs.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde eller redovisas som en separat tillgång, beroende på vilket som är lämpligt, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra former av reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar, för att fördela deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet, baseras på tillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker linjärt från och med den tidpunkt då anläggningen tas i bruk.

REDOVISNINGSPRINCIPER FORTS.

Följande avskrivningstider har tillämpats:

Byggnader	25–33 år
Markanläggningar	20 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	10–15 år
Inventarier, verktyg, installationer, fordon och datorutrustning	5–10 år
Övriga immateriella anläggningstillgångar	3–5 år

Tillgångarnas restvärden och nyttjandeperiod provas varje balansdag och justeras vid behov.

En tillgång skrivs ned om dess redovisade värde överstiger dess beräknade återvinningsvärde.

Vinster och förluster vid avyttring fastställs genom en jämförelse mellan försäljningsintäkt och redovisat värde och redovisas i resultaträkningen.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel av det förvärvade dotterföretagets/intresseföretagets identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill på förvärv av dotterföretag redovisas som immateriella tillgångar. Goodwill testas årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten.

Vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov behandlas koncernen som en kassagenererande enhet.

Programvaror

Programvaror av standardkaraktär kostnadsförs. Utgifter för programvaror som utvecklats eller på ett omfattande sätt anpassats för koncernens räkning, balanseras som immateriell tillgång om de har troliga ekonomiska fördelar som efter ett år överstiger kostnaden. Balanserade utgifter för förvärvade programvaror skrivs av linjärt över nyttjandeperioden, dock högst fem år. Avskrivningarna ingår i resultaträkningens post Administrationskostnader.

Nedskrivningar av icke-finansiella tillgångar

Tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan provas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdeminsk-

ning närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet.

Finansiella tillgångar och skulder

Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar och skulder i följande kategorier: Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, samt lån och andra finansiella skulder. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte den finansiella tillgången förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av de finansiella tillgångarna vid det första redovisningstillfället.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den s k Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, och har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kundfordringar redovisas till det belopp som beräknas inflyta, d v s efter avdrag för osäkra fordringar.

Lån och andra finansiella skulder

Lån samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga

villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Derivat och säkringsredovisning

Koncernens derivatinstrument har anskaffats för att ekonomiskt säkra de risker för ränte- och valutaexponeringar som koncernen är utsatt för. Ett inbäddat derivat särredovisas om det inte är nära relaterat till värdekontraktet. Derivat redovisas initialt till verkligt värde innebärande att transaktionskostnader belastar periodens resultat. Efter den initiala redovisningen värderas derivatinstrument till verkligt värde och värdeförändringar redovisas på sätt som beskrivs nedan.

För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten,

att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas. Vinst och förluster avseende säkringar redovisas i resultaträkningen vid samma tidpunkt som vinst och förluster redovisas för de poster som säkrats. Vid säkringsredovisning bokförs värdeförändringar i säkringsreserven inom eget kapital.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

För säkring av fordran eller skuld mot valutakursrisk används valutaterminer. För skydd mot valutarisk tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens valutakurs och valutakursförändringarna redovisas över resultaträkningen. Värdeförändringar avseende rörelserelaterade fordringar och skulder redovisas i rörelseresultatet medan värdeförändringar avseende finansiella fordringar och skulder redovisas i finansnettot.

Kassaflödessäkringar

De valutaterminer som används för säkring av framtida kassaflöden och prognostiserad försäljning i utländsk valuta redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Värdeförändringarna redovisas direkt mot eget kapital i säkringsreserven tills dess att det säkrade flödet träffar resultaträkningen, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar överförs till resultaträkningen för att där möta och matcha resultat effekterna från den säkrade transaktionen.

Säkring av räntebindning – kassaflödessäkring

För säkring av osäkerheten i framtida ränteflöden avseende lån till rörlig ränta används ränteswappar. Ränteswapparna värderas till verkligt värde i balansräkningen. I resultaträkningen redovisas räntekupongdelen löpande som räntetäkt eller räntekostnad. Övrig värdeförändring av ränteswappen redovisas direkt mot säkringsreserven i eget kapital till dess att den säkrade posten påverkar resultaträkningen och så länge som kriterierna för säkringsredovisning och effektivitet är uppfyllda. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas i resultaträkningen.

Säkring av verkligt värde

När ett säkringsinstrument används för säkring av ett verkligt värde bokförs derivatet till verkligt värde i balansräkningen och den säkrade tillgången/skulden bokförs även den till verkligt

värde avseende den risk som säkrats. Värdeförändringen på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten.

Säkring av verkliga värden användas för säkring av värdet på tillgångar och skulder som finns i balansräkningen men som ej bokförs till verkligt värde samt av kontrakterade flöden.

Säkring av räntebindning – verkligt värdesäkring

För säkring av risken för förändring i verkligt värde i egen upplåning som löper med fast ränta används ränteswappar som säkringsinstrument. I redovisningen tillämpas då säkring av verkligt värde och den säkrade posten omräknas till verkligt värde avseende den säkrade risken (den riskfria räntan) och värdeförändringarna redovisas i resultaträkningen på samma sätt som säkringsinstrumentet.

Säkring av nettoinvesteringar

Investeringar i utländska dotterbolag (nettotillgångar inklusive goodwill) har i viss utsträckning säkrats genom upptagande av valutalån eller terminskontrakt som på balansdagen omräknats till balansdagens kurs. Omräkningsdifferenser på finansiella instrument som används som säkringsinstrument i en säkring av nettoinvestering i ett koncernföretag redovisas, i den mån säkringen är effektiv, mot eget kapital. Detta för att neutralisera de omräkningsdifferenser som påverkar eget kapital när koncernföretagen konsolideras.

Varulager

Varulagret värderas, med tillämpning av först-in-först-ut-principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet för färdiga varor och pågående arbeten består av råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader och hänförbara indirekta tillverkningskostnader (base-rate på normal tillverkningskapacitet). Lånekostnader ingår inte. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader.

Kundfordringar och andra fordringar

Kundfordringar är icke-derivata finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar som inte är noterade på en aktiv marknad. Utmärkande är att de uppstår när koncernen tillhandahåller varor direkt till kund utan avsikt att handla med uppkommen fordran. De ingår i omsättningstillgångar med

undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen vilka klassificeras som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Reserveringens storlek utgörs av skillnaden mellan tillgångens redovisade värde och nuvärdet av bedömda framtida kassaflöden, diskonterade med effektiv ränta. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Likvida medel

Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, övriga kortfristiga finansiella placeringar med förfallodag inom tre månader från förvärvstillfället.

Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital. Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier eller optioner redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning

Skulder till kreditinstitut och, i moderbolaget, skulder till dotterföretag redovisas initialt till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

REDOVISNINGSPRINCIPER FORTS.

Inkomstskatter

Periodens skattekostnad omfattar aktuell skatt och uppskjuten skatt. Den aktuella skattekostnaden beräknas på basis av de skatteregler som på balansdagen är beslutade eller i praktiken beslutade i de länder där koncernbolagen är verksamma och genererar skattepliktiga intäkter.

Uppskjuten skatt beräknas i sin helhet enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och dessas redovisade värden. Den huvudsakliga temporära skillnaden uppkommer från obeskattade reserver, avsättningar för pensioner och andra pensionsförmåner samt skattemässiga underskottsavdrag. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser och skattelagar som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Uppskjuten skatteskuld avseende temporära skillnader som hänför sig till investeringar i dotterbolag redovisas inte i Bong Ljungdahls koncernredovisning då moderbolaget i samtliga fall kan styra tidpunkten för återföring av de temporära skillnaderna och det inte bedöms sannolikt att en återföring sker inom en överskådlig framtid.

För poster som redovisas i resultaträkningen redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen. Skatteeffekter av poster som redovisas direkt mot eget kapital redovisas mot eget kapital.

Ersättningar till anställda

Pensioner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner. De största förmånsbestämda pensionsplanerna finns i Sverige, Tyskland och Norge.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas. I förmånsbestämda planer utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringstidpunkten och antalet tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas.

I de fall planerna är fonderade har tillgångar avskiljts i pensionsstiftelser eller motsvarande. I balansräkningen redovisas

nettot av beräknat nuvärde av förpliktelseerna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som en avsättning. Beträffande förmånsbestämda planer beräknas pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen med hjälp av den s k Projected Unit Credit Method på ett sätt som fördelar kostnaden under den anställdes yrkesverksamma liv. Beräkningen utförs regelbundet av oberoende aktuarier. Företagets åtaganden värderas till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användning av en diskonteringsränta som motsvarar räntan på förstklassiga företagsobligationer alternativt statsobligationer med en löptid som motsvarar de aktuella åtagandena. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 28, sidan 53.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, vid föregående års utgång, som överstiger 10 procent av det största av förpliktelseernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstetid.

Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen om inte förändringarna i pensionsplanen är villkorade av att de anställda kvarstår i tjänst under en angiven period (intjänandeperioden). I sådana fall fördelas kostnaden avseende tjänstgöring under tidigare perioder linjärt över intjänandeperioden.

Räntekostnad med avräkning av förväntad avkastning på förvaltningstillgångar klassificeras som en finansiell kostnad. Övriga kostnadsposter i pensionskostnaden belastar rörelseresultatet. Om den pensionskostnad och pensionsavsättning som fastställs för svenska planer enligt IAS 19 avviker från motsvarande belopp enligt FAR 4, redovisas även en kostnad för särskild löneskatt på mellanskillnaden, i enlighet med URA 43.

Den beskrivna redovisningsprincipen för förmånsbestämda pensionsplaner ovan tillämpas bara för koncernredovisningen. Moderbolaget redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt FARs rekommendation nr 4, Redovisning av pensionskostnad och pensionskostnad.

Optioner

Bong Ljungdahl har erbjudit personal i koncernledningen möjlighet att förvärva teckningsoptioner. Optionspremien, som fastställts med hjälp av Black-Scholes värderingsmodell, redovisas som Övrigt tillskjutet kapital i koncernen och Överkursfond i moderbolaget. Vid nyteckning av aktier fördelas emissionsbeloppet mellan

Aktiekapital och Övrigt tillskjutet kapital (koncernen) eller Överkursfonden (moderbolaget).

Övriga ersättningar till anställda

Övriga ersättningar till anställda kostnadsförs i takt med intjänandet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som ett resultat av tidigare händelser och där ett utflöde av resurser är troligt för att reglera åtagandet, och där det är möjligt att på ett tillförlitligt sätt beräkna beloppet. I de fall koncernen förväntar sig att en avsättning ska återbetalas, exempelvis enligt ett försäkringskontrakt, ska återbetalningen redovisas som en separat tillgång men endast då återbetalningen är så gott som säker. Avsättningar värderas till den bästa uppskattningen av det belopp som förväntas regleras.

Avsättningar för omstrukturering innefattar kostnader för uppsägning av leasingavtal och avgångsersättningar. Inga avsättningar görs för framtida rörelseförluster.

Intäktsredovisning

Intäktsredovisning av varor sker vid leverans till kund och efter kundens accept. Försäljningsintäkterna innefattar det verkliga värdet av sålda varor och redovisas efter avdrag för mervärdesskatt och rabatter och efter att koncernintern försäljning eliminerats.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av ränteutgifter på investerade medel, utdelningsintäkter, vinst vid värdeförändring på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt sådana vinster på säkringsinstrument som redovisas i resultaträkningen.

Ränteutgifter på finansiella instrument redovisas enligt effektivräntemetoden. Utdelningsintäkter redovisas när rätten till att erhålla utdelning fastställs. Resultatet från avyttring av ett finansiellt instrument redovisas då de risker och fördelar som är förknippade med ägandet av instrumentet överförts till köparen och koncernen inte längre har kontroll över instrumentet

Finansiella kostnader består av räntekostnader på lån, effekten av upplösning av nuvärdesberäkning av avsättningar, förlust vid värdeförändring på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, nedskrivning av finansiella tillgångar

samt sådana förluster på säkringsinstrument som redovisats i resultaträkningen. Alla lånekostnader redovisas i resultatet med tillämpning av effektivräntemetoden oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto. Effektivräntan är den ränta som diskonterar de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under ett finansiellt instruments förväntade löptid till den finansiella tillgångens eller skuldens redovisade nettovärde. Beräkningen innefattar alla avgifter som erlagts eller erhållits av avtalsparterna som är en del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra över- och underkurser.

Leasing

Koncernen leasar vissa anläggningstillgångar. Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska riskerna och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Vid leasingperiodens början redovisas finansiell leasing i balansräkningen till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna.

Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulder och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i balansräkningens poster Övriga kortfristiga skulder och Övriga långfristiga skulder. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje leasingperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av under den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden.

Statliga stöd

Statliga stöd redovisas till verkligt värde när det finns rimlig säkerhet att stödet kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla alla därmed sammanhängande villkor. Statliga stöd som hänför sig till förväntade kostnader skjuts upp och redovisas som förutbetalda intäkter. Stödet intäktsförs i den period då de kostnader uppkommer som det statliga stödet är avsett att kompensera. Statliga stöd för anskaffning av materiella anläggningstillgångar reducerar tillgångens redovisade värde, alternativt tas stödet upp som en förutbetalad intäkt vilken redovisas i resultaträkningen fördelat på ett systematiskt och rimligt sätt över tillgångens nyttjandeperiod.

Forskning och utveckling

Utgifter för forskningsarbeten kostnadsförs löpande när de uppkommer. Utgifter för utvecklingsarbeten kostnadsförs vanligtvis löpande när de uppkommer. Det utvecklingsarbete som utförs är av stor vikt för koncernen men har karaktär av underhållsutveckling vilket innebär att alla kriterier enligt IAS 38 inte är uppfyllda och då framförallt kravet på ett framtida kassaflöde till följd av investeringen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar.

Utdelning

Utdelning till moderbolagets aktieägare redovisas som skuld i koncernens finansiella rapporter i den period då utdelningen fastställs av moderföretagets aktieägare.

NOTFÖRTECKNING 2008

KONCERNEN OCH MODERBOLAGET

KONCERNENS NOTER, SID 47–56

NOT	SID	NOT	SID		
1	Finansiell riskhantering	47	24	Övriga långfristiga fordringar	52
2	Kostnader fördelade på kostnadslag	48	25	Varulager	52
3	Anställda samt löner och ersättningar	48	26	Kundfordringar och andra fordringar	52
4	Kostnad för sålda varor	49	27	Upplåning	53
5	Ersättning till revisorerna	49	28	Pensionsförpliktelser	53
6	Försäljningskostnader	49	29	Övriga avsättningar	54
7	Administrationskostnader	49	30	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	54
8	Avskrivningar enligt plan	49	31	Ställda säkerheter	54
9	Övriga rörelseintäkter	49	32	Ansvarsförbindelser	54
10	Operationella leasingavtal	49	33	Reserver	54
11	Ränteintäkter och liknande resultatposter	49	34	Aktiekapital	54
12	Räntekostnader och liknande resultatposter	49	35	Övriga ej likviditetspåverkande poster	54
13	Skatt	49	36	Företagsförvärv	55
14	Valutakursvinster/förluster	50	37	Statligt stöd	56
15	Resultat per aktie före respektive efter utspädning	50	38	Viktiga uppskattningar och antaganden för redovisningsändamål	56
16	Goodwill	50	39	Säkringsredovisning	56
17	Övriga immateriella anläggningstillgångar	50	40	Utdelning	56
18	Materiella anläggningstillgångar	50	41	Uppgifter om Bong Ljungdahl	56
19	Finansiella tillgångar	51	42	Transaktioner med närstående	56
20	Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	51	43	Införande av nya redovisningsprinciper	56
21	Andelar i intresseföretag	51			
22	Andelar i andra företag	51			
23	Uppskjuten skatt	52			

MODERBOLAGETS NOTER, SID 62–64

NOT	SID	
1	Redovisningsprinciper	62
2	Anställda samt löner och ersättningar	62
3	Ersättning till revisorerna	62
4	Avskrivningar enligt plan	62
5	Operationella leasingavtal	62
6	Övriga rörelseintäkter	62
7	Inköp och försäljning mellan koncernföretag	62
8	Resultat från andelar i dotterföretag	62
9	Ränteintäkter och liknande resultatposter	62
10	Räntekostnader och liknande resultatposter	62
11	Skatt	63
12	Inventarier, verktyg och installationer	63
13	Andelar i dotterföretag	63
14	Andelar i andra företag	63
15	Uppskjuten skatt	64
16	Obeskattade reserver	64
17	Upplåning	64
18	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	64
19	Ställda säkerheter	64
20	Ansvarsförbindelser	64
21	Aktiekapital	64
22	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	64

KONCERNENS NOTER

NOT 1 – FINANSIELL RISKHANTERING

Verksamheten bedrivs utifrån en av styrelsen fastställd finanspolicy som anger regler och riktlinjer för hur de olika finansiella riskerna skall hanteras. I finanspolicyen identifieras följande tre väsentliga risker – finansieringsrisk, marknadsrisk och kreditrisk, vilka koncernen utsätts för i sin dagliga verksamhet. Koncernens finanspolicy fokuserar på att minimera eventuella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat.

Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering inom marknadsrisk. Hanteringen av finansiella risker sköts av en central finansfunktion som identifierar och hanterar finansiella risker. De säkringsinstrument som används är lån, valuta- och räntederivat enligt de riktlinjer som fastställs i finanspolicyen.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken avser risken för att koncernen skall få problem med tillgången till kapital. Målsättningen är att koncernen vid var tid skall ha tillgång till bekräftade långfristiga lånefaciliteter som med betryggande marginal täcker verksamhetens behov.

Nuvarande bekräftade kreditfacilitet hos Nordea och SEB togs upp 2007 och avtalet ska omförhandlas 2010. Vid årsskiftet uppgick denna facilitet till MSEK 950 (1 000) och beviljade outnyttjade krediter till MSEK 378 (318).

Moderbolagets externa upplåning i faciliteten täcker till stor del dotterbolagens lånebehov.

Marknadsrisk

Med marknadsrisk avses dels den valutarisk som uppkommer när framtida inköp- och försäljningsavtal eller kommersiella fakturor i utländsk valuta påverkar ett framtida rörelseresultat (transaktions-exponering), eller när värdet av investeringar i utlandet påverkas av valutakursförändringar (omräkningsexponering), dels den ränterisk som kan innebära att koncernens räntenetto försämras vid förändrade marknadsräntor.

(a) Valutarisk

(i) Transaktionsexponering

Transaktionsexponeringen finns i koncernens försäljning och inköp i olika utländska valutor. Dessa valutarisker i utländska valutor består dels i risken för fluktuationer i värdet av kundfordringar, leverantörsskulder och andra korta fordringar och skulder, dels i risken för förändringar av förväntade och kontrakterade framtida fakturerade valutaflöden.

Under 2008 utgjorde Bongs försäljning till länder utanför Sverige 74 (74) procent. Totala nettointäkter i utländska valutor motsvarar under 2008 cirka 84 (63) procent. Av koncernens sammanlagda försäljning sker cirka 43 (42) procent i EUR, 16 (22) procent i GBP, 16 (13) procent i SEK, 10 (9) procent i NOK samt 15 (14) procent i övriga valutor. Det finns även till viss del lokal hantering i dotterbolagen av utländska valutor.

Bong bedriver tillverkning på, i stort sett samtliga de huvudmarknader som bearbetas vilket begränsar transaktionsexponeringen. Den exponering som förekommer är i huvudsak hänförlig till den brittiska enhets import av produkter från systerbolagen i Tyskland och Sverige.

Vid utgången av 2008 hade koncernen nedanstående valuta-säkringar avseende förväntade betalningsflöden i DKK för 2009. Använda derivat är terminskontrakt. Kontrakten anges nedan i nominella termer. Kontrakten tas i balansräkningen upp till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i eget kapital. När kontrakten realiserar bOKas den ackumulerade värdeförändringen mot resultat-räkningen. Valutaderivatens påverkan på rörelseresultatet 2008 uppgick till MSEK -0,8 (-).

Värdet av utestående, ej resultatförda kontrakt, framgår av tabellen nedan.

Utestående säkringar av valutaflöden DKK/SEK, 31 december 2008

	Volym ¹⁾	Kurs ²⁾
Kv 1, 2009	8,8	1,36
Kv 2, 2009	8,9	1,36
Totalt	17,7 (-)	1,36 (-)

Balansdagskurs, 31 december 2008

Orealiserat resultat (MSEK), redovisat i säkringsreserven, 31 december 2008 ³⁾	1,47	-1,9
---	------	------

¹⁾ Volymen är uttryckt i miljoner danska kronor.

²⁾ Genomsnittlig terminskurs.

³⁾ Verkligt värde redovisat i säkringsreserven inom eget kapital på kassa-flödessakringar då säkringsredovisning tillämpas. Posten avser endast orealiserade resultat på derivatinstrument som avser framtida valutaflöden. Några realiserade resultat finns inte i säkringsreserven.

Baserat på 2008 års intäkter och kostnader i utländska valutor medför en procentenhets förändring av den svenska kronan mot övriga valutor, exklusive valutasäkringar, en rörelseresultatpåverkan på årsbasis om cirka MSEK 1 (1).

(ii) Omräkningsexponering

Valutarisker återfinns även i omräkningen av utländska dotterföretags tillgångar, skulder och resultat till moderbolagets funktionella valuta, så kallad omräkningsexponering.

Bongs policy är att nettoinvesteringar i form av utlåning och eget kapital i utländsk konvertibel valuta skall kurssäkras till viss del. Säkringsnivå enligt policyen har under året följts. Kurssäkringar kan ske genom valutaterminer eller extern upplåning av motsvarande belopp. Under året har såväl valutaterminer som extern upplåning använts som säkringsinstrument. Säkringsreserven avseende nettoinvesteringar i dotterföretag uppgick vid årsskiftet till MSEK -15,4 (-4,2). Verkligt värde på utestående valutaterminer

avseende nettoinvesteringar i dotterföretag var vid årsskiftet MSEK 0 (-). Omräkningsdifferensen redovisas i not 33 Reserver.

Nettotillgångar säkrade vid årsskiftet, MSEK

Valuta	2008	2007
EUR	152 896	127 182
GBP	48 830	35 958
Totalt	201 726	163 140

(b) Ränterisk

Ränterisk är risken för att koncernens räntenetto försämras vid förändrade marknadsräntor. Bong är nettolåntagare vilket innebär att koncernen är utsatt för en risk för ett försämrat räntenetto vid stigande marknadsräntor.

Räntebärande skulder uppgick vid årsskiftet till MSEK 709 (727) och den genomsnittliga räntebindningen på dessa skulder var cirka 1,4 år (0,3) inklusive räntewapp och cirka 0,2 år (0,3) exklusive ränteswappar. Kortfristiga placeringar och likvida medel uppgick till MSEK 99 (24) och den genomsnittliga räntebindningen på dessa tillgångar är cirka 0 månader (0).

Bongs upplåning via kreditfaciliteter som bankerna tillhandahåller sker vanligtvis med löptider mellan en och tre månader. Räntebindningen styrs sedan med hjälp av ränteswappar.

Per balansdagen hade företaget ränteswappar med ett nominellt värde på MSEK 262 (-) och har värderats mot eget kapital. Swapparnas verkliga värde uppgick netto per balansdagen till MSEK -12 (-) bestående av tillgångar om MSEK 0 (-) och skulder om MSEK -12 (-). Den effektiva räntan för låneportföljen baserad på en genomsnittlig upplåning för året uppgick till 7,5 procent (5,8). Givet samma låneskuld, kortfristiga placeringar, likvida medel och samma räntebindingstider som vid årsskiftet skulle en förändring av marknadsräntan med 100 baspunkter (1 procentenhet) förändra koncernens räntenetto på årsbasis med cirka MSEK 7 (7).

Kreditrisk

Bong lämnar som en naturlig del av sin affärsverksamhet krediter till sina kunder. Totalt uppgår dessa till betydande belopp. Beroende på nationell praxis varierar kredittiderna från land till land men kan i vissa länder vara långa, cirka 90 dagar, varför utestående krediter till enskilda företag i vissa fall kan uppgå till väsentliga belopp. Skulle sådana företag hamna på obestånd eller få andra betalnings-svårigheter kan Bong åsamkas väsentlig ekonomisk skada. För att minska riskerna för sådana händelser görs löpande kreditprövningar av koncernens kunder och kreditgränser fastställs. Kreditförsäkringar tecknas framförallt på kundfordringar i koncernens tyska och brittiska bolag.

NOT 2 – KOSTNADER FÖRDELADE PÅ KOSTNADSSLAG

	2008	2007
Avskrivningar och nedskrivningar (not 8)	94 652	92 367
Kostnader för ersättningar till anställda (not 3)	525 697	531 142
Förändringar i lager av färdiga varor och produkter i arbete	-31 124	-6 342
Råmaterial	736 054	833 076
Transportkostnader	89 382	95 758
Övriga kostnader	463 456	414 780
Summa kostnader för sålda varor, försäljnings- och administrationskostnader	1 878 117	1 960 781

NOT 3 – ANSTÄLLDA SAMT LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR

Medelantal anställda

	2008		2007	
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Sverige	304	183	289	181
Norge	102	64	99	63
Danmark	48	31	50	33
Finland	106	52	133	70
Tyskland	339	227	389	281
Storbritannien	126	80	112	78
Irland	-	-	6	5
Belgien	92	56	94	55
Polen	-	-	50	31
Ryssland	73	39	60	56
Estland	48	26	61	32
Litauen	1	1	1	1
Lettland	2	1	2	1
Totalt	1 241	760	1 346	887

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2008		2007	
	Totalt	varav män	Totalt	varav män
Styrelseledamöter	40	36	39	35
VD och andra ledande befattningshavare	42	39	47	43

FORTS. NOT 3

Löner, ersättningar och sociala kostnader

	2008		2007	
	Löner och ersättn.	Sociala kostn.	Löner och ersättn.	Sociala kostn.
Moderbolag	7 873	5 567	6 944	4 934
varav pensionskostnader	-	1 824	-	2 107
Dotterbolag	391 865	120 392	406 605	112 659
varav pensionskostnader	-	31 355	-	31 637
Koncernen	399 738	125 959	413 549	117 593
varav pensionskostnader	-	33 179	-	33 744

Följande förslag till riktlinjer beträffande ersättning och andra anställningsvillkor för koncernledningen godkändes på årsstämman 2008:

“Ersättningen till de ledande befattningshavarna skall utgöras av fast lön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pension. Med ledande befattningshavare avses här befattningshavare ingående i ledningsgruppen, vilken f n utgörs av bolagets verkställande direktör, ekonomidirektör (CFO), affärsenhetschef Skandinavien och ProPac, affärsenhetschef Tyskland och affärsenhetschef Storbritannien. Den sammanlagda ersättningen skall vara marknadsmässig och konkurrenskraftig för att säkerställa att Bong Ljungdahl-koncernen skall kunna attrahera och behålla kompetenta ledande befattningshavare.

Den rörliga delen av lönen skall ha ett förutbestämt tak, varvid grundprincipen är den att den rörliga lönedelen kan uppgå till maximalt 60 procent av fast årslön. Den rörliga delen kan delas upp i två eller tre av följande delmål: 1) koncernens EBT; 2) resultat i affärsenhet och 3) individuella/kvalitativa mål. Grundprincipen är att rörlig lön betalas ut enligt överenskommen viktning mellan delmålen om delmålet uppnått. Den rörliga delen baseras på en intjäningsperiod om ett år. Målen för verkställande direktören fastställs av styrelsen. För övriga befattningshavare fastställs målen av verkställande direktören efter tillstyrkande av styrelsens ersättningskommitté.

Pensionsförmåner skall vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda, eller en kombination därav. Rörlig ersättning skall inte vara pensionsgrundande. Koncernledningen har rätt till pensioner enligt ITP-systemet eller motsvarande. Pensionsåldern är 65 år. I tillägg till ITP-planen har delar av koncernledningen rätt till en utökad tjänstepensionspremie på 25 procent av den fasta lönen.

Koncernledningens anställningsavtal inkluderar ersättnings- och uppsägningsbestämmelser. Enligt dessa avtal kan anställning vanligen upphöra på den anställdes begäran med en uppsägningstid om 3–24 månader och på bolagets begäran med en uppsägningstid om 6–24 månader. Vid uppsägning från bolaget skall uppsägningstiden och den tid under vilken avgångsvederlag utgår sammantaget ej överstiga 24 månader.

Ersättningar till verkställande direktören och övriga ledande befattningshavare bereds i styrelsens ersättningskommitté samt beslutas av styrelsen baserat på ersättningskommitténs förslag.

FORTS. NOT 3

Dessa riktlinjer skall omfatta de personer som under den tid riktlinjerna gäller ingår i koncernledningen. Riktlinjerna skall gälla för anställningsavtal som ingås efter årsstämman beslut, samt för eventuella ändringar i befintliga avtal. Styrelsen ska äga rätt att frånga ovanstående riktlinjer om styrelsen bedömer att det i ett enskilt fall finns särskilda skäl som motiverar det.”

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan styrelseledamöter m fl och anställda

	2008		2007	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse VD	Övriga anställda
Moderbolaget				
Sverige	3 960	3 913	3 829	3 115
varav tantiem o d	382	469	117	804

Dotterbolag

Sverige	2 310	99 226	2 054	98 152
varav tantiem o d	97	2 101	363	-

Dotterbolag utomlands

Tyskland	2 322	110 728	2 294	105 060
varav tantiem o d			157	1 600
Belgien	1 619	25 618	1 285	26 590
varav tantiem o d			37	
Finland	1 397	38 827	1 175	38 063
varav tantiem o d				
Storbritannien	1 450	36 305	1 475	45 142
varav tantiem o d				
Danmark	1 396	15 488	1 297	26 931
varav tantiem o d			356	798
Norge	1 091	40 614	981	39 121
varav tantiem o d			196	
Ryssland	894	6 389	581	4 383
varav tantiem o d				
Estland	815	4 284	755	4 403
varav tantiem o d				104
Lettland	576	370	634	225
varav tantiem o d				
Litauen		146		182
varav tantiem o d				
Polen				4 139
varav tantiem o d				
Irland				1 683
varav tantiem o d				
Totalt	17 830	381 908	16 360	397 189
varav tantiem o d	479	2 570	1 030	3 306

FORTS. NOT 3

Ledande befattningshavares anställningsvillkor
Styrelsens ordförande

Styrelsens ordförande har erhållit 300 TSEK i arvode för 2008 (300). Beloppet utgör del av det totala styrelsearvode som fastställts av årsstämman. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej.

Övriga styrelseledamöter

Arvode till övriga styrelseledamöter har för år 2008 utgått med sammanlagt 677 TSEK (550). Ledamöterna Christian W Jansson och Alf Tönnesson har erhållit 150 TSEK vardera, Ulrika Eriksson har erhållit 175 TSEK. Anna Söderblom har erhållit 50 TSEK, Patrick Holm 102 TSEK och Arvid Gierow 50 TSEK. Något övrigt arvode har ej utgått. Avtal om pension, avgångsvederlag eller annan förmån föreligger ej. Styrelsearvode till verkställande direktören har ej utgått, ej heller till arbetstagarrepresentanterna.

Verkställande direktör tillika koncernchef

För år 2008 har utgått en fast lön om 2 601 TSEK (2 785) samt bilförmån till ett värde av 118 TSEK (115). Utöver fast lön kan, baserad på koncernens uppfyllelse av vissa finansiella mål, rörlig ersättning utgå med maximalt 60 procent av den fasta lönen. För 2008 har en rörlig ersättning på 382 TSEK (0) utgått. Pensionsåldern är 65 år. Pensionspremie ska utgå med 25 procent av den fasta lönen. Under 2008 har pensionspremie utgått med 666 TSEK (613). Vid uppsägning från bolagets sida föreligger rätt till lön och löneförmåner under 24 månader. Vid uppsägning från verkställande direktören gäller en uppsägningstid av 6 månader.

Övriga befattningshavare i ledningsgruppen

Till övriga befattningshavare i ledningsgruppen, omfattande fyra personer, har under 2008, utgått en sammanlagd fast lön om 7 121 TSEK (6 671) jämte bilförmån till ett värde av 388 TSEK (325). Utöver fast lön kan, baserad på koncernens uppfyllelse av vissa finansiella mål, rörlig ersättning utgå med maximalt 60 procent av den fasta lönen. För 2008 har en rörlig ersättning på 1 057 TSEK utgått (580). Pensionsförmåner utgår för de svenska befattningshavarna med villkor som motsvarar allmän pensionsplan. För de utländska befattningshavarna utgår pensionsförmåner enligt individuella avtal som ger företaget en kostnad som maximalt uppgår till 10 procent av årslönen. Under 2008 har pensionspremie utgått med 1 023 TSEK (868).

Vid uppsägning från bolagets sida utgår oförändrad lön under 6–24 månader. Vid uppsägning från den anställdes sida föreligger en uppsägningstid om 3–24 månader.

Optioner

I enlighet med bolagsstämmans beslut 2005 har optionsrätter sålts till personal i koncernledningen. Optionerna berättigar till nyteckning av sammanlagt 300 000 aktier varav 295 000 optionsrätter förvärvats av ledande befattningshavare. Under året har 96 000 optioner förfallit. Kvarvarande utestående optioner uppgår till 204 000. Värdet på optionerna har fastställts med hjälp av Black-Scholes värderingsmodell.

FORTS. NOT 3

Berednings- och beslutsprocess

Inom styrelsen finns en ersättningskommitté i vilken ingår styrelsens ordförande jämte ytterligare en styrelseledamot. Kommittén handlägger frågor rörande anställningsvillkor och ersättning till VD och övriga ledande befattningshavare i koncernen.

NOT 4 – KOSTNAD FÖR SÅLDA VAROR

I beloppet för Kostnad sålda varor ingår omstruktureringskostnader för besparings- och åtgärdsprogram med 0 TSEK (18 000).

NOT 5 – ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

Ersättning till PricewaterhouseCoopers för utförd revision och andra uppdrag utgjordes av följande belopp:

	2008	2007
Revisionsuppdrag	2 375	2 632
Andra uppdrag	1 313	2 969
Totalt	3 688	5 601

NOT 6 – FÖRSÄLJNINGSKOSTNADER

I beloppet för Försäljningskostnader ingår omstruktureringskostnader för besparings- och åtgärdsprogram med 0 TSEK (1 600).

NOT 7 – ADMINISTRATIONSKOSTNADER

I beloppet för Administrationskostnader ingår omstruktureringskostnader för besparings- och åtgärdsprogram med 0 TSEK (2 100).

NOT 8 – AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN

	2008	2007
Fördelade per anläggningstillgång		
Övriga immateriella anläggningstillgångar	745	775
Byggnader och markanläggningar	8 683	7 816
Maskiner och tekniska anläggningar	74 743	78 021
Inventarier, verktyg och installationer	10 481	5 755
Totalt	94 652	92 367

	2008	2007
Fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	83 312	86 594
Försäljningskostnader	1 528	1 663
Administrationskostnader	9 812	4 110
Totalt	94 652	92 367

NOT 9 – ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

I beloppet för Övriga rörelseintäkter ingår realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar med 13 653 TSEK (12 700).

NOT 10 – OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

Nominellt värde av framtida leasingavgifter fördelar sig på balansdagen enligt följande:

	2008	2007
Förfaller till betalning inom ett år	48 289	47 627
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	131 484	145 643
Förfaller till betalning senare än fem år	42 126	51 112
Totalt	221 899	244 382
Leasingavgifter avseende operationella leasingavtal har erlagts med följande belopp:	49 471	47 062

Koncernens viktigaste operationella leasingavtal avser hyra av lokaler. Koncernen har operationella leasingavtal avseende maskiner, bilar och kontorsmaskiner i mindre omfattning. Det finns inga restriktioner i de ingångna leasingavtalen.

NOT 11 – RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2008	2007
Ränteintäkter	5 071	4 395
Valutakursdifferenser på finansiella fordringar	-185	4 272
Totalt	4 886	8 667

NOT 12 – RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2008	2007
Räntedel i årets pensionskostnader	-6 510	-7 100
Räntekostnader, övriga	-52 035	-41 704
Valutakursdifferenser på finansiella skulder	1 336	-6 750
Övriga finansiella kostnader	-1 847	-892
Totalt	-59 056	-56 446

NOT 13 – SKATT

	2008	2007
Aktuell skatt	-8 741	-13 983
Uppskjuten skatt	-911	17 627
Totalt	-9 652	3 644

Skatten på koncernens resultat före skatt skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle framkommit vid tillämpning av skattesatserna gällande för resultatet i de konsoliderade företagen enligt tabellen på nästa sida.

FORTS. NOT 13

	2008	2007
Resultat före skatt	20 140	12 251
Inkomstskatt beräknad enligt nationella skattesatser för respektive land	-5 840	-3 675
Skatt avseende:		
– justering av tidigare års skatt	-3 738	0
– ej skattepliktiga intäkter	2 769	0
– övriga ej avdragsgilla kostnader	-2 701	-12 916
– ej balanserade förlustavdrag	0	-1 110
Effekt av ändrade skattesatser	-150	-22 334
Balansering av redovisning av tidigare ej redovisade förlustavdrag	8	43 679
Skatt enligt resultaträkningen	-9 652	3 644

Skattetvist

För inkomstår 2005 och 2006 har skriftväxling med skattemyndigheten påbörjats avseende utnyttjande av förlustavdrag i Danmark, som på grund av tidsbegränsning varit på väg att förfalla. Yrkat avdrag uppgår till 11,7 MSEK vilket motsvaras av en skatt om 3,3 MSEK.

NOT 14 – VALUTAKURSVINSTER/–FÖRLUSTER – NETTO

	2008	2007
Övriga rörelseintäkter	1 561	2 188
Övriga rörelsekostnader	-5 202	-3 553
Ränteintäkter och liknande resultatposter, not 11	-185	4 272
Räntekostnader och liknande resultatposter, not 12	1 336	-6 750
Totalt	-2 490	-3 843

NOT 15 – RESULTAT PER AKTIE FÖRE RESPEKTIVE EFTER UTSPÄDNING.

Före utspädning

Vid beräkning av resultat per aktie före utspädning divideras resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

	2008	2007
Resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare	10 448	15 541
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier (tusental)	13 128	13 079
Resultat per aktie före utspädning, SEK	0,80	1,19

Efter utspädning

Vid beräkning av resultat per aktie efter utspädning antas samtliga utestående optioner ha blivit utnyttjade för teckning av aktier.

FORTS. NOT 15

	2008	2007
Resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare	10 448	15 541
Räntekostnad för konvertibellånet efter skatt (28 %)	0	112
Resultat som använts i beräkning av resultat per aktie efter utspädning	10 448	15 653
Vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier (tusental)	13 128	13 079
– aktieoptioner (tusental)	204	300
Vägt genomsnittligt antal stamaktier för beräkning av resultat per aktie efter utspädning (tusental)	13 332	13 379
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	0,78	1,17

NOT 16 – GOODWILL

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	353 136	342 854
Inköp/förvärv	41 593	0
Valutakursdifferenser	31 287	10 282
Utgående anskaffningsvärden	426 016	353 136

Goodwill avseende förvärv av 20 procent av Lober Druck und Kuvert GmbH den 31 december 2008 är preliminär och kommer slutligen att fastställas under 2009.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Vid prövning av nedskrivningsbehov ses koncernen som en kassa-genererande enhet (KGE).

Återvinningsbart belopp för KGE fastställs baserat på beräkning av nyttjandevärde. Denna beräkning utgår från uppskattade framtida kassaflöden baserat på finansiell budget som godkänts av ledningen och som täcker en femårsperiod. Kassaflödet bortom femårsperioden extrapoleras och utgår från att kuvertmarknaden i Europa som helhet inte kommer växa från dagens nivå. Kassaflödena baseras på tidigare års utfall och ledningens förväntningar på marknadsutvecklingen. Ledningen har fastställt de budgeterade kassaflödena baserat på tidigare års resultat, beslutade och genomförda effektiviseringsåtgärder och förväntningar på marknadsutvecklingen.

Vid beräkning av nyttjandevärde har antagits en diskonteringsränta om 10,1 procent efter skatt (cirka 14 procent före skatt) och en tillväxttakt om 1,5–2 procent utöver förväntad inflationstakt. Den diskonteringsränta som använts anges efter skatt och återspeglar de marknadsräntor, risker och skattesatser som gäller för de olika enheterna. Den genomsnittliga tillväxttakt som använts är baserad på de prognoser som finns för branschen. Den positiva tillväxten förväntas i första hand komma i förpackningsområdet och Östeuropa.

Nedskrivningstestet visar att någon nedskrivning av goodwillvärden ej erfordras.

NOT 17 – ÖVRIGA IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	17 558	20 728
Inköp/förvärv	204	1 088
Försäljning/utrangering	-145	-4 902
Omklassificeringar	15	-15
Valutakursdifferenser	1 945	659
Utgående anskaffningsvärden	19 577	17 558
Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 307	-16 970
Försäljningar/utrangeringar	135	4 661
Valutakursdifferenser	-1 974	-1 223
Årets avskrivningar	-745	-775
Utgående ackumulerade avskrivningar	-16 891	-14 307
Utgående planenligt restvärde	2 686	3 251

Övriga immateriella anläggningstillgångar omfattar i huvudsak datorprogramvaror jämte licensavgifter för datorprogramvaror. Årets avskrivningar om 745 TSEK (775) har i koncernresultaträkningen redovisats bland administrationskostnaderna.

NOT 18 – MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Byggnader, mark och markanläggning		
Ingående anskaffningsvärden	294 707	256 867
Inköp/förvärv	1 152	15 795
Försäljning/utrangering	-336	-
Omklassificeringar	106	2 063
Valutakursdifferenser	42 650	19 982
Utgående anskaffningsvärden	338 279	294 707
Ingående ackumulerade avskrivningar	-74 726	-63 363
Försäljningar/utrangeringar	136	-
Valutakursdifferenser	-14 119	-3 547
Årets avskrivningar	-8 683	-7 816
Utgående ackumulerade avskrivningar	-97 392	-74 726
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-9 149	-9 050
Valutakursdifferenser	-348	-99
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-9 497	-9 149
Utgående planenligt restvärde	231 390	210 832
Varav mark	43 690	37 893

FORTS. NOT 18

Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 207 947	1 204 311
Inköp/förvärv	22 782	27 974
Försäljning/utrangering	-35 076	-39 084
Omklassificeringar	13 070	5 003
Valutakursdifferenser	61 797	9 743
Utgående anskaffningsvärden	1 270 520	1 207 947

Ingående ackumulerade avskrivningar	-834 445	-780 662
Försäljningar/utrangeringar	30 699	44 601
Valutakursdifferenser	-34 118	-21 160
Omklassificeringar	-12 420	797
Årets avskrivningar	-74 968	-78 021
Utgående ackumulerade avskrivningar	-925 252	-834 445
Utgående planenligt restvärde	345 268	373 502

Inventarier, verktyg och installationer

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	230 490	225 808
Inköp/förvärv	6 661	9 517
Försäljning/utrangering	-12 167	-13 780
Omklassificeringar	349	2 176
Valutakursdifferenser	14 824	6 769
Utgående anskaffningsvärden	240 157	230 490

Ingående ackumulerade avskrivningar	-197 008	-197 750
Försäljningar/utrangeringar	11 585	12 706
Valutakursdifferenser	-12 827	-6 234
Omklassificeringar	-102	34
Årets avskrivningar	-10 481	-5 755
Utgående ackumulerade avskrivningar	-208 833	-197 008
Utgående planenligt restvärde	31 324	33 482

NOT 19 – FINANSIELLA LEASINGAVTAL I KONCERNEN

Koncernen har den 31 december 2008 inga kvarvarande finansiella leasingavtal.

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	55 420	72 882
Lösta kontrakt	-63 681	-19 310
Valutakursdifferenser	8 261	1 848
Utgående anskaffningsvärden	0	55 420

FORTS. NOT 19

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående ackumulerade avskrivningar	-20 690	-16 330
Lösta kontrakt	57 810	10 155
Valutakursdifferenser	-15 471	-854
Årets avskrivningar	-21 649	-13 661
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-20 690
Utgående planenligt restvärde	0	34 730

	Nominella värden	Nuvärden
Framtida minimileasingavgifter har följande förfallotidpunkter:	2008-12-31	2008-12-31
Inom ett år	-	-
Senare än ett men inom fem år	-	-
Senare än fem år	-	-
Totalt	-	-

	Nominella värden	Nuvärden
Framtida minimileasingavgifter har följande förfallotidpunkter:	2007-12-31	2007-12-31
Inom ett år	15 519	12 129
Senare än ett men inom fem år	8 159	1 288
Senare än fem år	-	-
Totalt	23 678	13 417

FORTS. NOT 21

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Insatskapital	Bokfört värde
Nova Envelopes Ltd	2889578	Leighton Buzzard, Storbritannien	GBP 50	6 290
Totalt				6 290

Koncernens andelar i intresseföretag till och med 2008-12-31 var som följer:

	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Vinst	Skatt	Ägarandel, %
Nova Envelopes Ltd	4 854	2 022	11 798	230	88	50
Lober Druck und Kuvert GmbH			44 251	6 417	1 718	50

Per den 31 december 2008 förvärvades ytterligare 20 procent av andelarna i Lober Druck und Kuvert GmbH. Ägarandelen uppgår därefter till 70 procent. Därefter är Lober Druck und Kuvert GmbH klassificerat som dotterbolag.

NOT 22 – ANDELAR I ANDRA FÖRETAG 2008-12-31

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Insatskapital	Bokfört värde
Bong Fastigheter KB	969655-5763	Stockholm, Sverige	TSEK 1 000	1 000
Bong Cali Swiat Kopert	286281	Poznan, Poland	TEUR 37	404
Övrigt				7
Totalt				1 411

NOT 20 – PÅGÅENDE NYANLÄGGNINGAR OCH FÖRSKOTT AVSEENDE MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 361	9 527
Under året nedlagda kostnader/förvärv	32 314	3 990
Omklassificeringar	-1 006	-9 339
Valutakursdifferenser	132	-817
Utgående balans	34 801	3 361

NOT 21 – ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	2008	2007
Ingående balans	36 343	7 720
Förvärv	-	25 046
Resultatandel	4 841	3 471
Omklassificering till dotterbolag	-39 780	-
Valutakursdifferenser	4 886	106
Utgående balans	6 290	36 343

I posten andelar i intresseföretag ingår goodwill med 4 066 TSEK (28 890). Per den 31 december 2008 förvärvades ytterligare 20 procent av andelarna i Lober Druck und Kuvert GmbH. Totalt innehav i bolaget uppgår därefter till 70 procent.

NOT 23 – UPPSKJUTEN SKATT

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och skatteskulder och när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet. De kvittade beloppen är som följer:

Uppskjutna skattefordringar	2008-12-31	2007-12-31
– som skall utnyttjas efter mer än 12 månader	69 000	52 790
– som skall utnyttjas inom 12 månader	2 023	5 500
	71 023	58 290

Uppskjutna skatteskulder	2008-12-31	2007-12-31
– som skall utnyttjas efter mer än 12 månader	–13 748	–18 510
– som skall utnyttjas inom 12 månader	–1 000	–1 000
	–14 748	–19 510

Netto skattefordran	56 275	38 780
---------------------	--------	--------

Bruttoförändring avseende uppskjutna skatter är enligt följande:

Vid årets början	38 780	21 493
Valutakursdifferenser	7 464	–752
Förvärv av dotterföretag	–1 464	–
Redovisning i resultaträkningen	–911	17 627
Skatt som redovisas i eget kapital	12 406	412
Vid årets slut	56 275	38 780

Uppskjuten skatt per temporär skillnad uppgår till:

Uppskjuten skattefordran		
Förlustavdrag	102 610	94 352
Immateriella anläggningstillgångar	47	14 395
Materiella anläggningstillgångar	–34 181	–55 989
Pensioner	4 259	3 202
Övriga temporära skillnader	–1 712	2 330
Totalt	71 023	58 290

Uppskjuten skatteskuld

Förlustavdrag	–20 451	–5 858
Immateriella anläggningstillgångar	3 051	3 042
Materiella anläggningstillgångar	29 458	21 696
Pensioner	–1 352	–1 495
Övriga temporära skillnader	4 042	2 125
Totalt	14 748	19 510

Uppskjutna skattefordringar redovisas för skattemässiga underskottsavdrag i den utsträckning som det är sannolikt att de kan tillgodogöras genom framtida beskattningsbara vinster.

Koncernens förlustavdrag avser framförallt verksamheten i Tyskland.

Ett antal åtgärder framförallt för att sänka kostnaderna och effektivisera verksamheten har genomförts under de senaste åren.

FORTS NOT 23

Dessa åtgärder har varit framgångsrika. Tillsammans med tidigare företagsförvärv som kompletterats under året med förvärv av 20 procent av Lober Druck und Kuvert GmbH ges ytterligare möjligheter till utnyttjande av befintliga förlustavdrag i Tyskland. Möjligheterna att utnyttja kvarvarande förlustavdrag bedöms som goda.

NOT 24 – ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående balans	14 752	10 380
Förändring under året	5 499	4 372
Utgående balans	20 251	14 752

Verkligt värde överensstämmer med bokfört värde.

NOT 25 – VARULAGER

Den utgift för varulagret som kostnadsförts ingår i posten Kostnad för sålda varor och uppgick till 1 549 796 TSEK (1 603 507). Av varulagervärdet har 655 TSEK värderats till nettoförsäljningsvärde (314). Varulagret har under året skrivits ned med 1 128 TSEK (2 006).

NOT 26 – KUNDFORDRINGAR OCH ANDRA FORDRINGAR

	2008-12-31	2007-12-31
Kundfordringar	277 932	312 895
Minus: reservering för värdeminskning i fordringar	–7 996	–12 762
Kundfordringar – netto	269 936	300 133

Verkligt värde överensstämmer med bokfört värde

Redovisade belopp, per valuta, för koncernens kundfordringar är följande:	2008-12-31	2007-12-31
SEK	38 863	40 374
GBP	59 537	92 102
EUR	152 715	121 412
Andra valutor	26 817	59 007
Summa	277 932	312 895

Förändringar i reserven för osäkra kundfordringar är som följer:	2008-12-31	2007-12-31
Per 1 januari	12 762	12 707
Reservering för osäkra fordringar	1 039	322
Fordringar som har skrivits bort under året som ej indrivningsbara (–)	–5 349	–267
Återförda outnyttjade belopp	–456	–
Per 31 december	7 996	12 762

FORTS NOT 26

Kreditkvaliteten för kundfordringar som varken har förfallit till betalning eller är i behov av nedskrivning kan bedömas genom hänvisning till extern kreditrating (om sådan finns tillgänglig) eller till motpartens betalningshistorik:

Motparter med extern kreditrating	2008-12-31	2007-12-31
AAA	27 324	23 605
AA	4 988	5 057
A	586	635
B	523	508
BB	–	64
BBB	163	1 079

Motparter utan extern kreditrating

Grupp 1 nya kunder	1 742	4 600
Grupp 2 befintliga kunder utan tidigare betalningsförsummelser	224 707	236 917
Grupp 3 befintliga kunder med vissa tidigare uteblivna betalningar där alla uteblivna betalningar har återvunnits fullt ut	9 903	27 668
Summa kundfordringar	269 936	300 133

Per 31 december 2008 var kundfordringar uppgående till 13 216 TSEK (11 718) förfallna men utan att något nedskrivningsbehov ansågs föreligga. De förfallna fordringarna avser ett antal kunder vilka tidigare inte haft några betalningssvårigheter.

Åldersanalysen av dessa

kundfordringar framgår nedan:	2008-12-31	2007-12-31
Mindre än 3 månader	8 704	8 447
3 till 6 månader	2 319	2 059
Mer än 6 månader	2 193	1 212
Summa	13 216	11 718

NOT 27 – UPPLÅNING

	2008-12-31	2007-12-31
Långfristiga		
Banklån	590 966	534 916
	590 966	534 916
Kortfristiga		
Checkräkningskrediter	66 994	129 473
Banklån	51 343	62 217
	118 337	191 690
Summa upplåning	709 303	726 606
Förfallodagar för långfristig upplåning är som följer:		
Mellan 1 och 2 år	101 256	103 467
Mellan 2 och 5 år	2 730	53 951
Mer än 5 år	486 980	377 498
	590 966	534 916
Konvertibla skuldebrev 2002/2007		
Emitterat belopp tecknat av personalen	–	21 118
Under året konvertering till aktier	–	–1 109
Bokförd kapitalrabatt	–	–6 284
Under året kostnadsförd kapitalrabatt	–	628
Under året återbetalt belopp	–	–14 353
Utgående balans	–	0
Effektiv ränta på balansdagen var som följer:		
Checkräkningskredit	4,74 %	5,00 %
Annan upplåning	5,61 %	5,39 %
Övriga långfristiga skulder	0,00 %	0,00 %

Räntenivån är beroende av gällande marknadsränta, lånevaluta, räntebindningstid och finansiella nyckeltal avtalade med koncernens huvudbanker. De gällande nyckeltalen relaterar huvudsakligen till koncernens nettoskuld/EBITDA.

Redovisade belopp, per valuta, är som följer:	2008-12-31	2007-12-31
SEK	185 406	80 000
EUR	418 784	478 075
GBP	104 839	141 372
Andra valutor	274	27 159
	709 303	726 606

FORTS. NOT 27

Koncernen har följande ej utnyttjade kreditfaciliteter:	2008-12-31	2007-12-31
Rörlig ränta:		
– löper ut inom ett år	–	9 833
– löper ut efter mer än ett år	378 107	308 561
Fast ränta		
– löper ut inom ett år		

NOT 28 – PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner i ett antal länder. De mest omfattande planerna finns i Sverige, Tyskland, Norge och Belgien och de täcker där i princip samtliga tjänstemän samt viss övrig personal. Pensionsplanerna tillhandahåller förmåner baserade på den genomsnittliga ersättningen och anställningstiden de anställda har vid eller nära pensioneringen.

	2008-12-31	2007-12-31
Förmånsbestämda pensionsplaner	134 626	126 524
Löneskatt och liknade skatter	–154	237
Nettoskuld i balansräkningen	134 472	126 761
De belopp som har redovisats i koncernens balansräkning har beräknats enligt följande:		
Nuvärdet av fonderade förpliktelser	55 173	55 590
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	–45 651	–42 261
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser	149 193	132 227
Oredovisade aktuariella vinster (+), och förluster (–)	–24 243	–18 795
Nettoskuld, förmånsbestämda pensionsplaner	134 472	126 761

De belopp som redovisas i koncernens resultaträkning är följande:

	2008-12-31	2007-12-31
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	3 998	4 122
Räntekostnad	8 605	9 006
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	–2 095	–1 906
Förluster (+) eller vinster (–) på reduceringar och regleringar	890	–664
Summa kostnader för förmånsbestämda planer	11 398	10 558

Totala pensionskostnader som redovisas i koncernens resultaträkning är följande:

	2008-12-31	2007-12-31
Summa kostnader för förmånsbestämda planer	11 398	10 558
Summa kostnader för avgiftsbestämda planer	18 064	20 466
Kostnader för särskild löneskatt och avkastningsskatt	3 717	2 724
Summa pensionskostnad	33 179	33 748

FORTS. NOT 28

Kostnaderna fördelas i koncernens resultaträkning på följande poster:	2008-12-31	2007-12-31
Kostnad för sålda varor	18 694	17 999
Försäljningskostnader	3 854	4 650
Administrationskostnader	4 121	3 999
Finansiella kostnader	6 510	7 100
Summa pensionskostnad	33 179	33 748

Specifikation av förändringarna i den nettoskuld som redovisas i koncernens balansräkning:

	2008-12-31	2007-12-31
Nettoskuld vid årets början	126 761	124 604
Nettokostnader redovisad i resultaträkningen	11 398	10 558
Utbetalningar av förmåner	–8 539	–7 899
Tillskjutna medel från arbetsgivaren till fonderade planer	–2 923	–1 579
Valutakursdifferenser på utländska planer	7 775	1 077
Nettoskuld vid årets slut	134 472	126 761

Viktiga aktuariella antaganden på balansdagen: (uttryckta som vägda genomsnitt)

	2008-12-31	2007-12-31
Diskonteringsränta	5,0 %	4,9 %
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	5,3 %	5,8 %
Faktisk avkastning på förvaltningstillgångar	3,5 %	4,0 %
Framtida årliga löneökningar	2,9 %	3,5 %
Framtida årliga pensionsökningar	2,6 %	2,6 %
Personalomsättning	3,5 %	3,5 %

Pensionsförsäkring i Alecta

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggs genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Redovisningsrådets Akutgrupp, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2008 har koncernen inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggs genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 889 TSEK (729 TSEK) Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2008 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 112 procent (152 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

NOT 29 – ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

Övriga avsättningar på 7 118 TSEK (11 525) utgör huvudsakligen skillnad mellan marknadsmässig hyra och avtalad hyra i bolag i Tyskland. Av ovanstående avsättningar utgör långfristig del 5 808 (9 631) och kortfristig 1 310 TSEK (1 894).

NOT 30 – UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
Lönerelaterade upplupna kostnader	67 651	65 760
Övriga upplupna kostnader	78 212	54 213
Totalt	145 863	119 973

NOT 31 – STÄLLDA SÄKERHETER

	2008-12-31	2007-12-31
Avseende pensionsförpliktelser		
Företagsinteckningar	20 000	20 000
Avseende skulder till kreditinstitut		
Aktier i dotterbolag	402 567	359 490
Företagsinteckningar	218 138	285 621
Fastighetsinteckningar	10 832	300 594
Omsättningstillgångar	–	126 642
Totalt	651 537	1 092 347

NOT 32 – ANSVARSFÖRBINDELSER

	2008-12-31	2007-12-31
Ansvarighet FPG	1 229	1 196
Övriga ansvarsförbindelser	1 162	493
Totalt	2 391	1 689

NOT 33 – RESERVER

	Säkrings- reserv	Omräknings- reserv	Omvärdering av tillgångar	Summa reserver
Ingående balans 1 januari 2007	0	–3 527	–	–3 527
Säkring av nettoinvestering		–3 361	–	–3 361
Valutakursdifferens koncern	0	26 455	–	26 455
Skatteeffekt	0	941	–	941
Utgående balans 31 december 2007	0	20 508	–	20 508
Ingående balans 1 januari 2008	0	20 508	–	20 508
Omvärderingsreserv vid förvärv av aktier i dotterbolag			1 935	1 935
Kassaflödessäkringar	–13 693			–13 693
Säkring av nettoinvesteringar		–15 600		–15 600
Valutakursdifferens koncern	–	68 373	–	68 373
Skatteeffekt	3 834	14 341	–	18 175
Utgående balans 31 december 2008	–9 859	87 622	1 935	79 698

NOT 34 – AKTIEKAPITAL

Aktier
Antalet aktier uppgick vid utgången av 2008 till 13 128 227 (2007: 13 128 227) med ett kvotvärde av 10 kronor per aktie (2007: 10 kronor per aktie). Alla emitterade aktier är till fullo betalda.

Optioner

Bong Ljungdahl AB har i juni 2005 sålt teckningsoptioner till personal i koncernledningen. Optionerna berättigar till nyteckning av sammanlagt 300 000 aktier varav optioner som berättigat till teckning av 250 000 aktier har förvärvats av ledningspersonal. Under 2007 förvärvades 45 000 optioner av nytillkomna ledande befattningshavare. Verkligt värde för de förvärvade optionerna har med hjälp av Black-Scholes värderingsmodell fastställts till 2,32 kronor per option. En sammanlagd summa om 104 TSEK har inbetalats och tillförts eget kapital. Teckning av aktier med stöd av optionsrätterna skall äga rum 1 juli 2008–30 juni 2009 (serie B) och 1 juli 2008–30 juni 2010 (serie C). Under året har 96 000 optioner (serie A) förfallit.

Serie B omfattar 102 000 optionsrätter och teckningskursen har fastställts till 63 kronor.

Serie C omfattar 102 000 optionsrätter och teckningskursen har fastställts till 73 kronor.

NOT 35 – ÖVRIGA EJ LIKVIDITETSPÅVERKANDE POSTER I KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYSER

	2008	2007
Vinster vid avyttring av materiella anläggningstillgångar	–4 303	–10 486
Förändring avsättningar	–5 407	3 281
Omräkningsdifferenser och övrigt	1 468	–8 045
Totalt	–8 242	–15 250

NOT 36 – FÖRETAGSFÖRVARV

Företag/verksamhet	Transaktionstyp	Ägarandel	Konsolideringsmetod	Transaktionstidpunkt
OAO Aromarus, Ryssland	Aktieförvärv	100 %	Förvärvsmetoden	080601
VOET International Packaging Solutions V.O.F, Holland	Aktieförvärv	88 %	Förvärvsmetoden	080601
Lober Druck und Kuvert GmbH, Tyskland	Aktieförvärv	70 %	Förvärvsmetoden	081231

OAO Aromarus, Ryssland		
Köpeskillingen består av följande komponenter:		
Kontant betalt	4 545	
Övertagande av lån	19 848	
Sammanlagd köpeskillning	24 393	
Verkligt värde av förvärvade tillgångar	-24 393	
Goodwill	0	

De tillgångar och skulder som ingick i förvärvet är följande:	Verkligt värde	Förvärvat bokfört värde
Materiella anläggningstillgångar	15 431	15 431
Varulager	185	185
Fordringar	2 897	2 897
Likvida medel	130	130
Avsättning för uppskjuten skatt	-1 464	0
Kortfristiga skulder	-107	-107
Förvärvade nettotillgångar	22 752	18 536

Kontant reglerad köpeskillning	4 545
Likvida medel i förvärvat bolag	-130
Förändring i koncernens likvida medel vid förvärvet	4 415

VOET International Packaging Solutions V.O.F, Holland		
Köpeskillingen består av följande komponenter:		
Kontant betalt	4 617	
Sammanlagd köpeskillning	4 617	
Verkligt värde av förvärvade tillgångar	0	
Goodwill	4 617	

De tillgångar och skulder som ingick i förvärvet är följande:	Verkligt värde	Förvärvat bokfört värde
Materiella anläggningstillgångar	616	616
Varulager	2 882	2 882
Kortfristiga fordringar	4 999	4 999
Lån	-2 602	-2 602
Kortfristiga skulder	-5 895	-5 895
Förvärvade nettotillgångar	0	0

Kontant reglerad köpeskillning	4 617
Likvida medel i förvärvat bolag	0
Förändring i koncernens likvida medel vid förvärvet	4 617

Lober Druck und Kuvert GmbH, Tyskland		
Köpeskillingen består av följande komponenter:		
Kontant betalt	0	
Skuld till tidigare ägare	9 828	
Sammanlagd köpeskillning	9 828	
Verkligt värde av förvärvad andel av tillgångar	-1 052	
Goodwill	8 776	

De tillgångar och skulder som ingick i förvärvet är följande:	Verkligt värde	Förvärvat bokfört värde
Materiella anläggningstillgångar	5 973	5 973
Varulager	5 951	5 951
Övriga omsättningstillgångar	16 346	16 346
Kortfristiga skulder	-23 008	-23 008
Förvärvade nettotillgångar	5 262	5 262

Avgår tidigare ägd andel	-2 631
Minoritetsintresse	-1 579
Verkligt värde förvärvad andel av tillgångar	1 052

Goodwill avseende förvärv av 20 procent av Lober Druck und Kuvert GmbH den 31 december 2008 är preliminär och kommer slutligen att fastställas under 2009.

Om bolaget varit redovisat som dotterbolag under 2008 skulle koncernens intäkter varit 65 MSEK högre och årets resultat varit 5 MSEK högre.

NOT 37 – STATLIGT STÖD

Statligt stöd har tidigare erhållits av koncernens bolag i Belgien. Under 2008 har inget statligt stöd erhållits.

Bong Belgium erhöll investeringsbidrag under ett antal år fram till 1999 samt under 2004. Villkoren förknippade med investeringsbidragen var krav på att öka antalet anställda samt att tillgångarna skulle behållas under 5 år. Vad gäller bidragen erhållna fram till 1999 har villkoren uppfyllts. Beträffande bidraget som erhöles 2004, 158 TEUR, kommer troligen inte villkoren att uppfyllas varför Bong Belgium planerar att återbetala bidraget. Erhållna investeringsbidrag redovisas som en förutbetalad intäkt och redovisas i resultaträkningen fördelad över tillgångens nyttjandeperiod. Summa erhållna bidrag som redovisades såsom förutbetalad intäkt per 31 december 2007 var 108 TEUR (357).

NOT 38 – VIKTIGA UPPSKATTNINGAR OCH ANTAGANDEN FÖR REDOVISNINGSAÄNDAMÅL

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historiska erfarenheter och andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser som anses rimliga under rådande förhållanden.

Pensionsförmåner

Pensionsförpliktelseernas nuvärde är beroende av ett antal faktorer som fastställs på aktuariell basis med hjälp av ett antal antaganden. I de antaganden som används vid fastställandet av nettokostnad (intäkt) för pensioner ingår den långsiktiga avkastningen på de aktuella förvaltningstillgångarna och diskonteringsräntan. Varje förändring av dess antaganden kommer att inverka på pensionsförpliktelseens redovisade värde.

Antagandet om förväntad avkastning på förvaltningstillgångarna fastställs på ett enhetligt sätt och beaktar historisk långfristig avkastning, tillgångarnas fördelning och bedömningar av framtida långfristig avkastning.

Koncernen fastställer lämplig diskonteringsränta i slutet av varje år. Detta är den ränta som används för att fastställa nuvärdet på bedömda framtida utbetalningar som förväntas krävas för att reglera pensionsförpliktelseerna. Vid fastställandet av lämplig diskonteringsränta beaktar koncernen räntorna på förstklassiga företagsobligationer, alternativt statsobligationer, som är uttryckta i den valuta i vilken ersättningarna kommer att utbetalas, och som har löptider som motsvarar bedömningarna för den aktuella pensionsförpliktelsen. Andra viktiga antaganden rörande pensionsförpliktelse baseras delvis på rådande marknadsvillkor. Ytterligare information lämnas i not 28.

Om den faktiska förväntade avkastningen på förvaltningstillgångarna skulle avvika med 10 procent från ledningens bedömningar, skulle det redovisade värdet på pensionsförpliktelseerna vara 0,2 MSEK högre respektive 0,2 MSEK lägre. Om den använda diskonteringsräntan skulle avvika med 10 procent från ledningens bedömningar, skulle det redovisade värdet på pensionsförpliktelseerna vara uppskattningens 12,4 MSEK högre respektive 10,0 MSEK lägre.

FORTS NOT 38

Den del av de aktuariella vinsterna eller förlusterna som överstiger 10 procent av det största av förpliktelseernas nuvärde och förvaltnings-tillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstetid. En justering av diskonteringsräntan med 10 procent skulle således innebära att 5,9 MSEK av ökningen respektive 0,1 MSEK av minskningen av pensionsförpliktelseerna resultatförs successivt fram till 2009.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill

Koncernen undersöker varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill, i enlighet med den redovisningsprincip som beskrivs bland redovisningsprinciperna ovan.

Återvinningsvärdet har fastställts genom beräkning av nyttjandevärdet. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras. Ledningen har fastställt den budgeterade rörelsemarginalen baserat på tidigare resultat och sina förväntningar på framtida marknadsutveckling. För att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden har en tillväxttakt om 1–1,5 procent använts. Denna tillväxttakt bedöms vara en konservativ skattning. Vidare har en genomsnittlig diskonteringsränta efter skatt motsvarande cirka 10 procent använts, vilket framgår av not 16.

Känslighetsanalys har gjorts för koncernen som en kassagenererande enhet. Resultatet av analysen redovisas sammantaget nedan.

- Om den uppskattade tillväxten efter budgetperioden hade varit hälften av den antagna än ledningens bedömning, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 9 procent.
- Om den uppskattade tillväxttakten för att extrapolera kassaflöden bortom budgetperioden hade varit 1,5 procentenheter lägre än grundantagandet om 1,5 procent, skulle det samlade återvinningsvärdet minska med 9 procent.
- Om den uppskattade vägda kapitalkostnaden som tillämpats för diskonterade kassaflöden för koncernen hade varit 10 procent högre än grundantagandet om cirka 9 procent, skulle de samlade återvinningsvärdet minska med 20 procent.

Dessa beräkningar är hypotetiska och skall inte ses som en indikation på att dessa faktorer är mer eller mindre troliga att förändras. Känslighetsanalysen bör därför tolkas med försiktighet.

NOT 39 – SÄKRINGSREDOVISNING

Moderbolagets upplåning i EUR och GBP är identifierad som säkring av nettoinvestering i dotterföretagen i Tyskland, Irland, Belgien och England. Upplåningens verkliga värde per 31 december 2008 var 470 459 TSEK (151 764). Kursdifferensen uppgående till –15 600 TSEK (–3 361) på omräkningen av upplåningen till SEK på balansdagen redovisas i Reserver i eget kapital.

NOT 40 – UTDELNING

På årsstämman den 14 maj 2009 kommer en utdelning avseende 2008 på 1 kr per aktie, totalt 13 128 TSEK, att föreslås.

NOT 41 – UPPGIFTER OM BONG LJUNGDAHL AB

Bong Ljungdahl AB är ett publikt aktiebolag och har sitt säte i Kristianstad, Sverige. Adressen till företagets huvudkontor är Uddevägen 3, Box 516, 291 25 Kristianstad. Bong Ljungdahl AB är noterat på OMX Nordiska Börs, Stockholm (Small Cap).

NOT 42 – TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

Koncernen hade följande transaktioner med Nova Envelopes Ltd:

	2008	2007
Försäljning under året	7 974	9 963
Inköp under året	4 060	8 151
Kortfristiga fordringar på balansdagen	1 378	3 149

Under 2008 har ytterligare 20 procent förvärvat av Lober Druck av Bong RCT GmbH. Innehavet uppgår till 70 procent. Koncernen hade följande transaktioner med Lober Druck und Kuvert GmbH:

	2008	2007
Försäljning under året	21 205	17 980
Inköp under året	1 922	692
Kortfristiga fordringar på balansdagen	–	1 914
Kortfristiga skulder på balansdagen	–	–

NOT 43 – INFÖRANDE AV NYA REDOVISNINGSPRINCIPER

(a) Ändringar av befintliga standarder som har trätt i kraft 2008
IAS 39 (ändring) och IFRS 7 (ändring), "Omklassificering av finansiella instrument" (gäller från 1 juli 2008). Koncernen tillämpar inte ändringen i IAS 39 och IFRS 7 (ändring).

(b) Tolkningar som trätt i kraft 2008

IFRIC 14, "IAS 19 – Begränsningen av en förmånsbestämd tillgång, lägsta fonderingskrav och samspelet dem emellan". Denna tolkning har ingen inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IFRIC 11, "IFRS 2 – Transaktioner med egna aktier, även koncerninterna" behandlar aktierelaterade transaktioner som innefattar egna aktier eller som inbegriper koncernföretag (exempelvis optioner avseende ett moderföretags aktier). Denna tolkning har ingen inverkan på koncernens finansiella rapporter.

(c) Tolkning som är obligatorisk 2008 men inte relevant för koncernen

Följande tolkning av befintliga standarder är obligatorisk för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2008 eller senare men är inte tillämplig för koncernens verksamhet.

IFRIC 12, "Service concession arrangements"

(d) Standarder och tolkningar av befintliga standarder har publicerats och är obligatoriska för koncernens redovisning för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2009 eller senare, men har inte tillämpats i förtid: IAS 23 (Ändring), "Lånekostnader" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 23 (Ändring) från den 1 januari 2009.

IAS 1 (Reviderad), "Utformning av finansiella rapporter" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 1 (Ändring) från och med den 1 januari 2009. Sannolikt kommer både separat resultaträkning och rapport över totalresultat att presenteras som räkning.

IFRS 2 (Ändring), "Aktierelaterade ersättningar" (gäller från den 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IFRS 2 (Ändring) från den 1 januari 2009, men den förväntas inte ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IAS 32 (Ändring), "Finansiella instrument: Klassificering, och IAS 1 (Ändring), "Utformning av finansiella rapporter" – "Puttable financial instruments and obligations arising on liquidation" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 32 och IAS 1 (Ändring) från den 1 januari 2009 men detta förväntas inte ha någon inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IAS 39 (Ändring), "Finansiella instrument: Redovisning och värdering" – "Eligible Hedged Items" (gäller från den 1 juli 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 39 (Ändring) från den 1 januari 2009 men detta förväntas inte ha någon inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IFRS 1 (Ändring), "Första gången IFRS tillämpas" och IAS 27 "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IFRS 1 (Ändring) från 1 januari 2009. Denna ändring har ingen inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IAS 27 (Reviderad), "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter" (gäller från 1 juli 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 27 (Reviderad) framåtriktat för transaktioner med minoritetsaktieägare från den 1 januari 2010.

IFRS 3 (Reviderad), "Rörelseförvärv" (gäller från 1 juli 2009). Koncernen kommer att tillämpa IFRS 3 (Reviderad) framåtriktat för alla rörelseförvärv från den 1 januari 2010.

IFRS 5 (Ändring), "Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter" (och den därav följande ändringen av IFRS 1, "Första gången IFRS tillämpas" (gäller från 1 juli 2009). Koncernen kommer att tillämpa IFRS 5 (Ändring) framåtriktat för alla partiella avyttringar av dotterföretag från den 1 januari 2010.

IAS 23 (Ändring), "Lånekostnader" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen är en del av IASBs årliga förbättringsprojekt som publicerades i maj 2008. Koncernen kommer att tillämpa IAS 23 (Ändring) vid aktivering av lånekostnader, framåtriktat från 1 januari 2009.

IAS 28 (Ändring), "Innehav i intresseföretag" (och de därav följande ändringarna i IAS 32, "Finansiella instrument: Klassificering" och IFRS 7, "Finansiella instrument: Upplýsingar") (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 28 (Ändring) vid prövning av nedskrivningsbehov avseende innehav i dotterföretag och därmed sammanhängande nedskrivningar från den 1 januari 2009.

IAS 36 (Ändring), "Nedskrivning av tillgångar" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 28 (Ändring) och där så är tillämpligt lämna erforderliga upplýsingar om prövning av nedskrivningsbehov från den 1 januari 2009.

IAS 38 (Ändring), "Immateriella tillgångar" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 38 (Ändring) från 1 januari 2009.

IAS 19 (Ändring), "Ersättningar till anställda" (gäller från 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 19 (Ändring) från 1 januari 2009.

IAS 39 (Ändring), "Finansiella instrument: Redovisning och värdering" (gäller från den 1 januari 2009). Koncernen kommer att tillämpa IAS 39 (Ändring) från den 1 januari 2009. Detta förväntas inte ha någon inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IAS 1 (Ändring), "Utformning av finansiella rapporter" (gäller från 1 januari 2009). Detta förväntas inte ha någon inverkan på koncernens finansiella rapporter.

Det finns ett antal mindre ändringar i IFRS 7, "Finansiella instrument: Upplýsingar", IAS 8, "Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt fel", IAS 10, "Händelser efter balansdagen", IAS 18, "Intäkter", och IAS 34, "Delårsrapportering", som ingår i IASBs årliga förbättringsprojekt som publicerades i maj 2008 (ej behandlade ovan). Det är osannolikt att ändringarna kommer att ha någon inverkan på koncernens redovisning och de har därför inte analyserats i detalj.

IFRIC 16 "Hedges of a net investment in a foreign operation" (gäller från 1 oktober 2008). Koncernen kommer att tillämpa IFRIC 16 från den 1 januari 2009. Detta förväntas inte ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter.

IFRIC 13, "Kundlojalitetsprogram" (gäller från 1 juli 2008). Detta förväntas inte ha någon väsentlig inverkan på koncernens finansiella rapporter.

(e) Tolkningar och ändringar av befintliga standarder som ännu inte trätt i kraft och som inte är relevanta för koncernens verksamhet
Följande tolkningar och ändringar av befintliga standarder har publicerats och är obligatoriska för koncernen för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2009 eller senare men är inte relevanta för koncernen:

IAS 16 (Ändring), "Materiella anläggningstillgångar" (och därav följande ändring av IAS 7, "Kassaflödesanalys") (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen,

eftersom det inte finns något företag inom koncernen vars ordinarie verksamhet omfattar uthyrning och därpå följande försäljning av tillgångar.

IAS 27 (Ändring), "Koncernredovisning och separata finansiella rapporter" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen, eftersom koncernen har som princip att innehav i dotterföretag redovisas till anskaffningskostnad i det ägande företagets separata finansiella rapporter.

IAS 28 (Ändring), "Innehav i intresseföretag" (och de därav följande ändringarna i IAS 32, "Finansiella instrument: Klassificering" och IFRS 7, "Finansiella instrument: Upplýsingar") (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen, eftersom koncernen har som princip att redovisa intresseföretag med kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen.

IAS 29 (Ändring), "Redovisning i höginflationsländer" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen, eftersom inget av koncernens dotter- eller intresseföretag är verksamt i ett höginflationsland.

IAS 31 (Ändring), "Andelar i joint ventures" (och därav följande ändringar i IAS 32 och IFRS 7) (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen eftersom inga innehav i joint ventures förekommer.

IAS 38 (Ändring), "Immateriella tillgångar" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen, eftersom alla immateriella tillgångar skrivs av linjärt.

IAS 40 (Ändring), "Förvaltningsfastigheter" (och därav följande ändringar i IAS 16) (gäller från 1 januari 2009). Ändringen har ingen inverkan på koncernen, eftersom koncernen inte innehar några förvaltningsfastigheter.

IAS 41 (Ändring), "Jord- och skogsbruk" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen kommer inte att ha någon inverkan på koncernen, eftersom ingen jord- eller skogsbruksverksamhet bedrivs.

IAS 20 (Ändring), "Redovisning av statliga bidrag och upplýsingar om statligt stöd" (gäller från 1 januari 2009). Ändringen väntas inte att ha någon inverkan på koncernen.

IFRIC 15, "Agreements for construction of real estates" (gäller från 1 januari 2009). IFRIC 15 är inte relevant för koncernens verksamhet eftersom alla intäkter redovisas enligt IAS 18.

IFRIC 17, "Distributions of Non-cash Assets to Owners" (gäller för räkenskapsår som börjar 1 juli 2009 eller senare). Koncernen kommer att tillämpa IFRIC 17 vid sakutdelningar och i de fall utdelningen är en blandning av sakutdelning och kontanter, framåtriktat från 1 januari 2010.

RESULTATRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

TSEK	Not	2008	2007
Administrationskostnader	2-5	-35 820	-26 036
Övriga rörelseintäkter	6	2 294	4 463
Rörelseresultat	7	-33 526	-21 573
Resultat från andelar i dotterföretag	8	94 660	73 699
Ränteintäkter och liknande resultatposter	9	21 092	237
Räntekostnader och liknande resultatposter	10	-63 558	-30 928
Summa finansiella intäkter och kostnader		52 194	43 008
Resultat före skatt		18 668	21 435
Bokslutsdispositioner		-	560
Inkomstskatt	11	14 754	-6 962
ÅRETS RESULTAT		33 422	15 033

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

TSEK	Not	2008-12-31	2007-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	12	3 482	3 093
Summa		3 482	3 093
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i dotterföretag	13	943 046	917 793
Andelar i andra företag	14	1 000	1 000
Uppskjutna skattefordringar	15	15 700	946
Övriga långfristiga fordringar hos dotterföretag		285 430	329 783
Summa		1 245 176	1 249 522
Summa anläggningstillgångar		1 248 658	1 252 615
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos dotterföretag		95 130	50 522
Aktuell skattefordran		680	680
Övriga kortfristiga fordringar		1 520	1 696
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	18	13 177	9 843
Summa		110 507	62 741
Likvida medel		0	4 073
Summa omsättningstillgångar		110 507	66 814
SUMMA TILLGÅNGAR		1 359 165	1 319 429

TSEK	Not	2008-12-31	2007-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	21	131 282	131 282
Överkursfond		5 760	5 760
Balanserad vinst		400 478	412 267
Årets resultat		33 422	15 033
Summa eget kapital		570 942	564 342
Obeskattade reserver	16	897	897
Pensionsförpliktelser	22	12 301	12 702
Summa avsättningar		12 301	12 702
Långfristiga skulder			
Upplåning	17	596 460	519 114
Summa långfristiga skulder		596 460	519 114
Kortfristiga skulder			
Upplåning	17	59 406	141 803
Leverantörsskulder		4 124	6 541
Skulder till dotterföretag		89 241	69 006
Övriga kortfristiga skulder		515	454
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	25 279	4 570
Summa kortfristiga skulder		178 565	222 372
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		1 359 165	1 319 429
Ställda säkerheter	19	381 891	892 623
Ansvarsförbindelser	20	246	60 475

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL FÖR MODERBOLAGET

TSEK	Not	Bundet kapital		Fritt eget kapital		Summa
		Aktiekapital	Reservfond	Överkursfond	Balanserad vinst inkl. årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2007		130 173	385 573	–	39 723	555 469
Konvertering av personalkonvertibler		1 109	–	5 656	–	6 765
Betalning av emitterade optioner		–	–	104	–	104
Utdelning		–	–	–	–13 029	–13 029
Upplösning reservfond till Fritt eget kapital		–	–385 573	–	385 573	0
Årets resultat		–	–	–	15 033	15 033
Utgående balans per 31 december 2007	21	131 282	0	5 760	427 300	564 342
Ingående balans per 1 januari 2008		131 282	0	5 760	427 300	564 342
Utdelning		–	–	–	–13 128	–13 128
Kassaflödessäkringar		–	–	–	–13 694	–13 694
Årets resultat		–	–	–	33 422	33 422
Utgående balans per 31 december 2008	21	131 282	0	5 760	433 900	570 942

KASSAFLÖDESANALYS FÖR MODERBOLAGET

TSEK	2008	2007
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Rörelseresultat	-33 526	-21 013
Avskrivningar och nedskrivningar	851	1 449
Finansiella intäkter, erhållna	21 092	237
Finansiella kostnader, betalda	-45 706	-30 624
Resultat från andelar i dotterföretag	94 660	73 699
Skatt, betald	-	-374
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-14 063	-619
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	23 308	22 755
Förändring av rörelsekapital		
Kortfristiga fordringar	-50 700	-33 074
Kortfristiga rörelseskulder	37 445	-51 134
Kassaflöde från löpande verksamhet	10 053	-61 453
INVESTERINGSVERKSAMHET		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar inkl. förskott till leverantörer	-1 240	-1 849
Investeringar i dotterbolag	-25 253	-276
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-26 493	-2 125
Kassaflöde efter investeringsverksamhet	-16 440	-63 578
FINANSIERINGSVERKSAMHET		
Inbetalning för optioner	-	104
Utbetalning utdelning	-13 128	-13 029
Upptagna lån	121 699	130 102
Amortering av lån	-96 204	-49 526
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	12 367	67 651
Årets kassaflöde	-4 073	4 073
Likvida medel vid årets början	4 073	0
Likvida medel vid årets slut	0	4 073

MODERBOLAGETS NOTER

NOT 1 – REDOVISNINGSPRINCIPER

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning i enlighet med Årsredovisningslagen och RFR 2.1 Redovisning för juridiska personer samt Akutgruppens uttalanden. Reglerna i RFR 2.1 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen skall tillämpa samtliga av EU godkända IFRS regler och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som skall göras från IFRS. Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan:

- Finansiella tillgångar och skulder och andra finansiella instrument
- Derivat och säkringsredovisning
- Obeskattade resevär
- Koncernbidrag och aktieägartillskott för juridisk person
- Pensioner (Tryggandelagen)

NOT 2 – ANSTÄLLDA SAMT LÖNER OCH ERSÄTTNINGAR

Medelantal anställda	2008		2007	
	Totalt anställda	Varav män	Totalt anställda	Varav män
Sverige	8	5	7	5

Fördelning ledande befattningshavare på balansdagen	2008		2007	
	Totalt anställda	Varav män	Totalt anställda	Varav män
Styrelseledamöter	6	5	7	5
VD och andra ledande befattningshavare	3	3	5	5

Fördelning ledande befattningshavare på balansdagen	2008		2007	
	Löner och ersättn.	Sociala kostn.	Löner och ersättn.	Sociala kostn.
Totalt	7 873	5 567	6 944	4 934
varav pensionskostnader		1 824		2 107

FORTS. NOT 2

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m fl och anställda

	2008		2007	
	Styrelse och VD	Övriga anställda	Styrelse och VD	Övriga anställda
Totalt	3 960	3 913	3 829	3 115
varav tantiem o d	382	469	117	804

Verkställande direktör tillika koncernchef har under 2008 erhållit en lön om 2 601 TSEK (2 785), rörlig ersättning om 382 TSEK (0) samt bilförmån till ett värde av 118 TSEK (115). Pensionspremien har utgått under 2008 med 666 TSEK (613). Styrelsens ordförande har erhållit 300 TSEK i arvode för 2008 (300). Ledamöterna Christian W Jansson och Alf Tönnesson har erhållit 150 TSEK vardera. Anna Söderblom och Ulrika Eriksson har erhållit 50 TSEK respektive 175 TSEK. Patrick Holm har erhållit 102 TSEK och Arvid Gierow 50 TSEK.

NOT 3 – ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

Ersättning till Öhrlings PricewaterhouseCoopers för utförd revision och andra uppdrag utgjordes av följande belopp:

	2008	2007
Revisionsuppdrag	301	293
Andra uppdrag	166	1 652
Totalt	467	1 945

NOT 4 – AVSKRIVNINGAR ENLIGT PLAN

	2008	2007
Fördelade per anläggningstillgång		
Inventarier, verktyg och installationer	851	1 449
Totalt	851	1 449
Avskrivningar redovisas som administrationskostnader	851	1 449

NOT 5 – OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

Nominellt värde av framtida leasingavgifter fördelar sig på balansdagen enligt följande:

	2008	2007
Förfaller till betalning inom ett år	450	930
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	345	795
Förfaller till betalning senare än fem år	–	–

FORTS. NOT 5

Leasingavgifter avseende operationella leasingavtal har under året erlagts med 903 TSEK (725). De viktigaste operationella leasingavtalen avser hyra av lokaler.

Inget leasingobjekt vidareuthyrs och det finns heller inga restriktioner i de ingångna leasingavtalen.

NOT 6 – ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Övriga rörelseintäkter utgörs av leverantörsbonus med 897 TSEK (4 463), vinst vid avyttring av tillgång 152 TSEK (0) samt hyres- och lönekostnader 1 245 TSEK (0).

NOT 7 – INKÖP OCH FÖRSÄLJNING MELLAN KONCERNFÖRETAG

Moderbolagets verksamhet består av förvaltning av rörelse drivande dotterföretag samt ledningsfunktioner. Moderbolaget har under 2008 och 2007 inte haft någon försäljning till eller inköp från koncernbolag.

NOT 8 – RESULTAT FRÅN ANDELAR I DOTTERFÖRETAG

	2008	2007
Utdelning	71 501	6 723
Erhållna koncernbidrag	23 159	66 976
Totalt	94 660	73 699

NOT 9 – RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2008	2007
Ränteintäkter, koncernföretag	20 309	0
Valutakursdifferenser på finansiella fordringar	0	211
Ränteintäkter, övriga	783	26
Totalt	21 092	237

NOT 10 – RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER

	2008	2007
Räntekostnader, koncernföretag	–4 383	–1 625
Räntedel i årets pensionskostnader	–500	–555
Räntekostnader, övriga	–43 709	–15 318
Nedskrivning lån	–1 158	–7 583
Valutakursdifferenser på finansiella skulder	–12 071	–5 121
Övriga finansiella kostnader	–1 737	–726
Totalt	–63 558	–30 928

NOT 11 – SKATT

	2008	2007
Aktuell skatt	–	–374
Uppskjuten skatt	14 754	–6 588
Totalt	14 754	–6 962

FORTS. NOT 11

Skillnad mellan moderbolagets skattekostnad och skattekostnad baserad på gällande skattesats:

	2008	2007
Resultat före skatt	18 668	21 435
Skatt beräknad enligt gällande skattesats 28 %:	–5 227	–6 001
Skatt avseende:		
– övriga ej skattepliktiga intäkter	20 478	1 351
– övriga ej avdragsgilla kostnader	–498	–2 312
Skatt enligt resultaträkningen	14 754	–6 962

NOT 12 – INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående anskaffningsvärde	18 588	16 740
Inköp/förvärv	1 313	1 848
Försäljning/utrangering	–73	–
Utgående anskaffningsvärden	19 828	18 588
Ingående ackumulerade avskrivningar	–15 495	–14 047
Årets avskrivningar	–851	–1 448
Utgående ackumulerade avskrivningar	–16 346	–15 495
Utgående planenligt restvärde	3 482	3 093

NOT 13 – ANDELAR I DOTTERFÖRETAG 2008-12-31

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Andel av kapital, %	Antal aktier	Bokfört värde
Bong Ljungdahl Sverige AB	556016-5606	Kristianstad, Sverige	100	804 000	195 282
ProPac International AB	556296-3115	Malmö, Sverige	100	10 000	24 030
Bongs Swedex AB	556044-3573	Malmö, Sverige	100	500	120
Bongs Konvolutter A/S	931080687	Tönsberg, Norge	100	20 000	27 780
Bong Bjørnbak AS	58154717	Hedehusene, Danmark	100	1	19 424
Bong Suomi Oy	745.192	Tammerfors, Finland	100	20 050	115 375
Bong RCT GmbH	HRB 1646	Wuppertal, Tyskland	100	1	556 060
Bong Polska Sp. Zo.o.	7675	Warszawa, Polen	100	5 165	100
Bong Ireland Ltd	192441	Kilkenny, Irland	100	200 000	4 100
UAB Baltokas	300544453	Kaunas, Litauen	50	5 000	775
Totalt					943 046

Ingående bokfört värde på aktier i dotterföretag	917 793
Ökning av aktiekapitalet i Bong Suomi 2008	25 253
Utgående bokfört värde 2008-12-31	943 046

Under 2008 har det egna kapitalet i Bong Suomi Oy ökats med 25 253 KSEK. Under 2006 genomfördes en omstrukturering av produktionsresurser från Irland till Tyskland. Då produktionen avseende den engelska marknaden under 2008 förlagts till England i stället för Tyskland har värdet på aktierna 49 814 MSEK från Bong Ireland Ltd och Bong RCT GmbH flyttats till Bong UK Ltds moderbolag Bong Suomi Oy.

NOT 14 – ANDELAR I ANDRA FÖRETAG 2008-12-31

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Insatskapital	Bokfört värde
Bong Fastigheter KB	969655-5763	Stockholm	TSEK 1 000	1 000
Totalt				1 000

NOT 15 – UPPSKJUTEN SKATT

Uppskjutna skattefordringar avser värdet av förlustavdrag med 15 700 TSEK (946).

NOT 16 – OBESKATTADE RESERVER

	2008-12-31	2007-12-31
Akkumulerade överavskrivningar på inventarier	897	897
Totalt	897	897

NOT 17 – UPPLÅNING

	2008-12-31	2007-12-31
Banklån	596 460	519 114
	596 460	519 114
Kortfristig		
Checkräkningskrediter	9 406	91 803
Banklån	50 000	50 000
	59 406	141 803

Av moderbolagets upplåning motsvarar 322 MSEK (328) upplåning till dotterbolag.

Förfallodagar för långfristig upplåning är som följer:

	2008-12-31	2007-12-31
Mellan 1 och 2 år	100 000	100 000
Mellan 2 och 5 år	0	419 114
Mer än 5 år	496 460	–
	596 460	519 114

Checkräkningskredit

Beviljat belopp på checkkredit i moderbolaget uppgår till 50 000 TSEK (45 000) varav utnyttjat 7 741 TSEK (19 517)

NOT 18 – FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
Leverantörsbonus	2 255	2 613
Interna och externa ränteintäkter	822	–
Valuta- och räntesäkringar	5 929	–
Övriga upplupna kostnader	4 171	7 230
Totalt	13 177	9 843

FORTS. NOT 18

UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
Lönerelaterade upplupna kostnader	2 873	2 814
Övriga upplupna kostnader	2 271	586
Interna och externa räntekostnader	6 379	1 170
Valuta- och räntesäkringar	13 756	–
Totalt	25 279	4 570

NOT 19 – STÄLLDA SÄKERHETER

	2008-12-31	2007-12-31
Avseende skulder till kreditinstitut	–	–
Aktier i dotterbolag	381 891	892 623
Totalt	381 891	892 623

NOT 20 – ANSVARSFÖRBINDELSER

	2008-12-31	2007-12-31
Borgen till förmån för dotterföretag	–	60 221
Övriga ansvarsförbindelser	246	254
Totalt	246	60 475

NOT 21 – AKTIEKAPITAL

Antalet aktier uppgick vid utgången av 2008 till 13 128 227 (13 128 227) med ett kvotvärde av 10 kronor per aktie (10 kronor per aktie). Alla emitterade aktier är till fullo betalda.

NOT 22 – AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKNANDE FÖRPLIKTELSE

	2008-12-31	2007-12-31
PRI pensioner	12 301	12 702
Summa avsättningar	12 301	12 702

Koncernens resultat- och balansräkningar kommer att föreläggas årsstämman den 14 maj 2009 för fastställelse. Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Kristianstad den 2 april 2009

Mikael Ekdahl
Styrelseordförande

Anders Davidsson
Verkställande direktör
och ledamot

Ulrika Eriksson
Ledamot

Alf Tönnesson
Ledamot

Christian W Jansson
Ledamot

Patrick Holm
Ledamot

Peter Harrysson
Ledamot

Christer Muth
Ledamot

Vår revisionsberättelse har avgivits den 2 april 2009

Eric Salander
Auktoriserad revisor

Mathias Carlsson
Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

REVISIONSBERÄTTELSE

TILL ÅRSSTÄMMAN I BONG LJUNGDAHL AB (Publ), org nr 556034-1579

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Bong Ljungdahl AB (Publ) för år 2008. Bolagets årsredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 34–64. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisions-sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncern-redovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att granska ett urval av under-lagen för belopp och annan information i räkenskaps-handlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verk-ställande direktören gjort när de upprättat årsredovis-ningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt ut-talande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verk-ställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovis-ningssstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltnings-berättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultat-räkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Kristianstad den 2 april 2009

Eric Salander
Auktoriserad revisor

Mathias Carlsson
Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

- 1737 Företaget grundades. Bokbinderiverksamhet i Lund.
- 1808 Rörelsen flyttades till Kristianstad.
- 1900 Utöver bokbinderi startades tryckeri, kartongfabrik och pärmstillverkning.
- 1910 Kuverttillverkning påbörjades.
- 1937 Rörelsen ombildades till aktiebolag med namnet Bongs Fabriker AB.
- 1973 Omsättningen översteg för första gången 20 MSEK.
- 1984 Förvärv av Esseltes kuvertfabrik i Norrköping.
- 1988 Förvärv av Dreyerkoncernen i Norge. Introducerades på Stockholmsbörsen. Omsättningen passerade 200 MSEK.
- 1990 Förvärvade kuvertfabriken Rudolf Olsen i Köpenhamn, Danmark.
- 1994 Karlslunda Pappersindustri i Smedby, Kalmar, övertogs. Omsättningen passerade 500 MSEK.
- 1995 Etablering i Belgien. Företagen Enveltec och Novelco förvärvades och samlokaliserades till Novelco i Soignies.
- 1997 Övertagande av AB Sture Ljungdahl i Nybro, då Nordens största kuvertenhet, från Munksjö. Den nya enheten får en marknadsandel i Skandinavien på nära 60 procent. Namnet ändrades till Bong Ljungdahl AB. Familjen Bongs majoritetsägande upphörde efter 260 år.
- 1998 Walki Kuori, Finlands största kuvertenhet i Tammerfors, förvärvades. Verksamheten renodlades. Förlag, repro och etikettryckeri avyttrades. Omsättningen översteg 1 miljard SEK.
- 2000 Wolf Bauwens gruppen övertogs. Omsättningen passerade 2 miljarder SEK. Rexams kuvertfabrik i Milton Keynes, Storbritannien förvärvades. Bong hade nu etablerat tillverkning i alla de nordiska länderna samt i Estland, Polen, Tyskland, Belgien, Storbritannien och Irland.
- 2001 Pärmverksamheten överläts genom en management buy-out. Kuvertproduktion blev därigenom Bongs enda verksamhetsgren.
- 2004 Strategisk allians med den franska tillverkaren Hamelin. Bolaget Kirjekuori Oy i Finland förvärvades.
- 2005 Uppbyggnad av kuvertproduktion påbörjades i Ryssland.
- 2006 Förvärv av RCT i Tyskland, Nova Envelopes i Storbritannien, samt VOET International Packaging Solutions, Holland.
- 2007 Bong förvärvade 50 procent av det tyska tilltrycksföretaget Lober.
- 2008 Bong bildade global allians tillsammans med fem andra ledande kuverttillverkare.

ETT MODERNT FÖRETAG MED ANOR

HISTORIK

Bong startades 1737 som ett bokbinderi i staden Lund i södra Sverige. Familjen Bong drev därefter företaget i sju generationer i rakt nedstigande led. Bokbindaren Carl-Fredrik Bong, född 1703, var verksam som bokbindarmästare i Lund. Han hade privilegiet som akademiebokbindare vid Universitetet i Lund och ett flertal dokument från tiden finns bevarade. Den första fakturan är daterad 30 februari 1737.

Bokbinderiet gick i arv till hans son Christian som avled 1796. Hans änka drev verksamheten vidare fram till 1808 då den flyttades till Kristianstad och där drevs vidare av sonen, Carl-Ludvig Bong. Verksamheten var fortfarande en bokbinderiverkstad som under hela 1800-talet fortsatte i samma form, först med Anders Fredrik och senare Martin Bong som arvtagare.

Hantverket började omkring 1900 att omgestaltas till industri i form av tryckeri, bokbinderi och kartongfabrik. Kuverttillverkningen startade omkring 1910 och blev snart jämte pärmstillverkning den viktigaste verksamheten. 1937 ombildades företaget till aktiebolag. Martins son Gunnar fortsatte verksamheten och lade den ekonomiska grunden till den expansion som började under 1980-talet. Bland annat förvärvades då Esseltes kuvertfabrik i Norrköping.

1988 påbörjades en expansion utanför Sverige genom förvärvet av kuverttillverkaren Dreyer i Norge. Verksamheten utökades därmed även med förlagsverksamhet, etikettryckeri och reproanstalt.

Bong blev 1988 ett publikt bolag genom att aktien noterades på Stockholmsbörsen. Noteringen

lade grunden till en fortsatt expansion under 1990-talet, då en rad företag förvärvades i och utanför Skandinavien. Med övertagandet av Ljungdahls 1997 etablerades en absolut ledande position på den skandinaviska kuvertmarknaden. Målet var att skapa ett företag med fokus på kuvertområdet och som med en skandinavisk bas kunde utvecklas och växa på en alltmer internationaliserad europeisk marknad.

Genom förvärvet av Walki Kuori i Tammerfors blev Bong 1998 marknadsledare även i Finland. Via utförsäljningar av förlagsverksamhet, etikettryckeri m m renodlades verksamheten mot kuvert.

Förvärven av Rexam och Bauwens år 2000 innebar att starka positioner etablerades i första hand på de mycket stora engelska och tyska marknaderna. Koncernen blev samtidigt en av Europas ledande kuvertproducenter och den största tillverkaren i norra Europa.

Förvärvet av det finska bolaget Kirjekuori OY 2004 samt den tyska konkurrenten RCT Kuvert 2006 innebar en ytterligare förstärkning av Bongs position på den nordeuropeiska marknaden.

Under 2007 och 2008 förvärvade Bong sammanlagt 70 procent av tilltrycksföretaget Lober Druck und Kuvert GmbH. Lober är en viktig del av satsningen på ett europeiskt nätverk av tilltrycksverksamheter som är ett tillväxtområde för Bong.

DEFINITIONER

Avkastning på eget kapital

Resultat efter skatt i procent av genomsnittligt eget kapital

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital

Börskurs/Eget kapital efter utspädning

Noterad köpkurs på balansdagen i relation till eget kapital per aktie efter utspädning

Börskurs/Eget kapital före utspädning

Noterad köpkurs på balansdagen i relation till eget kapital per aktie före utspädning

Direktavkastning

Utdelning i procent av noterad köpkurs på balansdagen

EBITDA/Finansnetto

Rörelseresultat plus avskrivningar genom finansnetto

Eget kapital per aktie efter utspädning

Eget kapital fördelat på antalet aktier vid räkenskapsårets slut efter utspädning av optionsrätter

Eget kapital per aktie före utspädning

Eget kapital fördelat på antalet utestående aktier vid räkenskapsårets slut

Kapitalomsättningshastighet

Nettoomsättning i relation till genomsnittlig balansomslutning

Nettolåneskuld

Räntebärande skulder och avsättningar minskat med kassa, bank och räntebärande fordringar

Nettoskulsättningsgrad

Nettolåneskuld i förhållande till eget kapital

Nettolåneskuld/EBITDA

Nettolåneskuld i förhållande till rörelseresultat före avskrivningar

P/E-tal

Noterad köpkurs på balansdagen i relation till resultat per aktie efter skatt och utspädning

Resultat per aktie efter utspädning

Resultat efter skatt fördelat på genomsnittligt antal aktier efter utspädning

Resultat per aktie före utspädning

Resultat efter skatt fördelat på genomsnittligt antal aktier före utspädning

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i relation till nettoomsättning

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med ej räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder

Vinstmarginal

Resultat efter finansnetto i relation till nettoomsättning

Bong Ljungdahl AB Box 516 291 25 Kristianstad www.bong.com